მეხუთი წელიწადი

კომუნისტი

ამიერ. კომუნისტური პარტიის ცენტრალური და თბილისის კომიტეტის და სრულიად საქართველოს მუშათა, გლეხთა, წითელარმიელთა და მეზღვაურთა დეპუტატების საბჭოების ცენტრ. აღმასკომის ორგანო

რედაქცია: თბილისი, რუსთაველის პროსპექტი № 24, მეორე სართული. რედაქციაში საქმისათვის მოლაპარაკება შეიძლება ყოველდღე გარდა კვირა-უქმეებისა 10—11 ს. ტელეფონები: რედაქტორის 14—76, მდივანის 10—58

მთავარი კანტორა: თბილისი, რუსთაველის პროსპექტი 24 მეორე სართული, ტელეფონი № 10—49. ხელის მოწერის ფასი: მუშა-მოსამსახ. 75 კაპ., დანარჩენებისათვის: ქალაქში 1 მან., ქალაქს გარეშე—1 მ. და 20 კ., ხელისმომწერნი მიიღებენ „ნიკოლადესს“ და „მეცნიერება და ტეხნიკას“. განცხადებები: ნონპარელის სტრიქონი—40 კ., ტექსტში ორჯერ მეტი. სამგლოვიარო—5 მან. დოკუმენტების დაკარგვა 50 კ., განცხადებების მიღება 3 ს. ექსპედიციის ტელეფ. 5—43, სტამბის ტელ. 13—80.

ოთხშაბათი, 11 ნოემბერი 1925 წ. — ყოველდღიური გაზეთი — ფასი 5 კაპ. № 259 (1414)

დღევანდელი ნომერი [illegible]

დღიური

— ჩეხო სლოვაკიაში აღმოჩენის თავდასხმელთა ორგანიზაცია, რომელსაც მიზნად ჰქონდა [illegible] მოკვლა.
— რიგაში პოლიციამ დიდი [illegible].
— მოსკოვში გაიხსნა მოჭადრაკეთა საერთაშორისო შეჯიბრება.

თბილისის სამაზრო-საქალაქო მეექვსე პარტკონფერენცია

— გაიხსნება 12 ნოემბერს, სღ. 6 საათზე, წითელ თეატრის შენობაში (ყოფ. სახალხო სახლი).

დღის წესრიგი:

1. პარტიის მორიგი ამოცანები მომხ. ამხ. ს. ორჯონიკიძე, 2. თ. კ. ანგარიშები—მომხ. ამხ. მ. კახიანი, 3. სარევიზიო კომისიის მოხსენება, 4. სოფლად მუშაობის შესახებ მომხ. ამხ. სვანიძე, 5. პროფკავშირების მუშაობის შესახებ ამხ. ყურულაშვილი, 6. წარმოებაზე—ამხ. ჟორჟიკაშვილი, 7. პარტამშენებლობის შესახებ, 8. არჩევნები.

თბ. კომიტ. მდივანი—მიხ. კახიანი.

თბილისის სამაზრო-საქალაქო მეექვსე პარტკონფერენციის სამანდატო კომისიიდან

კონფერენციაზე გასაგზავნ დელეგატებს მანდატები შეუძლიათ მიიღონ რაიკომების საორგ. განყოფილებებში 9—4 საათამდის.

სამანდატო კომისიის ყოველგვარ საქმეების შესახებ უნდა მიმართონ თბილისის კომიტეტს.

დრ. სამანდატო კომისია.

სოფლის კეთილმოწყობის საკითხები

დღეს ჩვენს გაზეთში იბეჭდება ერთი შეხედვით უმნიშვნელო, მაგრამ არსებითად მეტად საგულისხმო ცნობა. თელავის მაზრის ზემო-ალვანის გლეხობას თავისივე ხარჯით მიუწვევია მიწისმზომელი სოფლის დასაგეგმავად და მცხოვრებთა ამ გეგმის მიხედვით დასასახლებლათ. ამავე დეპეშიდან ვტყობილობთ, რომ თელავის მაზრაში ეს უკვე მეოთხე შემთხვევაა, როცა გლეხობა ასეთ საშუალებას მიმართავს სოფლის კეთილმოწყობის მიზნით.

ჩვენი სოფლის კულტურული ჩამორჩენილობა, სხვათა შორის, ნათლად გამოხატვის მის დღევანდელ გარეგნულ გამომეტყველებიდანაც. ვიწრო და მიკიბულ-მოკიბული ორღობეები, სადაც ორი ურემი ერთმანეთს გვერდს ვერ აუვლის; უთავბოლოთ შეჯგუფული შენობები; უსუფთაო ქუჩა-ეზოები და ზოგჯერ მცენარეულობიდან სრულიად გაძარცული [illegible]—ასეთია ჩვენი სოფლების დამახასიათებელი სურათი.

როცა ჩვენ ასეთ პირობებში ვსვამთ სოფლის კეთილმოწყობის კითხვას, აქ, რა თქმა უნდა, არ ვხელმძღვანელობთ სოფლის მარტო გარეგნულ სიმშვენიერით, მის, ასე ვსთქვათ, გალამაზება-გაკოხტავების მოსაზრებით; ამასაც უსათუოდ თავისი ფასი და მნიშვნელობა აქვს. ჩვენთვის კი სოფლის კეთილმოწყობის ამოცანა პირველყოვლისა სდგას, როგორც გლეხის მეურნეობის გაუმჯობესების, მისი ჯანმრთელობის დაცვის და საზოგადოთ სოფლად ყოველივე კულტურულ აღმშენებლობის ხელისშემწყობი საშუალება. ცხადია, რომ დღევანდელი სოფელი, იმ მოუწყობელი და მოუგვარებელი სახით, რომლითაც იცნობს მას ყველა ჩვენგანი, პირდაპირი შედეგია ძველი მიწათმფლობელობის ფორმების და იმ ეკონომიურ მონობის, რომელშიაც ის იმყოფებოდა ასეულ წლების განმავლობაში. ახალ მიწათმფლობელობის პირობებში, და როცა პარტია და სახელმწიფო ყოველივე ღონეს ხმარობს სოფლის ნივთიერ და კულტურულ აღორძინებისათვის, უნდა დაისვას საკითხი სოფლის კეთილმოწყობის შესახებ—ამ სიტყვის ფართო მნიშვნელობით.

დღევანდელი სოფელი ბევრ შემთხვევაში თავის სანიტარულ ჩამორჩენილობით და მოუწყობლობით წინ ეღობება იმ ღონისძიებებს, რომელიც მიმართულია ამ სოფლის კულტურულ და ეკონომიურ წინმსვლელობისაკენ. მაგალითად, სასკოლო, საექიმო, სასანიტარო, კოოპერატიულ, ადმინისტრატიულ და სხვა ქსელების მიზანშეწონილათ მოწყობის ერთი მთავარი ხელის შემშლელია სოფლის მოსახლეობის დაქსაქსულობა. ასეთივე ხელის შემშლელია მოსახლეობის დაფანტულობა სოფლის წყლით უზრუნველყოფის მოგვარების საქმეში. წყალს კი სანიტარიისათვის პირველი და გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს.

მეორე მხრივ ხშირათ დასახლებული სოფლები, თითქმის ერთი მეორეზე წაბმული შენობები და საბძლები დიდ საფრთხეს წარმოადგენენ ცეცხლის გაჩენის დროს. იმ ტეხნიკურ მოუწყობლობის პირობებში, რომელშიაც ჩვენი სოფელი იმყოფება და გლეხის მონაგარის და ინვენტარის (ჩალა, თივა, ისრის სახურავები, წნული ღობეები, ხის შენობები) განსაკუთრებულ თვისების გამო, შემთხვევით გაჩენილი ცეცხლი ხშირათ მთელი კუთხის ან უბნის უბედურებათ ხდება. გარდა ამისა სოფლის ვიწრო მიხვეულ-მოხვეული ორღობეები და უთავბოლოთ დაწყობილი შენობები დიდათ აფერხებენ მისვლა-მოსვლის სისწრაფეს და ახალ სხვაგვარ მშენებლობას.

თამამად შეიძლება ითქვას, რომ სოფლის ერთ მავნე სენის, კუთხურ პატრიოტიზმის, ხელის შემწყობი და გამღვივებელი ბევრ შემთხვევაში მოსახლეობის უთადარიგო და მიზანშეუწონელი დაქსაქსულობა-დაფანტულობაა. ამრიგათ სოფლის მოუწყობლობისაგან გლეხის მეურნეობა ბევრს ჰკარგავს. ის სცგრძნობ დაღს აჩენს გლეხობის ეკონომიურ და კულტურულ წინმსვლელობასაც. ის ხელს უწყობს სოფლის ფიზიკურ დაავადებას და სიკვდილიანობას.

დღემდი სოფელი სტიქიურათ, ყოველ გეგმის და საზოგადოებრივ მიზანშეწონილობის გარეშე შენდებოდა. თუ კი იყო რაიმე ძალა, რომელსაც ის ემორჩილებოდა ამ მშენებლობის დროს, ეს უმთავრესად მიწის მფლობელობის ძველი რევოლიუციის მიერ უკუგდებული ფორმები და ვიწრო ეგოისტური მოსაზრებები იყო. სახლის აგების, ან ეზოს შემორაგვის დროს, სოფლის მეურნე უმთავრესად ხელმძღვანელობდა საკუთარ სარგებლიანობის, თავის ოჯახის თვალთახედვის ისრით და საზოგადოებრივ ინტერესს მხოლოდ ამის შემდეგ უწევდა რაიმე ანგარიშს. საბოლოოთ კი, რასაკვირველია, ამით ბევრს კარგავს როგორც თვითეული სოფლის მეურნე, ისე მთელი საზოგადოება.

სოფლის კეთილმოწყობის საკითხი ჩვენ, რა თქმა უნდა, არ გვესმის ისე, რომ საჭიროა ხვალიდანვე შევუდგეთ ამ ღონისძიების სავსებით ცხოვრებაში გატარებას და ამნაირათ შევეცადოთ სოფლის ერთი ხელის დაკვრით გადახალისება-გარდაქმნას. საამისოთ ჩვენ არ შეგვწევს არც ფიზიკური და არც ტეხნიკური ძალა. ეს არც შეიძლება მიჩნეულ იქნას ეკონომიურ აუცილებლობის პირველხარისხოვან ამოცანათ. ჩვენ უმთავრესად მხედველობაში გვაქვს სოფლის აწინდელი მშენებლობის მოგვარება.

ამას წინათ გორის მაზრიდან ერთი ამხანაგი სწერდა: სასიხარულოა, როდესაც უყურებ სოფლად გაცხოველებულ მშენებლობას, რომელიც განსაკუთრებით განვითარდა ამ ორი უკანასკნელი წლის განმავლობაში. მაგრამ დამაღონებელია ის ფაქტი, რომ სოფელი შენდება ძველებურათ, მამა-პაპურათ, ყოველივე გეგმის და მიზანშეწონილობის გარეშეო. ჩვენც უმთავრესად სწორეთ ეს ახალი მშენებლობა გვაქვს მხედველობაში.

ახალ საბჭოთა საზოგადოებრივობის პირობებში სოფლის მშენებლობის ბედის ანაბარათ მიტოვება დაუშვებელია. საერთო აღორძინებასთან ერთად, რომელსაც ადგილი აქვს ეხლა სოფლის მეურნეობაში, სწრაფი ნაბიჯით მიდის წინ ახალი მშენებლობაც. საჭიროა ამ მშენებლობის ხელმძღვანელობა, მისი საზოგადოებრივ ინტერესებთან დაკავშირება და გარკვეულ გეგმით წარმოება. აქ ბევრი რამაა დამოკიდებული სოფლად მომუშავე ხელისუფლების და საზოგადოებრივ ორგანიზაციების ფხიანობაზე.

იქ კი, სადაც ეს ტეხნიკურათ შესაძლებელია და სადაც გლეხობა თვით გამოიჩენს ამის სურვილს, შეიძლება დაისვას კითხვა სოფლის კეთილმოწყობის საფუძვლიანად ჩატარების შესახებ. მაგრამ, ვიმეორებთ, ამას უნდა ჰქონდეს ნებაყოფლობის ხასიათი.

ჩვენ ვიბრძვით მაძღარ და შემოსილ სოფლისათვის. ჩვენ გვინდა კულტურულათ და ტეხნიკურათ განვითარებული სოფელი. ამ მიზნის მისაღწევად სხვა მრავალ ღონისძიებებთან ერთად საჭიროა დაძლეულ იქნას სოფლის დღევანდელი მოუწყობლობა და უთადარიგობა.

კომპარტიის გავლენის ზრდა დასავლეთში

რემედასის სრულიად გერმანიის ყრილობა

ბელგიის თვითმართველობის არჩევნებში კომუნისტების ხმების რაოდენობა მატულობს

საფრანგეთის კომპარტიის მოთხოვნილებები:

ბანკების, რკინის გზების და მაღაროების ნაციონალიზაცია.—საგარეო ვაჭრობის სახელმწიფო მონოპოლია.—უცხო სახელმწიფოთა ვალების გაუქმება.—კერძო კაპიტალის კონფისკაცია.—მუშათა და გლეხთა კონტროლის განხორციელება წარმოებაზე და ვაჭრობაზე.

ამხ. რაკოვსკი საბჭოთა კავშირის და ერთა ლიგის შესახებ

რემედასის სრულიად გერმანიის ყრილობა.

ბერლინი, 9 ნოემბ. ჰალეში გაიხსნა რემედასის სრულიად გერმანიის ყრილობა. გამოცხადდა 200 დელეგატი, რომლებიც წარმოადგენენ 3 მილიონზე მეტ წევრს. მისალმებით გამოვიდენ ინგლისის, საფრანგეთის, ჰოლანდიის, ბელგიის, შვეიცარიის და ავსტრიის წარმომადგენლნი. წაკითხულ იქნა წერილობითი მისალმებანი ცეტკინის, ერიხ მიუზამის, კამენევასი და შენახისა.

ყრილობის პროგრამის მთავარ საკითხებს წარმოადგენენ რემედასის სოციალურ-პოლიტიკური ამოცანები და აგრეთვე რემედასის დამოკიდებულება საერთაშორისო და პროფმოძრაობის მთლიანობასთან.

ყრილობასთან დაკავშირებით გაიმართა მუშათა მრავალრიცხოვანი დემონსტრაციები, სადაც სიტყვებით გამოვიდენ რემედასის უცხოელ ორგანიზაციების წარმომადგენელნი და აგრეთვე—ლედებურგი, კე[illegible]ნი და მიუნცენბერგი. ლედებურგმა განაცხადა თავის სიტყვაში, რომ გერმანიის მთავრობამ ლოკარნოს კონფერენციაზე თანხმობა განაცხადა მიეშველოს ანტანტას სამხედრო მზადებაში საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ. ამ გეგმის ჩაშლა მოსახერხებელია მხოლოდ რევოლიუციონური მასსების მთლიანი ფრონტის აღდგენით კლასიურ ბრძოლის საფარმოებლათ.

ბელგიელ კომუნისტების გამარჯვება.

პარიზი, 9 ნოემბერი. ბელგიაში თვითმართველობის არჩევნებზე კომუნისტებზე ჭმიცემული ხმები გაიზარდენ შემდეგნაირათ: ბრიუსელში—32 პროცენტი, ლიეჟში—30 პროც., შარლერუაში—26 პროც. კომუნისტებისათვის უზრუნველყოფილია 5 ადგილი. სოციალისტები ჰკარგავენ საკმაო ხმებს.

საფრანგეთის კომპარტიის მოწოდება

პარიზი, 9 ნოემბ. საფრანგეთის კომპარტიამ მშრომელთა მასებს მიმართა მოწოდებით, რომ იბრძოლონ შემდეგი მოთხოვნილებებისათვის: ნაციონალიზაცია ბანკების, რკინის გზების, მაღაროების და სავაჭრო საზოგადოებების. საგარეო ვაჭრობის სახელმწ. მონოპოლია. უცხო სახელმწიფოთა ვალების გაუქმება, კერძო კაპიტალის კონფისკაცია. მუშათა და გლეხთა კონტროლის განხორციელება წარმოებასა და ვაჭრობაზე. აკრძალვა ზედმეტ ქაღალდის ფულის გამოშვებისა და ფრანკის კურსის განმტკიცება. მუშათა შრომის დაზღვევა საბჭოთა კავშირის მსგავსად. ევაკუაცია მაროკკოსი და სირიისა.

ამხ. რაკოვსკი ერთა ლიგის შესახებ.

ლონდონი, 9 ნოემბ. „ობსერვერის“ დიპლომატიურ კორესპონდენტთან საუბრის დროს ამხ. რაკოვსკიმ განაცხადა, რომ საბჭოთა კავშირის ერთა ლიგაში შესვლას წინ ეღობება მრავალი სერიოზული დაბრკოლება. ჯერ ერთი—ლიგა შეიძლება გამოყენებულ იქნეს—საბჭოთა წყობილების შესაცვლელად, მეორე—საბჭოთა მთავრობა შეიძლება იძულებული გახდეს მონაწილეობა მიიღოს სამხედრო და ეკონომიურ რეპრესიებში.

რაკოვსკიმ მოაგონა საბჭოთა კავშირის დეკლარაცია გენუას კონფერენციაზე. ამ დეკლარაციაში ნათქვამი იყო, რომ საბჭოთა კავშირი წინააღმდეგია ერთა ლიგის, მაგრამ არ არის წინააღმდეგი ისეთი საერთაშორისო ორგანიზაციის, რომელიც ხელს შეუწყობს სხვადასხვა ქვეყნების პოლიტიკურ და ეკონომიურ თანამშრომლობას.

დაზღვევის კამპანია

ამ თვის დამლევს ჩვენს რესპუბლიკაში დაიწყება სოციალური დაზღვევის კამპანიის ჩატარება.

ჩვენ პირველად არ ვატარებთ დაზღვევის კამპანიას, მაგრამ ახლო წარსულიდან არსებითად განირჩევა და უნდა განირჩეოდეს.

წინათ ჩვენ დიდ ყურადღებას ვაქცევდით „საერთო ხასიათის“ კითხვებს, ხოლო ამავე დროს მეორე რიგში გვქონდა დაყენებული დამზღვევი კასის მოქმედება და ის საკითხები, რომლებიც მშრომელთა ფართო მასებს უშუალოდ აინტერესებდენ.

მომავალი კამპანია უნდა ხასიათდებოდეს მშრომელთა ფართო მასების ყურადღების მიპყრობით მხოლოდ და მხოლოდ პრაქტიკულ ამოცანებზე და ღონისძიებებზე.

ნაკლები ლაპარაკი „საერთოდ“ და მეტი საქმიანობა!

დაზღვევის კამპანიის მიზანს შეადგენს ერთის მხრივ დ[illegible] კასების გამგეობათა და სარევიზიო კომისიების შემადგენლობათა გადახალისება, მათი მუშაობის ხარისხის ამაღლება, სათანადოთ მომზადებულ ამხანაგების არჩევის სახით, და მეორეს მხრივ დაახლოვება მშრომელთა ფართო მასებთან, მათთვის გაცნობა სოციალური დაზღვევის კითხვების, ამ დარგში არსებულ მიღწევების და იმ დაბრკოლებების, რომელნიც წარსულში ხელს უშლიდენ დამზღვევ ორგანოების ნორმალურ მუშაობას.

კამპანიამ უნდა მიიპყროს და დააინტერესოს ყოველი მუშა-მოსამსახურე, რომლის მოვალეობას შეადგენს მიუთითოს დ[illegible] კასის მუშაობაში არსებულ ნაკლულოვანებებზე, რომ მომავლისათვის შესაძლებელი გახდეს მათი თავიდან აცილება.

ყოველ დაზღვეულს (ხოლო ასეთი კი, როგორც ვიცით, არის ყოველი დაქირავებული პირი) კარგათ უნდა ესმოდეს, რომ იმ შემთხვევაში, თუ კასის მუშაობა მოიკოჭლებს, ეს საზარალოდ მოქმედობს მასზევე. ამიტომ აუცილებლად საჭიროა, რომ ყოველმა დაზღვეულმა ცხოველი მონაწილეობა მიიღოს დაზღვევის მოსავალ კამპანიაში.

პროფკავშირებმა, რომელთა ხელმძღვანელობის და გავლენის ქვეშ მიმდინარეობს დაზღვევის მთელი მოძრაობა, უნდა მოკიდონ ხელი დაზღვევის კამპანიის ჩატარებას და მისცენ ამ უკანასკნელს მასიური ხასიათი, რომ შესაძლებელი გახდეს კამპანიისაგან შესაფერ შედეგების მიღება.

მაგრამ პირველ რიგში და ყველაზე უფრო კარგად უნდა მოემზადონ თვით დამზღვევი კასები. საჭიროა დ[illegible] კასების მუშაობის შესახებ მასალების წინასწარ კარგათ დამუშავება მოხსენებებისათვის, მომხსენებელთა მიზიდება, ანგარიშ-ფურცლის გამოშვება სარევიზიო კომისიის და სხვების, ადგილობრივ და ცენტრალურ პრესის გამოყენება კასის მუშაობის ყოველმხრივ გასაშუქებლად და სხვა.

დიდი მნიშვნელობა ექნება მუშკორების მხურვალე მონაწილეობას დაზღვევის კამპანიის ჩატარებაში, საჭიროა მათი საერთო კრებების მოწვევა და სათანადო რჩევა-დარიგებების მიცემა.

მიღებულ გეგმის თანახმად, კამპანია დაიწყება, როგორც უკვე გვქონდა აღნიშნული, ამ თვის დამლევიდან და დამთავრდება იანვარში.

ეს ვადა სრულებით საკმარისია ჩვენი რესპუბლიკისათვის და საშუალებას გვაძლევს არ შევბოჭოთ ჩვენი თავი „უვადოდ განუსაზღვრული დროით“, როგორც ეს იყო წარსულში (ჩვეულებრივ ორი-სამი კვირა).

მუშა-მოსამსახურეთა წინასწარი კრებები, როგორც წესი, იმართება კავშირის მიხედვით, ხოლო მსხვილ წარმოება-დაწესებულებების მუშამოსამსახურეთა კრებები კი ადგილობრივ, თვით ამ წარმოება-დაწესებულებებში.

დასასრულ აღვნიშნავთ, რომ საქართველოს გასაბჭოების და დამზღვევ კასების ხუთი წლის მუშაობის განმავლობაში, წელს დაზღვევის კამპანიის ჩატარებაში პირველად მხურვალე მონაწილეობას ღებულობს ს. პ. კ. საბჭოს კულტგანყოფილება.

რესპუბლიკის სხვადასხვა ადგილებში განზრახულია მოწყობა კონ-ლექციების, კითხვა-პასუხის საღამოების, ცოცხალი გაზეთის, ინსცენიროვკების და სხვა.

ამრიგად, მიღებულია ზომები, რომ დაზღვევის კამპანიამ მოგვცეს რეალური, დადებითი შედეგები დაზღვევის დარგში.

ეს შედეგები მით უფრო თვალსაჩინო იქნება, რამდენადაც დამზღვევი ორგანოები, პროფკავშირები და თვით მშრომელთა ფართო მასები გამოიჩენენ მეტ ინტერესს და მხურვალე მონაწილეობას მიიღებენ ხსენებულ კამპანიის ჩატარებაში.

ს. კ.

წერილი ინგლისიდან

ბრძოლის დიდ მზადებაში

(ჩვენი კორესპონდენტისაგან)

კონსერვატორულ პარტიის ბელადების, მთავრობის წევრების და მსხვილი მრეწველობის მიერ ამას წინათ წარმოთქმული სიტყვები აშკარათ ჰყოფენ იმ გარემოებას, რომ ორგანიზაციულათ შეკავშირებულ მუშების წინააღმდეგ მზადდება დიდი საერთო იერიში. ეს იერიში უნდა მომხდარიყო გასულ ივლისში, მემაღაროეთა კრიზისის დროს, მაგრამ ის გადაიდო ორი უმთავრესი მიზეზის გამო. პირველი იყო—ყველა ტრედიუნიონების გაერთიანებული წინააღმდეგობა და გაურღვეველი ფრონტის შექმნა მემაღაროეთა დასაცავათ; მეორე მიზეზი კი ის იყო, რომ არც ბურჟუაზია და არც მისი მთავრობა არ იყო მზათ ამ ბრძოლისათვის. მხოლოდ ამ მიზეზების გამო დაიხია უკან ბურჟუაზიამ და ბალდვინმაც დაიწყო ერთგვარი დათმობის კილოთი ლაპარაკი.

მაგრამ ეს იყო მხოლოდ დროებითი ზავი.

ამის შემდეგ ბურჟუაზია დიდ მზადებაშია. მას ყოველნაირათ უნდა ისარგებლოს დროებითი ზავის რამდენიმე თვით, რომ ამ ვადის გასვლისთანავე მზათ იყვეს იმ სასტიკი ბრძოლისათვის, რომლის აუცილებლობასაც თითქმის ყველანი გრძნობენ. ვისაც ამაში ეჭვი ებარება, საკმარისია, წაიკითხოს „სურსათ-სახორავგით უზრუნველმყოფ ორგანიზაციის“ განკარგულება, რომელშიაც ნათქვამია:

„ის დიდი საფრთხე, რომელიც გველოდა გასულ 6 აგვისტოს, კი არ გაჰქრა, არამედ შეგვიანდა მხოლოდ. ყველასთვის უკვე ცხადია, რომ დადგა დრო, როცა ყველა მოქალაქენი უნდა შეკავშირდენ და მზათ იყვენ იმ შემთხვევისათვის, თუ დაიწყო საერთო გაფიცვა“.

მთელი სამზადისი მიმდინარეობს წინდაწინვე შემუშავებული გეგმით. ერთი მხრივ ჩვენ ვხედავთ პრესის გაცხარებულ კამპანიას და მინისტრების გახშირებულ სიტყვებს, რომ ხალხს ძალა უნებურათ ჩაუნერგონ თავში ხელფასის დაკლებისა და სამუშაო დროის გადიდების აუცილებლობა. მეორე მხრივ იერიშებს აწარმოებენ ტრედიუნიონების უფლებების წინააღმდეგ და მუშათა პარტიის რეფორმისტ ბელადების შემწეობით აძლიერებენ კამპანიას მუშათა ერთიან ფრონტის და ინდუსტრიალურ კავშირის წინააღმდეგ, რომლის წინადადებაც მისცეს მემაღაროებმა.

ბურჟუაზია მთავრობის აშკარა დახმარებით სცდილობს—დაარღვიოს ორგანიზაციულათ შეკავშირებულ მუშების მთლიანობა; ამავე დროს, ვითომ და მცხოვრებლების სურსათ-სანოვაგით უზრუნველსაყოფელად კრიზისის დროს, აწყობს ნამდვილ ფაშისტურ ორგანიზაციას. ამ რამდენიმე ხნის წინეთ განა ყოველნაირათ არ ცდილობდენ, რომ ინგლისის ფაშისტური ორგანიზაციები ყველა ჩაერიცხათ ოფიციალურ პოლიციაში? ეს განზრახვა არც თუ ეხლა მიუტოვებიათ და არის ნიშნები, რომ ის ხორციელდება იდუმალათ.

სკარბოროს კონგრესის წინ ყოველგვარი ზომები იყო მიღებული, რომ ტრედიუნიონების დელეგატებს არ მიეცათ ხმა მუშათა ერთიანი ფრონტისთვის. დამარცხების მოლოდინში მათ გააძლიერეს არა თუ მარტო შტრ ეიკბრეხერების ორგანიზაცია, არამედ აქტიურ მებრძოლებისაც.

სკარბოროს შემდეგ იერიშები უფრო გაძლიერდენ მუშათა ბელადების წინააღმდეგ. აქ არ ინდობენ როგორც კომუნისტებს, ისე ტრედიუნიონების მემარცხენე ფრთის წარმომადგენლებსაც. ყველგან დასთესეს შიში, რომლის შედეგიც გამოაშკარავდა მუშათა პარტიის კონგრესზე—ლივერპულში. იქ მაკდონალდმა და რეფორმისტ ბელადებმა, ვითომ და წვრილ ბურჟუაზიის დასამშვიდებლათ, ერთხელ კიდევ უღალატეს მუშათა კლასს.

ლივერპულის რეზოლიუციების მიღება—ეს იყო ნიშანი ახალი იერიშებისა მუშათა მოძრაობის წინააღმდეგ და ახალი საერიშო ძალების შეჯგუფებისა. ამის შემდეგ მოხდა კონსერვატორთა კონგრესიც ბრიგტონში, სადაც თავაშვებულმა რეაქციამ ნამდვილი კარნახი დაუწყო მთავრობას.

კომუნისტების წინააღმდეგ დაწყებული დევნა—ეს მხოლოდ ერთი ფაზათაგანია ბურჟუაზიის მიერ განზრახულ იერიშებისა. შეთქმულობის ისტორია განგებ იყო გამოგონილი, რომ ამ საბაბით როგორმე გაანადგურონ მუშათა კლასის მოწინავე რაზმები. ცხადია, ამას მოჰყვება იერიშები ტრედიუნიონების მემარცხენე ფრთის წარმომადგენლების წინააღმდეგ, რომელთაც უკვე საკმაოთ ავიწროვებენ. ამგვარათ უნდათ წელში გასტეხონ მუშები, დაარღვიონ მათი სიმტკიცე, დასტოვონ სრულიად უბელადებოთ—და ასე მოუღონ ბოლო მუშათა მოძრაობას. საკმარისია მოვისმინოთ ტომასისა კარპისა და თვით მაკდონალდისადმი მიმართული ქებათა-ქებანი, რომ დავრწმუნდეთ, თუ რა მოხერხებით აწარმოებენ მუშათა დაქსაქსვის საქმეს. ამ ბელადებს ბურჟუაზია სთვლის თავისიანებათ და ამიტომ არცა ზოგავს ძალ-ღონეს, რომ მუშათა მოძრაობა სავსებით იმყოფებოდეს ისევ მათ ხელში.

მაგრამ ამით არ კმაყოფილდებიან. ბრიგტონის კონგრესის დადგენილებით ეხლა სცდილობენ—ტრედიუნიონებს წაართვან როგორმე ის უფლებანი, რომლითაც ისინი სარგებლობდენ აქნობამდის. ამასთანავე სწარმოებს ბრძოლა იმისათვის რომ ტრედიუნიონები არ იღებდენ მონაწილეობას პოლიტიკურ მოძრაობაში. ეხლანდელმა ოფიციოზმა „მორნინგ პოსტმა“ მოაწყო ხელისმოწერა ერთ-ერთი ტრედიუნიონის წევრისთვის, რომელსაც სურს სასამართლოში უჩივლოს ტრედიუნიონებს, რადგან ნაწილი მისი საწევრო გადასახადისა ხმარდება პოლიტიკურ მოძრაობასა და ბრძოლას. ეხლა გადაწყვეტით ლაპარაკობენ იმაზე, რომ მოეთხოვოს რეაქციონურ პარლამენტს—მიიღოს კანონი, რომელიც ტრედიუნიონებს აუკრძალავს პოლიტიკაში მონაწილეობის მიღებას. დღევანდელ პირობებში არც თუ გასაკვირი იქნება, რომ პარლამენტმა მიიღოს ასეთი კანონი.

არის კიდევ მეორე მაგალითი. ეს შეეხება ლონდონის ტრამვაის ერთ-ერთ მუშა რეაქციონერს, რომელმაც უარი სთქვა საწევრო გადასახადი მისცეს თავის კავშირს, რადგან ამ გადასახადის ნაწილი ხმარდება პოლიტიკურ ბრძოლას. ამას, რასაკვირველია, მხარს უჭერს მთელი რეაქციონური პრესა. ტრანსპორტელთა კავშირმა აუკრძალა თავის წევრებს იმუშაონ ამ მუშასთან ერთად, რომელსაც არ აქვს შესრულებული თავისი საკავშირო წესები. ეს შეადგენს იმ უფლებას ტრედიუნიონებისას, რომლის წართმევასაც ასე თავგამოდებით სცდილობს ბურჟუაზია.

ჯ. დავიდ.

ლონდონი 28 ოქტ.—25 წ.

უკანასკნელი ცნობები

მეზღვაურთა და ცეცხლის შემკეთებელთა გაფიცვა

ბერლინი, 9 ნოემბ. ბელოვანში (კუნძული სუმატრა) დაიწყო მეზღვაურთა და ცეცხლის შემკეთებელთა გაფიცვა.

დაიწყო მასიური დაპატიმრება. ჰოლანდიის პოლიციამ დააპატიმრა კომპარტიის ადგილობრივი განყოფილების ხელმძღვანელი და რამოდენიმე ადგილობრივი მცხოვრები.

დაპატიმრებულ კომუნისტების სიმშილობა

პარიზი, 9 ნოემბ. 15 კომუნისტმა, რომლებიც დაპატიმრებული იყვნენ ალჟირში ომის საწინააღმდეგო აგიტაციისათვის, გამოაცხადა გაფიცვა, რადგან ადმინისტრაცია არ სთვლის მათ პოლიტიკურ პატიმრებად.

ტაშკენტის საბჭოს არჩევნები

ტაშკენტი, 10 ნოემბერი. ტაშკენტის საბჭოს არჩევნები დამთავრდა. არჩევნებში აქტიურ მონაწილეობას იღებდენ ამომრჩევლები. ამორჩეულია 466 დეპუტატი, რომელთაგან 46 პროც. უპარტიონია მაშინ, როდესაც წინა საბჭოში მხოლოდ 14 პროც. იყო უპარტიო. ახალ საბჭოში 59 პროც. მუშებია. აღმასკომის თავმჯდომარეთ აირჩიეს მუშა. არჩევნებში მონაწილეობდა ამომრჩეველთა 70 პროც.

უმუშევართა დასახმარებლად

ხარკოვი, 10 ნოემბერი. უმუშევრობასთან მებრძოლ კომიტეტმა დაადგინა ჩაატაროს უკრაინაში უმუშევართა დახმარების თვიური, რომელიც იწყება 19 დეკემბერს. თვიურის კამპანიის პროექტით განზრახულია მთელი თვის განმავლობაში საბინაო გადასახადს 15—80 პროც. გადიდება არა მშრომელ ელემენტებისათვის: აგრეთვე რესტორანებზე, თეატრების ბილეთებზე, კაფეებზე და ლუდხანებზე განსაკუთრებულ პროცენტების დადება.

ფიზკულტურის მეცნიერული კონფერენცია

მოსკოვი, 10 ნოემბ. 10 ნოემბერს გაიხსნა ფიზკულტურის მეცნიერული კონფერენცია. მისალმებით გამოვიდა ამხ. კრუპსკაია. „ბრძოლა ჯანმრთელი რუსეთისათვის, სთქვა მან, წარმოუდგენელია ფიზკულტურის გარეშე. აუცილებელია ფიზკულტურაში ჩავითრიოთ მშრომელთა ფართო მასები“. სამხედრო საბჭოს სახელით კონფერენციას მიესალმა ბუდიონი. კონფერენცია 6 დღეს გასტანს.

ძერჟინსკის ბრძანებაზე გამოხმაურება

ხარკოვი, 10 ნოემბერი. უკრაინას სხვადასხვა ადგილებიდან მოდის ცნობები ძერჟინსკის ბრძანების თანახმად სპეკულიაციის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ.

კიევის შინა ვაჭრობის კომიტეტმა დახურა მრავალი სხვა ქალაქების ტრესტების და სავაჭრო წარმომადგენლობის ორგანიზაციები, რომლებიც არავითარ საჭიროებას არ წარმოადგენდენ.

ვოლინის საოლქო შინა-ვაჭრობის კომიტეტმა მთელი რიგი ზომები მიიღო სოფლის მანუფაქტურით და ტყავის საქონლით უზრუნველსაყოფად. ასე რომ დღეს მანუფაქტურის ბაზარზე შედარებით სიწყნარეა. ასეთივე მდგომარეობაა ჩერნიგოვის მანუფაქტურის ბაზარზეც.

განაჩენი კომუნისტების შესახებ

პარიზი, 9 ნოემბერი. სასამართლომ 5 კომუნისტს გადაუწყვიტა სატუსაღო 4-დან—8 თვემდე და 1000 ფრანკი ჯარიმა. ამათ შორის არის შრომის უნიტარულ კონფედერაციის მდივანი მონმუსსო.

ქალთა კონფერენცია

შემახა, 9 ნოემბერი. შესდგა ქალთა სამაზრო კონფერენცია, სადაც [illegible]და დელეგატ-ქალების არჩევნები. კონფერენციაში მრავალი თურქი—ქალები იღებდენ მონაწილეობას.

მღელვარება კუნძულ სუმატრაზე

ამსტერდამი, 9 ნოემბერი. პროვინცია აჩეში, კუნძულ სუმატრაზე ამ უკანასკნელ დროს დიდ აღელვებას ჰქონდა ადგილი ადგილობრივ მცხოვრებთა მხრივ, რაც გამოწვეული იყო ჰოლანდიის სამხედრო პირების უხეში მოპყრობით. ადგილობრივი მცხოვრებნი თავს დაესხნენ სხვადასხვა პუნქტებში დაბანაკებულ ჰოლანდიის სამხედრო რაზმებს და მრავალი აფიცრები და ჯარისკაცები მოჰკლეს.

ამუშავებულია მაუდის ფაბრიკა

გომელი, 10 ნოემბერი. კლინცში ამუშავებულია მაუდის ქარხანა, რომელიც გაჩერებული იყო 6 წლის განმავლობაში.

ახალი ქარხანა

არტემოვსკი, 10 ნოემბერი. 6 ნოემბერს ამუშავებული იქნა თუჯის—ჩამომსხმელი ქარხანა და უკრაინის ცაკის თავმჯდომარის პეტროვსკის სახელობის მექანიკური ქარხანა.

ქარხანა მოწყობილია ყოფილ ბახმუტის ციხის შენობაში, რომელშიაც ერთ დროს იჯდა პეტროვსკი.

საბაჟო კონფერენცია

პეკინი, 9 ნოემბერი. შესდგა საბაჟო კონფერენციის მიერ გამოყოფილ მეორე კომისიის პირველი სხდომა: აღნიშნულ კომისიას დავალებული აქვს დროებითი ზომების გამომუშავება.

დოქტორი იენი დაწვრილებით აცნობს კონფერენციას ჩინეთის მოთხოვნილებებს და აცხადებს, რომ რადგან საბაჟოებიდან ძალიან მცირე შემოსავალი აქვს ჩინეთს, ჩინეთის მთავრობა მოითხოვს დროებით გადიდებული იქნეს ბაჟი ჩვეულებრივ საქონელზე 5 პროცენტით, ღვინოზე და თამბაქოზე 30 პროცენტით, ხოლო ფუფუნების საგნებზე 20 პროცენტით.

იაპონიის წარმომადგენელმა იოშიზავამ გამოაქვეყნა დეკლარაცია, რომელშიაც ნათქვამია, რომ „უცხოეთის მთავრობებს შეუძლიათ დაეთანხმონ საბაჟო ტარიფების მხოლოდ 2 ნახევარ პროცენტით გადიდებაზე“.

იტალიის წარმომადგენელმა ჩერუტიმ განაცხადა, რომ ჩინეთის მთავრობას უფლება უნდა მიეცეს დროებით მიზანშეწონილად გაადიდოს საბაჟო განაკვეთები. ეს მომატება უნდა აღემატებოდეს 2, 5 პროცენტს, რომელიც გათვალისწინებულია ვაშინგტონის ხელშეკრულებაში.

ახალი რკინის გზების გაყვანა

მოსკოვი, 10 ნოემბერი. მოსკოვში დაბრუნდა გზათა სახალხო კომისარიატის კომისია, გზათა სახალხო კომისრის მოადგილის ბორისოვის მეთაურობით. კომისიამ დაათვალიერა ბაქო-ჯულფის, ტებერდინსკის და შავი ზღვის ახალი რკინის გზები.

ბორისოვის სიტყვით, ბაქო-ჯულფის რკინის გზის ხაზის გაყვანა დამთავრდება ორი წლის განმავლობაში. ამ ხაზს აქვს დიდი ეკონომიური მნიშვნელობა ამ მხარისათვის, რომელიც მეტად მდიდარია ბამბით და აბრეშუმით. წელს გადადებულია გზის დასამთავრებლად 4 ნახ. მილიონი მანეთი.

ტებერდინის რკინისგზის ხაზი დამთავრებული იქნება 1926 წლის ბოლოს. მიმდინარე საბიუჯეტო წელში განზრახულია გადადებული იქნეს დამატებით ამ გზის დასამთავრებლად მილიონ ნახევარი მანეთი.

შავი ზღვის რკინის გზა დაწყებული იყო ჯერ კიდევ იმპერიალისტურ ომამდე. ამ გზის გაყვანას ესაჭიროება 3 მილ. მანეთი. გზა უკვე გაყვანილია ტუაპსედან სოჭამდე.

თეთრგვარდიელთა „მუშაობა“

თავდასხმის განზრახვა სრულუფლებიან წარმომადგენელზე ჩეხოსლოვაკიაში.

პრაგა. 9 ნოემბ. ერთი ცოდვა-მონანიებული ემიგრანტი გამოცხადდა სრულუფლებიან წარმომადგენლობაში და განუცხადა, რომ ემიგრანტების მიერ საბჭოთა სრულუფლებიან წარმომადგენელზე პრაგაში მზადდება თავდასხმა. ამასთანავე გაუმჟღავნა შეთქმულთა გვარები და მისამართი.

ემიგრანტის განცხადება შესაფერ ნოტასთან ერთად გადაეგზავნა ჩეხოსლოვაკიის მთავრობას. პოლიციის დეპარტამენტში დაკითხვისას ავტორის მიერ [illegible] ჩვენების დადასტურების შემდეგ პოლიციამ დააპატიმრა რამდენიმე [illegible] ვინაობაც ინახება საიდუმლოდ საქმის გამორკვევის ინტერესისთვის.

ფრიდ ბრამის გარდაცვალების გამო

[illegible]

რ. ლ. კ. კ. ც. კ. გაფართოებული პლენუმი

[illegible]

...ნილება მეშვიდე საკავშირო ყრილობის 1926 წ. 20 თებერვალს მოსკოვში მოწვევის შესახებ.

ყრილობის დღის წესრიგი

დამტკიცებულ იქნა ყრილობის შემდეგი დღის წესრიგი: 1) კომკავშირის ც. კ. ანგარიში, 2) კომინტერნში კომკავშირის დელეგაციის ანგარიში, 3) კომკავშირის მშენებლობის მორიგი ამოცანები, 4) მუშა- ... უნდა დაისახოს. ის უნდა მონაწილეობდეს სკოლებისა და კურსების დაარსებაში მუშა-ახალგაზრდობის ფართე მასებისთვის“.

კამათისა და ამხ. მატვეევის საბოლოო სიტყვის შემდეგ, პლენუმი იღებს ცეკას ბიუროს მიერ წარდგენილ თეზისებს მუშა-ახალგაზრდობაში მასიური მუშაობის შესახებ.

სპარსეთის ინტერესები და ინგლისის ზრახვები

„იზვესტია“-ს წერილი

მოსკოვი, 10 ნოემბერი. „იზვესტია“ მოწინავე წერილში ზემოთმოყვანილი სათაურით სწერს:

„მოვლენები სპარსეთში არაჩვეულებრივი სისწრაფით ვითარდებიან. სექტემბრის ოც რიცხვებში თეირანში გაიმართა მონარქისტული დემონსტრაციები, რომელმაც გამოიწვია დიდი ანტიმონარქისტული მოძრაობა. ამ მოძრაობას შედეგათ მოჰყვა 21 ოქტომბერს მონარქიის დამხობა, 3 ნოემბერს კი სახელმწიფოს დროებითმა მმართველმა რიზა-ხანმა გამოაქვეყნა დეკრეტი დამფუძნებელი კრების მოწვევის შესახებ სპარსეთში მმართველობის ფორმის საბოლოოდ გამოსამუშავებლად.

ერთის შეხედვით, თითქოს, 1925 წ. დამლევს მონარქიის დამხობის შემდეგ სავსებით ბუნებრივია რესპუბლიკის გამოცხადება. მაგრამ სპარსეთში ახლა ჩვენ ვხედავთ რაღაც საოცარ სურათს: უფრო და უფრო ხმამაღლა ლაპარაკობენ დამფუძნებელი კრების საშუალებით მონარქიის აღდგენის შესაძლებლობის შესახებ და შაჰათ ასახელებენ სახელმწიფოს ეხლანდელ მმართველს—რიზა-ხანს. ყველაფერი ეს ამტკიცებს, რომ ვიღაცას ხელი ცდილობს ისტორიის ჩარხის უკან მობრუნებას, რომ შესაძლებლად სთვლის რა პიროვნებათა გამოცვლას, ეს ხელი სცდილობს ხელი შეუშალოს მონარქიული წყობილების შეცვლას რესპუბლიკანური წყობილებით.

ინგლისი სცდილობს სამი კურდღლის მოკვლას: მონარქიის გადარჩენას, რიზა-ხანისათვის სახელის გატეხას სპარსეთის საზოგადოების ლიბერალურ წრეებში და ხელსაყრელი პირობების შექმნას თავისი პოლიტიკური გავლენის გასაძლიერებლათ სპარსეთში და ამ ქვეყნის ეკონომიურად სავსებით დაპყრობას.

ინგლისის პოლიტიკისათვის მეტად ხელსაყრელია ორი შახის ყოლა, მეტად ხელსაყრელია ორი ლოზუნგით—მონარქია და რესპუბლიკა—თამაში.

თუ სპარსეთის ხალხს, თუ რიზა-ხანს არ სურთ სათამაშო იყოს ინგლისის ხელში, მათ უნდა იცოდენ, რომ ამისათვის საჭიროა ინგლისის ყოველგვარ მახინაციების გადალახვა, რესპუბლიკანური წყობილების შემოღება. ძალაუფლება უნდა დარჩეს რიზა-ხანის ხელში, მაგრამ რიზა-ხანი—პრეზიდენტი უფრო ძლიერი და დამოუკიდებელი იქნება ვიდრე რიზა-ხანი—შახი.

მოჭადრაკეთა საერთაშორისო შეჯიბრება

შეჯიბრების საზეიმო გახსნა

მოსკოვი, 10 ნოემბერი. 9 ნოემბერს დიდის ზეიმით გაიხსნა მოჭადრაკეთა საერთაშორისო შეჯიბრება, რომელშიც მონაწილეობას იღებს 11 კაცი უცხოეთიდან 10 კაცი საბჭოთა კავშირიდან კაპაბლანკას, ლასკერის და ბოგოლუბოვის მეთაურობით.

საზეიმო სხდომა გახსნა ფიზკულტურის უმაღლეს საბჭოს მოჭადრაკეთა სექციის თავმჯდომარემ—კრილენკომ, რომელმაც აღნიშნა, რომ მიმდინარე შეჯიბრება უნდა შევიდეს ჭადრაკის თამაშის მატიანეში, რადგან ევროპას უკანასკნელი ათი წლის განმავლობაში ასეთი შეჯიბრება არ უნახავს.

„ჭადრაკი,—სთქვა კრილენკომ,—ერთად ერთი გასართობია, რომელშიც,—რამდენათაც მასში არსებობენ ლოღიკის რკინის კანონები,—ჰარმონიულათ არის შეზავებული შემოქმედების, ხელოვნების და მეცნიერების ელემენტები. ბრძოლისა და ნებისყოფის ელემენტებსაც აქვთ თავისი გამოხატულება ამ გასართობში. ყველაფერმა ამან საბჭოთა ხელისუფლებას მიაქცევინა დიდი ყურადღება ინტელექტუალური ხელოვნების ამ დარგისადმი.

გარეშე საქმეთა სახალხო კომისარიატის სახელით უცხოელ სტუმრებს მიესალმა საგარეო საქმეთა კომისარიატის კოლეგიის წევრი არალოვი.

კაპაბლანკამ თავის სიტყვაში მადლობა გადაუხადა საბჭოთა ხელისუფლებას მოჭადრაკეთა საერთაშორისო შეჯიბრების მოწყობისა და თბილი შეხვედრისათვის.

შემდეგ ილაპარაკეს ლასკერმა, ტარტაკოვერმა და რომანოვსკიმ.

განსაკუთრებული საპატენტო გადასახადი ღვინოზე

მოსკოვი, 9 ნოემბერი. საბჭოთა კავშირის ცაკის პრეზიდიუმმა დაადგინა დაწესებულ იქნას აქციზი ღვინოზე, რომელიც მზადდება ამიერ-კავკასიის ფედერაციის ტერიტორიაზე განსაკუთრებული საპატენტო გადასახადის სახით.

თავისი დადგენილება აქციზის გადახდევინების სისტემის შეცვლის შესახებ ცაკის პრეზიდიუმმა გადასწყვიტა არ გაავრცელოს შემდეგ ქალაქებზე: თბილისი, ბაქო, ერევანი, ბათომი, განჯა, ფოთი და ლენინაკანი, სადაც სააქციზო გადასახადის აკრეფა მოხდება საერთო წესით.

ოქტომბრის ზეიმი

რიგაში

რიგა, 9 ნოემბ. სრულუფლებიანმა წარმომადგენელმა ჩორნიხმა ოქტომბრის მერვე წლის თავის აღსანიშნავად დარბაზობა გამართა, რომელზეც დაესწრენ ხეიმის წარმომადგენელნი, მთავრობის წევრნი, დიპლომატიური კორპუსი, საზოგადო და სახელმწიფო მოღვაწენი და სხვანი, სულ 100 კაცამდე.

პრაღაში

პრაღა. 9 ნოემბ. სრულუფლებიან წარმომადგენლის მიერ ოქტომბრის სადღესასწაულოთ გამართულ წვეულობაზე დაესწრენ დიპლომატიური კორპუსი, მეცნიერების, ლიტერატურის, ხელოვნების და ვაჭრობა-მრეწველობის წარმომადგენელნი. ჩეხოსლოვაკიის მთავრობა წარმოდგენილ იქნა გარეშე საქმეთა სამინისტროს მოადგილე—გირსის მიერ.

პრაღა. 9 ნოემბ. კომპარტიის მიერ ოქტომბრის რევოლიუციის აღსანიშნავად გამართულ მანიფესტაციაზე პრაღაში დიდძალი ხალხი მოგროვდა, რომელთაც გრანდიოზული მიტინგები გამართეს ცენტრალურ მოედანზე, იყო მრავალი დროშები და პლაკატები—ოქტომბრის ლოზუნგებით. მანიფესტანტები გაჩერდენ სრულუფლებიან წარმომადგენლობის შენობის წინ და მიესალმენ საბჭოთა კავშირს.

ბაქოში

ბაქო, 9 ნოემბერი. 7 ნოემბერს მთელ აზერბეიჯანში გაიმართა დემონსტრაციები პარტიულ და პროფესიონალურ ორგანიზაციებისა და მთელი გლეხობის მონაწილეობით. დემონსტრაციებში მონაწილეობენ მრავალი ქალები.

ამხ. რიკოვის სურვილები ოქტომბრის რევოლიუციის მერვე წლის თავზე

მოსკოვი, 7 ნოემბერი. ნებას მივცემ ჩემს თავს ოქტომბრის რევოლიუციის მერვე წლის თავზე დავკმაყოფილდე შემდეგი სურვილებით:

„ვისურვებ“, რათა მომავალ წლებში შესრულდეს ვლადიმერ ილიჩის ყველაზე დიდი ოცნება—გავიმარჯვოთ სიღარიბეზე ნამდვილ საქმიან პრაქტიკულ მუშაობაში ახალ სოციალისტურ საზოგადოების მოსაწყობად.

ახალი წელიწადი იყოს გაგრძელება წარსული წლის მეურნეობის აღდგენის და მუშათა და გლეხთა მდგომარეობის გაუმჯობესების საქმეში.

რათა მუშათა და გლეხთა საქმიანი კავშირი, ქალაქის და სოფლის სამეურნეო კავშირი წელს კიდევ უფრო განმტკიცდეს.

რათა სოფლის ყველაზე ჩამორჩენილმა და ღარიბმა ფენებმა მეტი დახმარება მიიღონ საბჭოთა სახელმწიფოსაგან და გამოიჩინონ მეტი დარაზმულობა და შეკავშირება.

რათა კოოპერაციამ, რომელსაც უმთავრესი ყურადღება ჰქონდა მიქცეული საბჭოების და პარტიის მხრივ, შეისწავლოს უფრო იაფად და სწრაფად მუშაობა. რათა სოფლად იგი გახდეს მასიურ ორგანიზაციათ, რომლის საშუალებითაც აღდგენილი იქნება სოფლის ღარიბ ფენების მეურნეობა და დაიწყება მიწათმოქმედების დამყარება სოციალისტურ საფუძვლებზე.

რათა პარტია შეივსოს მუშების ახალი კადრებით, რათა მასში შევიდენ სოფლის ღარიბ და დაქირავებული გლეხობის ყველაზე უფრო აქტიური წარმომადგენლები. რათა პარტიულ კრებებზე ადგილი ექნეს უფრო მეტ საქმიან კრიტიკას და საკითხების განხილვას პარტიის ყველა წევრებს მონაწილეობით იმ მეტად მძიმე და რთულ მუშაობის დროს, რომელიც სწარმოებს ამ ჟამად ცხოვრების ყველა დარგებში.

რათა ახალ ფაბრიკების და ქარხნების მშენებლობაში ჩვენ არ ვუშვებდეთ დიდ შეცდომებს და ვაშენებდეთ ისეთ ფაბრიკებს, რომლებიც ყველაზე უფრო საჭიროა, და იხეთ რაიონებში, სადაც ეს ყველაზე უფრო საჭირო და ხელსაყრელია.

რათა საბინაო კრიზისი ბოლოს და ბოლოს მოგვარდეს და ჩვენ შევისწავლოთ უფრო იაფი და მოხერხებული ბინების აშენება. რათა კულტურული მშენებლობა არ ჩამორჩეს სამეურნეოს.

რათა მოისპოს ბიუროკრატიზმი და საქმის გაჭიანურება. რათა ნაკლები იყოს კამათი, ლაპარაკი და დაუსრულებელი მოხსენებები საბჭოთა დაწესებულებებში და აპარატებში და უფრო მეტი სიცხოველე იქნას შეტანილი სახელმწიფო და პარტიულ და სამეურნეო მშენებლობის საკითხების განხილვაში სახალხო კრებებზე.

რათა დაწინაურების სისტემას („ვიდვიჟენჩესტვო“), რომელიც ერთერთი საუკეთესო საშუალებაა ბიუროკრატიზმთან საბრძოლველად და სახელმწიფო დაწესებულებათა ყოველდღიურ მუშაობაში დაზგის მუშათა და გუთნის გლეხთა ჩასაბმელად, მიეცეს უფრო ფართო და სისტემატიური ხასიათი. რათა დაწინაურების და ამგვარ ზომების საშუალებით შესაძლებელი გახდეს სახელმწიფო აპარატის გამარტივება და მასში მუშური ელემენტების გამრავლება.

რათა ნაკლები იყოს გაცდენილი დღეები იუბილეების მოსაწყობად. თვით იუბილეებზე იხარჯებოდეს ნაკლები, ვიდრე დღეს.

რათა ამხანაგები უფრო მეტად უფრთხილდებოდენ თავის თავს და თავის ამხანაგებს და არ იხოცებოდენ ისე უმიზნოდ და შემთხვევით, როგორც ეს ხდებოდა წარსულ წელს“.

იაპონიის ექსპერტი თბილისში

მოსკოვიდან თბილისში ჩამოვიდა იაპონიის ვაჭრობა-მრეწველობის სამინისტროს ექსპერტი, მთავრობის გეოლოგი მოქ. კობაიასი.

ჩვენს თანამშრომელთან საუბრის დროს კობაიასიმ განაცხადა, რომ საბჭოთა კავშირში და კერძოთ ამიერ-კავკასიაში მისი ჩამოსვლის მიზანია გაეცნოს ჩვენი ნავთის მრეწველობის მდგომარეობას და საერთოდ საბჭოთა კავშირის მიღწევებს.

ბაქოში ყოფნისას მოქ. კობაიასი დაწვრილებით გაეცნო ნავთის სამრეწველოების მდგომარეობას.

კობაიასიმ ლაპარაკი ჩამოაგდო თბილისზე და აღნიშნა, რომ ის არაჩვეულებრივი გამოცოცხლება, რომელიც პირველადვე თვალში ეცემა ადამიანს საქართველოს დედა-ქალაქში, მოწმობს იმას, რომ ქვეყანა აღორძინების გზაზეა დამდგარი.

ჩვენი თანამშრომლის შეკითხვაზე იაპონიისა და საბჭოთა კავშირის ეკონომიური ურთიერთობის შესახებ, მან განაცხადა:

— უკანასკნელი დროის ყველა ფაქტები საქმო საბუთს გვაძლევენ ვიფიქროთ, რომ ეს ურთიერთობა [illegible] ორივე ქვეყნის სასარგებლოდ. საბჭოთა კავ[illegible] მასალით, იაპონიას კი აქვს დიდძალი სამრეწველო საქონელი.

უნდა აღვნიშნო, რომ იაპონიაში ნავთი ძალიან ცოტაა. ნავთის კონცესიის მიღება სახალინზე საშუალებას მისცემს იაპონიის მთავრობას შეავსოს ამ პროდუქტის ნაკლებობა სახელმწიფოში. მოლაპარაკება თევზის ჭერის შესახებ ციმბირის აღმოსავლეთის ნაპირებთან, — ეს მხოლოდ დასაწყისია იაპონიის და საბჭოთა კავშირის ხალხთა მომავალი ეკონომიური თანამშრომლობის. ჩემს ამოცანას წარმოადგენს გავაცნო იაპონიის საზოგადოების ფართო წრეებს თქვენი ქვეყნის სამეურნეო მიღწევები და ამით ხელი შევუწყო ორივე ქვეყნის ეკონომიურ თანამშრომლობას.

ფ.

ამიერ-კავკასიის ფედერაციაში

საქართველოში

სოფლის მოწყობა

თელავი. 10 ნოემბერი. სოფელმა ზემო-ალვანმა თავისი ხარჯებით მოიწვია მიწათმომწყობი, რომელმაც უნდა განასახლოს მთელი სოფელი გეგმის მიხედვით. ეს მეოთხე შემთხვევაა მაზრაში სოფლის მოწყობის. მუშაობას ხელმძღვანელობს სამაზრო აღმასკომის მიწათმოწყობის განყოფილება.

პარტკონფერენცია

ლუქსემბურგი, 10 ნოემბ. გაიხსნა სამაზრო პარტკონფერენცია.

სამაზრო მილიციის რევიზია

ოზურგეთი, 10 ნოემბ. ოზურგეთში ჩავიდა რესპუბლიკის მილიციის ინსპექტორი როსტომაშვილი ოზურგეთის სამაზრო მილიციის რევიზიის მოსახდენად.

ნავთის ნაკლებობა

ოზურგეთი, 10 ნოემბ. ნავთის ნაკლებობა გრძელდება. კერძო ვაჭრები ჰყიდიან ნავთს 15 კაპიკათ გირვანქას.

გლეხობის შორის ნავთის პროდუქტების დიდი მოთხოვნილებაა. კოოპერატივს არ აქვს ნავთის საკმაო რაოდენობა და ამით სარგებლობენ კერძო ვაჭრები.

ცეცხლის მქრობელი რაზმი

ფოთი, 10 ნოემბ. მოწყობილია ქალაქის ცეცხლის მქრობელთა რაზმი.

სახალხო მამულების გამოკვლევა

საქართველოს მიწათმოქმედების სახალხო კომისარმა ამხ. ა. გეგეჭკორმა მოახდინა საქართველოს სახალხო მამულების გამოკვლევა. ამ გამოკვლევის შედეგების შესახებ ამხ. გეგეჭკორმა ჩვენს თანამშრომელს აცნობა შემდეგი:

— გამოკვლევა მე დავიწყე ჩაქვის სახალხო მამულიდან. აქ 537 დესეტინა უჭირავს ჩაის პლანტაციებს, 29 დესეტინა—მანდარინების ნერგებს, 6 დესეტინაზე მეტი ლიმონის კულტურას და 33 დესეტინა ბამბუკს.

ჩაის მოსავალი მიმდინარე წელში ფრიად დამაკმაყოფილებელია და უდრის 1.441.000 გირვანქა ნედლ ჩაის ანუ 339.059 გირ. გაკეთებულ ჩაის. ამას გარდა კიდევ გლეხებს შორის დამზადებულია 87.470 გირ. გადამუშავებული ჩაი. ამრიგად, მთელი მოსავალი შეადგენს 426.529 გირვანქას.

მამულში 94 მუშა-მოსამსახურეა. ჩაის ფაბრიკაში მუშაობს 28 ქალი. მუშა-მოსამსახურეთათვის აჭარის ცეკავშირის მიერ გახსნილია საბაყლო და ფართლეულობის მაღაზია და აგრეთვე სამკერვალო სახელოსნო და ფურნე.

გამოკვლევის დროს აღმოჩენილი იქნა მთელი რიგი ნაკლულევანებანი. მაგალითად, გამოირკვა, რომ სამსახურიდან დათხოვნილ მოსამსახურეებზე დღემდე ითვლება 3.300 მანეთამდე ვალი.

ჩემი ყურადღება მიიქცია ზედნადები ხარჯების სიდიდემ. ეს გამოწვეულია შემდეგი გარემოებით. ჩაის ყუთებისათვის საჭირო ხის მასალის ჩამოსატანად რკინის გზა იღებს ვაგონზე 2.300 მანეთს, თუმცა ტარიფით უნდა აიღოს მხოლოდ 600 მანეთი. სხვა მიზეზებიდან, რომლებიც აფერხებენ სახალხო მამულის ნორმალურ განვითარებას, აღსანიშნავია ა.-კ. სასოფლო-სამეურნეო ბანკის მიერ მამულებზე სესხის გაღების საკითხის მოუწესრიგებლობა.

ვარციხის სახალხო მამულში (ყოფ. ანანოვის) მიმდინარე სეზონის გეგმით დამზადებული უნდა იქნეს 120.000 ვედრო ღვინო, 1.000.000 გრადუსი ჭაჭის არაყი. 31 ოქტომბრამდე შესყიდულია გლეხებისაგან 92.000 ფ. ყურძენი, რომელშიაც მამული იხდის 1 მანეთს—1 მ. 50 კ. ფუთზე. ვინაიდან კონიაკის გამოხდა ნაყიდი ყურძნიდან ძვირი ჯდება, განზრახულია გაშენებული იქნეს კონიაკისათვის საჭირო ვაზის ჯიშები თვით მამულში.

წინანდალის სახალხო მამულში მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია. განსაკუთრებით აღსანიშნავია გლეხობაზე ვაზის ჯიშების გაცემა მამულის სანერგეებიდან. მოსავალი კარგია და აღემატება წინა წლების მოსავალს. ყურძნის დამზადების მხრივ დავალება შესრულებულია 100 პროცენტით.

თუმცა რამოდენიმე ნაკლს ადგილი აქვს, მაგრამ საერთოდ ჩვენი სახალხო მამულები დღითი-დღე ფართოვდებიან და მომავალში კიდევ უფრო გააფართოვებენ თავის საწარმოო გეგმებს.

საბჭოთა აღმშენებლობა

ჯავახეთი

მიმდინარე წელს ენერგიული მშენებლობა დაიწყო ჯავახეთშიაც, რომელიც საქართველოს ყველა მაზრებზე უფრო განადგურებული იყო ეროვნული და სამოქალაქო ომების გამო.

მაზრაში უკვე დასრულდა საამშენებლო სეზონი და ამჟამად მოსახერხებელი ხდება ჯამი გაუკეთდეს ერთი წლის ნამუშევარს.

სასწავლებლების და სამკურნალო შენობების აგება-შეკეთება

მიმდინარე წლის განმავლობაში საფუძვლიანად შეკეთებული იქნა სასწავლებლების შენობა 10 სოფელში. სრულიად ახალი სასკოლო შენობა აგებული იქნა ორ სოფელში. ორი დიდი სასკოლო შენობა კეთდება სოფელ იხტილს და დიდ კონდურაში. ამ სოფლების სკოლების ქვითკირის კედლები უკვე დამთავრებულია.

სრულიად ახლად იქნა გადაკეთებული სოფ. ბარალეთის სარაიონო საავადმყოფოს შენობა, რომელიც არ შეკეთებულა 5 წლის განმავლობაში. ამჟამად სწარმოებს საავადმყოფოს ტექნიკური მოწყობა, რის დამთავრების შემდეგ მოხდება საავადმყოფოს გახსნა. გარდა ამისა მიმდინარე წლის განმავლობაში სწარმოებდა სამკურნალო პუნქტების შენობათა საფუძვლიანი შეკეთება.

გზების და ხიდების შეკეთება-აგება.

ხანგრძლივი შეუკეთებლობის გამო ჯავახეთის გზატკეცილები და ხიდები სრულიად გამოუდეგარი შეიქნენ. სამაზრო აღმასკომს ძალა არ შესწევდა აღედგინა ახალციხე-ახალქალაქის და ახალქალაქ-ბაკურიანის თავარი გზატკეცილები, რომელთა შეკეთება მომავალ წლიდან იკისრა გზატკეცილთა სამმართველომ, სამაზრო აღმასკომის მიერ ადგილობრივ მცხოვრებთა დახმარებით აღდგენილ იქნა რამდენიმე ხიდი, რომელთაც დიდი ადგილობრივი მნიშვნელობა აქვთ.

საფუძვლიანად შეკეთებულია ხოსპიის და ბავრის ხიდები, რომელნიც სოფელ დიდ ხოსპიას უერთებენ სოფელ მარტუნს, ორჯალარის ხიდი, რომლის საშუალებით უფრო მოსახერხებელი ხდება მაზრის დაშორებულ რაიონებში—ფარავნის ტბის მახლობლად მდებარე სოფლებში მიმოსვლა. გარდა ამისა საფუძვლიანი რემონტი გაუკეთდა სოფელ ბულაშენის ხიდს, ახალქალაქ-ლენინაკანის გზატკეცილზე მდებარე ორ ხიდს და აგრეთვე ხიდს სოფელ მურჯახეთში.

ამ მოკლე ხანში დამთავრდება სოფელ გორელაში აგრონომიულ პუნქტისათვის შენობის შეკეთება.

წყალსადენების გაყვანა

ტოპოგრაფიულ პირობების გამო ჯავახეთის სოფლები მოკლებული არიან კარგს სასმელ წყლებს. წელს გაყვანილი იქნა წყაროს წყალი 4 თემში, მიღებულია ზომები სხვა სოფლის წყალით უზრუნველსაყოფად.

მომავალი წლისათვის

უსახსრობის და საამშენებლო მასალების უქონლობის გამო მუშაობა ჯავახეთში დაგვიანებით დაიწყო. საქარ. საგეგმო კომისიამ მიმდინარე საბიუჯეტო წელს ახალქალაქის საჭიროებისათვის დაამტკიცა ხარჯთაღრიცხვა 137 ათასი მანეთის რაოდენობით. გარდა ამისა თბილისის კომუნალურმა ბანკმა სამაზრო აღმასკომს მისცა აღმშენებლობის გასაძლიერებლად გრძელვადიან სესხად 20 ათასი მან.

შრომა და სოციალური დაზღვევა

(ოქტომბრის რევოლიუციის მე-8-ე წლის თავისათვის)

რევოლიუციის წლების განმავლობაში, საბჭოთა ხელისუფლების არც ერთ ორგანოს არ განუცდია იმდენი ორგანიზაციული ცვლილებანი, რამდენიც შრომის სახალხო კომისარიატმა განიცადა.

უკანასკნელი სამი წლის განმავლობაში შრომის სახალხო კომისარიატის მუშაობა შრომის სახელმწიფოებრივი მოწესრიგების საქმის მტკიცე ფორმებში ჩამოყალიბების და ჩვენი ქვეყნის ეკონომიურ მდგომარეობასთან და საერთო სამეურნეო პოლიტიკასთან შეფარდების ხაზით მიმდინარეობდა.

ამჟამად შრომის სახალხო კომისარიატს უკვე მოქცეული აქვს თავისი მოქმედების ფარგლებში ყველა ის საკითხები, რომლებიც დაქირავებულთა შრომას ან მის ყოფა-ცხოვრებას შეეხებიან.

თუ წინად შრომის სახალხო კომისარიატი თვალახვეულსავით ეძებდა მისავალ გზებს შრომის სახელმწიფოებრივი მოწესრიგებისაკენ და ძალიან ხშირად ურევდა თავის ფუნქციებს პროფკავშირთა ანალოგიურ ფუნქციებში, თუ ჩვენ ვმოქმედობდით შრომის კანონთა საფუძვლებზე, რომელთაც უმთავრესად დეკლარატიული ხასიათი ჰქონდათ, დღეს უკვე ეს წარსულს ეკუთვნის. ეხლა შრომის სახალხო კომისარიატი შრომის ძირითად კანონებზე დამყარებით მოქმედობს. თუ წასულ წლებში შრომის სახ. კომისარიატის მუშაობა უმთავრესად ქალაქის მრეწველობის საზღვრებს არ სცილდებოდა, 1924 წ. ჩვენი მუშაობა უკვე სოფელშიაც იქნა გადატანილი და ამ დროიდან აღარც საშინაო მრეწველობა და დროებითი ან სეზონური მუშები რჩებიან შრომის სახ. კომისარიატის მფარველობის და შრომის მოწესრიგების ფარგლებს გარეთ. უკანასკნელ წელს შრომ. სახ. კომის. ჩვენი ქვეყნის სამეურნეო განვითარების პროცესში უხდებოდა თავის მუშაობის გაშლა. ასე მაგ. თუ 1924 წ. პირველ ოქტომბრისათვის დაქირავებულ შრომის პირთა აღრიცხვა 90.755 კაცს უდრიდა, 1925 წ. 1-ლ ოქტომბრისათვის კი რიცხვი 116.575-მდე [illegible].

მაგრამ თუ მივიღებთ მხედველობაში იმ ძნელად აღსარიცხავ ელემენტებს, რომელნიც წვრილ მრეწველობაში არიან დაბანდებული, მაშინ დაქირავებულთა რიცხვი 150—160 ათასამდე მიაღწევს. ჩვენი ეკონომიკის ზრდასთან და გაუმჯობესებასთან დაკავშირებით, ჩვენ გვაქვს აგრეთვე შრომის ხელფასის ზრდა, როგორც სახელმწიფო და ადგილობრივ ბიუჯეტზე მყოფთათვის ისე აგრეთვე იმ წარმოებებისათვის, რომელნიც სამეურნეო ანგარიშზე ირიცხებიან. უკანასკნელი წლის განსავლობაში ჩვენ ვხედავთ ერთნაირ გაცხოველებას ხელშეკრულებითი პრაქტიკაში. ასე მაგ. თუ 23—24 წლებში შრომის ხელშეკრულებებში მოქცეული იყო 28.786 კაცი, 1925 წ. ხელშეკრულებები 31.543 მუშა-მოსამსახურეს ეხება. ფაქტიური ხელფასი ამ ხელშეკრულებებით 20,9 პროც-ით გაიზარდა.

რაც შეეხება კონფლიქტებს, აქ ჩვენ შემდეგ სურათს ვხედავთ: თუმცა მომრიგებელ კამერათა მუშაობა გაიზარდა, საქმეების რიცხვიც გადიდდა, მაგრამ დიდი კონფლიქტების სიმწვავე გაქრა.

1923—24 წ. მოწყობილი იყო 62 მომრიგებელი კამერა და სამედიატორო სასამართლო, რომელშიაც მონაწილეობას იღებდა 12.174 მშრომელი.

1924—25 წ. მოწყობილი იქნა 208 მომრიგებელი კამერა და სამედიატორო სასამართლო, მონაწილეობას იღებდა 4.163 კაცი.

კონფლიქტების უმთავრესი მიზეზები იყო: ხელშეკრულების შეცვლა შრომის ხელფასის ნაწილში, უკანონო დათხოვნა, უკანონო გასწორება ანგარიშსა და სხ.

უმრავლესობა ამ საქმეებისა მუშების სასარგებლოდ დამთავრდა, ასე მაგ. 1924 - 25 წელში 109 საქმიდან 80 დამთავრებულია მშრომელთა სასარგებლოდ 29 კი მათ წინააღმდეგ, ანდა ნაწილობრივ იყო მათთვის სასარგებლო. ეს კი ნიშნავს იმას, რომ მრეწველობაში ამჟამად ნორმალური ურთიერთობაა დამყარებული.

გარდა ამისა არსებული ზედამხედველობის მუშაო და შრომის პროკურატურა ისახავს რა თავის უპირველეს მიზნათ მუშათა კლასის ინტერესების დაცვას იხილავს მომრიგებელ საკონფლიქტო ორგანოების (შემ. საკ. კომისიის მომრიგ. კამერის, სამედიატორო სასამარ. შრომის სასამ.) შრომის ნიადაგზე აღმოცენებულ სადაო საკითხების ირგვლივ გამოტანილ დადგენილებებს და ხელმძღვანელობას უწევს აღნიშნულ ორგანოების მუშაობას მშრომელთა და სახალხო მეურნეობის ინტერესების მიხედვით.

უმუშევრობასთან ბრძოლის დარგში შრომის სახალხო კომისარიატმა გასულ წელთან შედარებით დიდ შედეგებს მიაღწია, მაგრამ უმუშევრობა, როგორც ქალაქის, ისე სოფლისა, ჩვენში ჯერ კიდევ დიდია და ზრდის ტენდენციაც ეტყობა ასე მაგ. ჩვენი ანგარიშით ზედმეტი მუშა-ხელის რიცხვი წლიურად 200 ათას კაცს უდრის, მასთან მხოლოთ 15—16 ათასი კაცია აქედან შრომის ბირჟაზე აღრიცხული. უმუშევრობის შენელება და მასთან ბრძოლა უმთავრესად აღრიცხულ უმუშევრებს ეხებათ.

დაქირავების საქმეში საშუამავლო მუშაობის და შრომის მოთხოვნა-მიწოდების მოწესრიგების გარდა, შრომ. სახალხო კომისარიატი ამ წლის განმავლობაში აწყობდა კოლექტივებს და საზოგადო სამუშაოებს. ამ საქმისათვის შრომის სახ. კომისარიატს მიეცა 250.000 მან. ნაწილი ამ თანხისა დახარჯული იქნა საზოგადო სამუშაოებზე თბილისში, ბათომში, გორში, ბორჯომში, ხაშურში, ქუთაისში, სამტრედიაში, ფოთში და სოხუმში. ინტელიგენციისათვის თბილისში ჩატარებული იქნა სპეციალური სამუშაოები, რადგან უმუშევრობას ინტელიგენციის შორის მწვავე ხასიათი ჰქონდა.

დანარჩენი სახსრები იმავე ქალაქებში კოლექტივების მოწყობას მოხმარდა ზოგი კოლექტივი, როგორც მაგ. ტრიკოტაჟის ქარხანა თბილისში და მისი განყოფილება ქუთაისში, ფეხსაცმელების სახელოსნოები და სამრეცხველოები საქმიდ მძლავრ საწარმოებათ გადაიქცნენ. ამჟამად კოლექტივებში 2.000 კაცამდი მუშაობს. დაზღვეულ უმუშევართ რიცხვი 4277 იყო. ამ საქმისათვის დახარჯული იქნა 184.845 მან. უმუშევრობის საკითხი ისევ მწვავედ სდგას, ვინაიდან უმუშევრების მთავარი მასა უმთავრესად არაკვალიფიციურ მუშახელს შეიცავს. ჩვენი მრეწველობა კი არ საჭიროებს ამდენ არაკვალიფიციურ მუშა-ხელს და ამის გამო სდგას არაკვალიფიციურ მუშებისათვის საზოგადო სამუშაოების და მათი წრიდან ჩვენი მეურნეობისათვის კვალიფიციური მუშა-ხელის მომზადების საკითხი.

როგორც უკვე იყო ნათქვამი შრომის ხელფასი იზრდება ჩვენ ეკონომიურ ზრდასთან ერთად. ამ მდგომარეობამ კი თავის მხრივ გამოიწვია ინტენსიური მუშაობა შრომის დაცვის დარგში, შრომის პირობების გაუმჯობესებისათვის თვით წარმოებაში. ყველა სახის ინსპექციებს, ტექნიკურს, სანიტარულსა და ტექნიკურს, შეძლება მიეცათ გადასულიყვნენ გეგმიან მუშაობაზე და ამ გეგმის საფუძველზე მოეწყოთ მოთხოვნების წარდგენა შრომის კანონმდებლობის მოთხოვნილებათა შესრულების და სანიტარულ ჰიგიენური და ტექნიკური პირობების გაუმჯობესების შესახებ. ინსპექცია მთავარ ყურადღებას საშუალო და მსხვილ წარმოებებს აქცევდა. მაგრამ უყურადღებოთ არც წვრილი მრეწველობა იქნა დატოვებული, და 1924 წ. დაწესებული იქნა სასოფლო-სამეურნეო ინსპექცია და ამით საძირკველი ჩაეყარა სოფლის მეურნეობაში შრომის დაცვის და შრომის კანონმდებლობის გავრცელებას. აგრეთვე წარმატებით მიდის შრომის დაცვის საქმე ახალგაზრდათა შორის: წარმოებაში მოზარდთა სავალდებულო პროცენტის და სავალდებულო პროცენტზე ზევით მოზარდთა რიცხვის გატარებამ, იმ წარმოებათა სიის გაფართოვებამ, სადაც დასაშვებია მოზარდთა შრომის გამოყენება და სხ. აგრეთვე დიდი შედეგები მოგვცა.

მუშათა სოც. დაზღვევა საქართველოში თანდათან ფართოვდება და ყოველწლიურად ჩვენ გვაქვს დიდი მიღწევები ამ დარგში. თითქმის ამ წლამდე გრძელდებოდა ჩვენში პროცესი სოცდაზღვევის აპარატის ორგანიზაციული ჩამოყალიბებისა და ეხლა, როცა უკვე დასრულებულად უნდა ჩაითვალოს ეს პროცესი, ჩვენ შეგვიძლია ნათლად დავინახოთ თუ რა მიღწევები გვაქვს ახლა.ავიღოთ გასული 1924—1925 საბიუჯეტო წლები და შევადაროთ 1926 წლისათვის ნავარაუდევ ხარჯებს:

	1924 წ.	24 | 1925	1925 | 26 წ.
შემოსავალი —	2.502.996	5.249.994	7.185.767
გასავალი —	2.332.206	5.122.471	7.035.325
დაზღვეულთა რიცხვი —	63.354	74.259	88.389
დაზღვეული უმუშევარნი —	3.835	2.287	4.277
პენსიონერები —	1.083	1.908	2.453
სანატორიუმებში გაგზავნილთა რიცხვი —	646	1.325	2.499

ამ გვარად ჩვენ ვხედავთ, რომ ყოველწლიურად იზრდება და ფართოვდება სოცდაზღვევის საქმე იმ მხრივ, რომ იზრდება დაზღვევის ორგანოების, როგორც შემოსავალ-გასავალი, ისე დაზღვეულთა რიცხვი, პენსიონერები, სანატორიუმებში გაგზავნილთა რიცხვი და სხ.

დიდათ გაიზარდა აგრეთვე გასულ წლებთან შედარებით დახმარებათა და პენსიათა ნორმები, რასაც გვიჩვენებს ქვემოთ მოყვანილი ციფრები:

	1923 წ. 1 ოქტ.	1924 წ. 1 ოქტ.	1925 წ. 1 ოქტ.
უმუშევრები — —	100,0	150,1	294,1
ინვალიდები — —	100,0	209,5	349,5
ქვრივ-ობლები— —	100,0	204,4	341,4
ბავშვთა მოსავლელი დახმარება — —	100,0	185,7	357,1
გარდაცვალებულთათვის დახმარება —	100,0	185,7	714,3

(1923 წ. მიღებულია 100 პროცენტით 1924—25 ციფრები გვიჩვენებენ შედარებითი ზრდას).

დაზღვევა ორგანოთა წინაშე კი დიდი ბევრი ამოცანები სდგას, როგორც არის ყველა დაქირავებულ პირთა აღრიცხვაზე აყვანა (ამ ჟამად კასებში აღრიცხულ მომუშავეთა 90 პროც.) პენსიათა და დახმარებათა ნორმების გადიდება და სხ.

ჩვენ იმედი გვაქვს, თუ დაზღვევის გადასახადი თავის დროზე და სრულიად იქნა შეკრებილი, ამ მიზანსაც მივაღწევთ.

ეს ერთი წელიწადია, რაც შრომ. სახ. კომისარიატის ხელში გადავიდა კოოპერატიული ბინების აშენებლობის ხელის შეწყობა. პირველ ხანებში მუშებმა აქა-იქ შეადგინეს კოოპერატიული ამხანაგები და მათი საშუალებით იწყეს ბინების მშენებლობა. ასეთ მისწრაფებას ჩვენმა ხელისუფლებამ ყურადღება მიაქცია და გამოსცა მთელი რიგი დადგენილებისა ამ კოოპერატიულ მშენებლობისათვის ხელის შესაწყობად. ამავე მიზნით შრომის სახ. კომ. ორგანოებთან დაარსებული იქნა დამხმარე კომიტეტები. მათ მიერ გატარებული იქნა მიზნობრივი საბინაო გადასახადი საქართველოს 8 ქალაქში, შეკრებილი იქნა 5 პროცენტიანი ანარიცხი აღმასკომების სადარაბო შემოსავლიდან. ამ წყაროების საშუალებით შეკრებილი თანხა უდრის 216.700 მანეთს. იმასთანავე შედგენილი იქნა სარესპუბლიკო საამშენებლო ფონდი, რომლის რაოდენობა 50.000 მან. აღწევს. ამ თანხებიდან საბინაო კოოპერაციას ეძლეოდა სესხი სახლების ასაშენებლად. თბილისში მოწყობილია 18-მდე კოოპერატიული ამხანაგობა, ხოლო პროვინციაში 7. ამას გარდა საბინაო კოოპერაციას მიეცა სესხი კომიტეტის მეოხებით თბილისის კოოპ. და კომუნ. ბანკებიდან და საბინაო კოოპერაციამ ააგო თბილისში 60-დე ბინა, ხოლო ქუთაისში 8 ბინა და გორში 2 ბინა. ეს ბინები ზოგი დამთავრებულია და დასახლებულია მუშებით, ზოგიც ჩქარა დამთავრდება. ამის გარდა ამ ჟამად შენდება 4 სახლი 42 ოთახით. ეს სახლები შენდება კომიტეტის მიერ შემოწმებული გეგმით. გარდა ამისა კომიტეტის მიერ აღძრული იყო შუამდგომლობა საკავშირო ფონდიდან ჩვენში საბინაო მშენებლობისათვის სესხის მიცემის შესახებ. ამის შედეგად თბილისის აღმასკომმა მიიღო 400.000 მანეთი და შეუდგა სახლების შენება. ასეთივე შუამდგომლობა ძრავს აღძრული ამ ჟამადაც.

ამ პატარა წერილში ძნელია ყველა იმ საკითხების გაშუქება, რომელნიც შრომის მოწესრიგებას შეეხება, მაგრამ ეს მოკლე მიმოხილვაც ნათლად გვისურათებს იმ მუშაობას, რომელსაც შრომის სახალხო კომისარიატი ატარებს სამეურნეო განვითარების ახალ პირობებში.

საქ. ს. ს. რ. შრომის სახალხო კომისარი ა. მიქაძე.

პ ა რ ტ ი უ ლ ი ც ხ ო ვ რ ე ბ ა

თბილისის მომავალ საქალაქო პარტკონფერენციისათვის

პარტიული აღმშენებლობის მორიგი ამოცანები საორგანიზაციო-პარტიულ მუშაობის დარგში

(თ ე ზ ი ს ე ბ ი ს პ რ ო ე ქ ტ ი)

პარტიის საერთო ამოცანები უახლოეს პერიოდისათვის განსაზღვრული და ჩამოყალიბებულია მე-14-ე პარტკონფერენციის და რ. კ. პ. (ბ) ცეკას უკანასკნელი ოქტომბრის პლენუმის მიერ. თბილისის ორგანიზაციის ამოცანაა პრაქტიკულად გაატაროს ცხოვრებაში აღნიშნული დირექტივები.

უმთავრესად ისინი მდგომარეობენ შემდეგში:

ა) არა პარტიულ ორგანიზაციებისადმი ხელმძღვანელობა.

1. საბჭოების მუშაობის დარგში

1) თბილისის საბჭოს მუშაობის შემდეგი გამოცოცხლების მიზნით, აუცილებლად უნდა გატარებული იქნეს შემდეგი კონკრეტიული ღონისძიებანი:

ა) განახლებულ იქნეს საბჭოს შემადგენლობა, რისთვისაც მასში ჩაბმული უნდა იქნეს უბრალო პარტიული და უპარტიო მასის არა ნაკლებ 80 პროცენტისა, სათანადოთ შემცირებული იქნეს საბჭოს იმ წევრთა რაოდენობა, რომლებიც იმდენად არიან დატვირთული მუშაობით, რომ საშუალება არ აქვთ მიიღონ აქტიური მონაწილეობა საბჭოს პრაქტიკულ მუშაობაში.

ბ) გადიდებული იქნეს უპარტიოთა პროცენტი 40-დე.

გ) გამოცოცხლებულ იქნეს სექციების მუშაობა. სექციებში აუცილებლად წინასწარ უნდა იქნენ დამუშავებული ყველა ძირითადი საკითხები, რომელთაც აყენებენ განყოფილებები და რომლებიც უნდა გადასწყვიტოს აღმასკომმა.

დ) სასურველად იქნეს ცნობილი სექციების ღია სხდომების მოწყობა დიდ წარმოებებში.

ე) საბჭოს წევრებმა ანგარიში უნდა ჩააბარონ თავის ამომრჩევლებს წელიწადში ორჯერ მაინც.

ვ) ყურადღება მიექცეს საბჭოს მუშაობაში მუშა-ქალების ჩაბმას.

2. პროფესიონალური მუშაობის დარგში

1. პროფორგანოების მუშაობის გამოსაცოცხლებლად აუცილებლად გაძლიერებული უნდა იქნეს პარტიული ხელმძღვანელობა, რომელიც უნდა ტარდებოდეს მხოლოდ ფრაქციების საშუალებით. მაგრამ ეს ხელმძღვანელობა არავითარ შემთხვევაში არ უნდა იქცეს წვრილმან ჩარევათ და სათანადო პროფორგანოების მაგიერობის გაწევათ.

ამისათვის აუცილებელია:

ა) ჩამოყალიბებული იქნენ კავშირთა ფრაქციები. ფრაქციებში წინასწარ დამუშავებული უნდა იქნენ პროფესიონალური ცხოვრების მხოლოდ ძირითადი საკითხები, რომლებიც აუცილებლად გადატანილი უნდა იქნენ სათანადო საკავშირო ორგანოებში.

ბ) დაუშვებლად იქნეს ცნობილი ფრაქციების უშუალო კავშირი მაღლა და დაბლა მდგომ პროფორორგანოებთან ფრაქციული ხაზით, რასაც ადგილი ჰქონდა დღემდე, რადგან ეს სწყვეტს ფრაქციებს და მაშასადამე პროფკავშირებსაც პარტიიდან.

გ) შემოღებულ იქნეს ფრაქციების თათბირების მოწვევა პარტიული ხაზით მათთვის ინსტრუქციების მისაცემად და მათი მუშაობის დასაყენებლად.

2. პარტიის უმთავრეს ამოცანად ცნობილ იქნეს პროფკავშირების მასიური მუშაობის გაუმჯობესება იმ მხრივ, რომ გაძლიერებული იქნეს მათი მუშაობა პროფკავშირთა მასების ეკონომიურ, უფლებრივ და ყოფა-ცხოვრების ინტერესების დაცვის საქმეში. ამასთან ერთად უნდა ალინიშნოს, რომ ამან არ უნდა გამოიწვიოს მუშათა კლასის დაპირდაპირება სახელმწიფოსათვის, ან კავშირების შეზრდა სახელმწიფო და სამეურნეო ორგანოებთან.

3. აუცილებლად იქნეს ცნობილი საწარმოო და ეკონომიურ თათბირების მუშაობის გამოცოცხლება. კავშირების ფრაქციების შემწეობით ჩაბმულ იქნენ თათბირების მუშაობაში პროფკავშირთა მასის ფართო წრეები, მიზიდულ იქნენ სამეურნეო დარგის მუშაკები და გაძლიერებულ იქნეს თათბირების გადაწყვეტილებათა შესრულების შემოწმება.

4. პარტიის მთავარი ამოცანა სტუდენტების შორის მუშაობის დარგში იმაში მდგომარეობს, რომ სტუდენტობის აქტივობა, რომელიც თანდათან ძლიერდება, მოვაქციოთ საბჭოთა კალაპოტში.

ამისათვის პარტია უნდა შეეცადოს:

ა) პროლეტარულ სტუდენტობის ცენტრალურ ბიუროს და პროფსექციების მუშაობის გაძლიერებას.

ბ) კულტურულ-განმანათლებელ მუშაობის გამოცოცხლებას და სტუდენტებს შორის ნებაყოფლობით ორგანიზაციების მუშაობის განვითარებას;

გ) სტუდენტთა ორგანოების უზრუნველყოფას სათანადო მუშაკებით,

3. კოოპერატიული მუშაობის დარგში

1. მუშკოოპის მუშაობის გამოსაცოცხლებლად და განსამტკიცებლად აუცილებელია უფრო გარკვეული პარტიული ხელმძღვანელობა ამ დარგში ფრაქციული ხაზით.

ა) მუშკოოპის ფრაქციებმა უნდა გააძლიერონ თბილისის კომიტეტის წინაშე ანგარიშების ჩაბარება.

ბ) რწმუნებულთა ინსტიტუტის მომავალი არჩევნები გამოყენებული იქნეს კოოპერატიული საზოგადოებრიობის განვითარებისათვის, რისთვისაც საჭიროა გაძლიერებული იქნეს მუშკოოპის მიერ ანგარიშის წარდგენა, ჩაბმულ იქნეს მუშკოოპის მუშაობაში პროფკავშირთა ფართო მასა, გაუმჯობესებულ იქნეს რწმუნებულთა ინსტიტუტის შემადგენლობა.

გ) ყურადღება მიექცეს პარტიის წევრების ჩაბმას კოოპერაციაში.

დ) კოოპერატივის წევრების ეკონომიურად დაინტერესების მიზნით დაწესდეს მათთვის შესაძლებელი შეღავათები.

ე) გაძლიერებულ იქნეს სადუქნო და სარევიზიო კომისიების მუშაობა.

2. კოოპერატიულ ორგანიზაციებში ბოროტმოქმედებათა გახშირების გამო, გაძლიერებულ იქნეს ბრძოლა ბოროტმოქმედებებთან (მფლანგველობასთან, უთავარიგობასთან და სხვ.).

4. საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისადმი ხელმძღვანელობის დარგში

1. პროლეტარული საზოგადოებრიობის ზრდა და ნებაყოფლობითი ორგანიზაციების გაძლიერება სვამს ამოცანად სათანადოთ გაძლიერებულ იქნეს პარტიის ყურადღება მათი მუშაობისადმი. ამისათვის აუცილებელია:

ა) თავის შეკავება უშუალო წვრილმანი ჩარევისაგან ნებაყოფლობითი ორგანიზაციების მუშაობაში. მივცეთ მათ მეტი ინიციატივა და თვითმოქმედების საშუალება.

ბ) პარტიის ყველა დირექტივები და ღონისძიებები გატარებული უნდა იქნენ მხოლოდ ამ ორგანიზაციების ფრაქციების საშუალებით.

შინაპარტიული მუშაობის დარგში

1. მუშაობის და ხელმძღვანელობის შესახებ

(თბილისის კომიტეტის, რაიკომების და უჯრედების)

თბილისის კომიტეტის, რაიკომების და უჯრედების მუშაობის და ხელმძღვანელობის მეთოდები უნდა გამოიხატოს შემდეგ მომენტში:

1) უნდა იქნას შეტანილი გეგმიანობა და სისტემა როგორც თბილისის კომიტეტის, ისე ქვემოდ მდგომ ორგანიზაციების — რაიკომების და უჯრედების მუშაობაში;

2) შემოწმებული უნდა იქნას მიღებულ პარტიულ გადაწყვეტილებათა შესრულება და შემცირებული უნდა იქნას ისეთ გეგმების და დადგენილებათა რიცხვი, რომლებსაც აქვთ დეკლარაციული ხასიათი;

3) უფრო უნდა განმტკიცდეს აპარატი და გაძლიერდეს თბილისის და რაიკომების ინსტრუქტაჟი;

4) მოწვეული უნდა იქნეს თათბირები (საორგანიზაციო თათბირები რაიკომებში და თბილისის კომიტეტში, თბილისის კომიტეტის შინაური თათბირი, უჯრედთა მდივნების თათბირები, უჯრედთა ბიუროების კონფერენციები, სადელეგატო კრებები, რაიკომების ინსტრუქტორთა თათბირები და სხვა);

5) მოსმენილ უნდა იქნას თბილისის კომიტეტსა და რაიკომებში ქვემოდ მდგომ პარტორგანიზაციების მდივანთა ანგარიშები.

2. თათბირების ინსტიტუტი

1) ქვემოდ მდგომ ორგანიზაციებისადმი თბილისის კომიტეტის და [illegible]

[illegible] ამუშავებს მუშაობის გეგმებს და აგრეთვე წინასწარ ამუშავებს საორგანიზაციო საკითხებს.

[illegible]

მალური მოთხოვნილებანი, არამედ ის გარემოებაც, თუ რამდენად შესძლებს პარტიაში შესვლის მსურველი საქმით დაეხმაროს პარტიას.

გ) გაგრძელდეს პარტიის ახალი წევრების მიღება სოფლად საუკეთესო ელემენტების—დაქირავებულ მუშების, ღარიბ და პარტიასთან ყველაზე უფრო ახლოს მდგომ საშუალო შეძლების გლეხთა ხარჯზე და სერიოზული ყურადღება მიექცეს პარტიისაკენ ლტოლვის აღრიცხვას და ახლად მიღებულ გლეხების შემადგენლობის გაცნობას.

4. ღონისძიებანი პარტიულ მასების ჩასაბმელად პარტიულ-საბჭოთა ცხოვრების მთავარ საკითხების განხილვაში

1. შინაპარტიულ დემოკრატიის პრინციპების გატარება წარმოადგენს ამჟამად პრაქტიკულ ხასიათის საკითხს. ინფორმაციის სწორი დაყენების და, როგორც საანგარიშო, ისე საინფორმაციო ხასიათის საკითხების ყოველმხრივ განხილვის მიზნით საჭიროა.

ა) რათა თბილისის კომიტეტი და რაიკომები უდგენდნენ ანგარიშებს დიდ უჯრედებს და სადელეგატო კრებებს 3 თვეში ერთხელ.

ბ) რათა თავის დროზე იქნას წამოყენებული პარტიული მასის წინაშე განსახილველად პარტიულ და საბჭოთა ხასიათის საკითხები.

გ) რათა დაბალი საფეხურის პარტორგანიზაციების მიერ შეტანილი წინადადებანი გამოყენებული იქნას თბილისის კომიტეტის პრაქტიკულ მუშაობაში.

2. უჯრედებს უნდა ეგზავნებოდეს 3 თვეში ერთხელ საინფორმაციო წერილები, რომლებშიაც გაშუქებული უნდა იყოს საბჭოთა-პარტიული ხასიათის, უმთავრესად ადგილობრივ მნიშვნელობის, საკითხები.

5. პარტიის წევრთა ჩაბმა პრაქტიკულ მუშაობაში.

1. თბილისის ორგანიზაციის განუწყვეტელი ზრდა, მუშაობის ამოცანების და მეთოდების გართულება გვიყენებს საკითხს პარტიის რიგების აღზრდის და გარდაქმნის შესახებ—ორგანიზაციის ყოველდღიურ მუშაობაში მათი პრაქტიკულად ჩაბმის საფუძველზე.

2. ამიტომ უჯრედებმა მომავალში უნდა აიღონ უფრო გაბედული კურსი პარტიულ ამხანაგების ზედმეტად დატვირთვის და მუშაობის შეთვისების აღმოფხვრისაკენ და ამავე დროს დაწინაურებული უნდა იქნას ახალი აქტივი.

3. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს უჯრედთა იმ კომისიებისათვის ინსტრუქციების მიწოდებას, რომლებიც აღმოჩნდენ საუკეთესო საორგანიზაციო ფორმა; ასეთი კომისიები ხელს უწყობენ პარტიის ფართო წრეების დაწინაურებას.

4. ამავე დროს საჭიროა ყურადღება მიექცეს პროფესიონალურ, საბჭოთა, კოოპერატიულ და სხვა მუშაობაში ჩაბმას.

6. საწარმოვო უჯრედების მუშაობის შესახებ

1. საცეხო უჯრედები აღმოჩნდენ ცხოველ მყოფელი საორგანიზაციო ფორმა მსხვილ წარმოებების უჯრედთა მოწყობის საქმეში. მათ ხელი შეუწყვეს წარმოებაში მომუშავეების კავშირს პარტიასთან და პარტიის მორიგ წევრების აქტივობის აწევას.

ამიტომ საჭიროა ყურადღება მიექცეს საცეხო უჯრედების მუშაობის შემდეგ განმტკიცებას და სწორ ურთიერთ დამოკიდებულების დამყარებას საცეხო უჯრედებსა და კოლექტივებს შორის. უკანასკნელების როლს უნდა შეადგენდეს სწორი ხელმძღვანელობის გაწევა და არა წვრილმანი ჩარევა.

2. თბილისის კომიტეტმა უნდა გადასჭრას საკითხი, რამდენად შესაძლებელია საცეხო უჯრედების გამოყენება სხვა წარმოებებშიაც (არსენალი, ტყავეულობის ტრესტი და სხვ.). იმ წარმოებებში კი, სადაც მუშების მცირერიცხოვანობის გამო მიზანშეუწონელი იქნება საცეხო უჯრედების ორგანიზაცია, საჭიროა გამოიყოს საცეხო ორგანიზატორები.

3. სიბრივადო ორგანიზატორების ინსტიტუტი წარმოადგენს შემდეგ ნაბიჯს იმ მხრივ, რომ უჯრედი აერთიანებს როგორც პარტიის მრავალ წევრებს, ისე უპარტიოებს. ამ ინსტიტუტის გამოყენებამ ლენინგრადში (звеноорганизатор) და უკანასკნელ ხანებში თბილისშიაც, მთავარ სახელოსნოებში. სასურველი ნაყოფი გამოიღო.

ამიტომ საჭიროა გამოეყონ საცეხო უჯრედებში და აგრეთვე სხვა საწარმოვო უჯრედებში პარტორგანიზატორები („звеноорганизатор"ы), რომლებიც გაერთიანებენ ამა თუ იმ საწარმოვო-ადმინისტრატიულ ერთეულში ერთად მომუშავე წევრებს. ასეთები არიან; ბრიგადა, არტელები, მუშათა ჯგუფები, რომლებიც მუშაობენ ერთი მაგიდის გარშემო, ან ერთი ხელოსნის ხელმძღვანელობით.

4. საწარმოვო უჯრედებმა უნდა გააღრმავონ და გააფართოვონ პარტიულ-მასიური მუშაობა საერთოდ და ამ მუშაობაში ჩააბან ბევრი მასიური მომუშავე. ამასთანავე განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს მცირე ხელფასის მქონე არა კვალიფიციურ მუშათა ჯგუფების კატეგორიას.

5. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს მუშაობას კერძო წარმოებათა მუშებს შორის.

6. საჭიროა საწარმოვო უჯრედებმა მეტი ყურადღება მიაქციონ ა) ამა თუ იმ წარმოების მეურნეობის მდგომარეობას, ბ) საწარმოვო თათბირების მუშაობაში პარტიის წევრთა და უპარტიოების მიზიდვას და გ) ხელფასის საკითხებში პარტიის ხაზის შეთვისებას და მის განმარტებას უპარტიო მასისათვის.

7. საბჭოთა უჯრედების მუშაობის შესახებ

1. თვითეულ დაწესებულებაში პარტიულ წესდებით გათვალისწინებულ პირობებში, ე. ი. თუ კომუნისტების რიცხვი საკმარისია, საერთო წესით საჭიროა უჯრედის მოწყობა. გაერთიანებული უჯრედები პრინციპიალურად არ უნდა ეწყობოდენ. ამ მიზნით საჭიროა არსებულ უჯრედების გადასინჯვა.

საბჭოთა უჯრედების ამოცანები

1) უჯრედსა და დაწესებულებაში ჯანსაღი პარტიული პირობების შექმნა, რაც უზრუნველყოფს ყველა წევრთო და კანდიდატების შინაგან პარტიულ კავშირს, პარტიული ახალგაზრდობის ნორმალურ ზრდას და წინააღმდეგობას გაუწევს გარეშე პირობების გამხრწნელ ზეგავლენას პარტიის ცალკე წევრებზე. ეს უნდა შეადგენდეს საბჭოთა უჯრედის ერთერთ მთავარ ამოცანას.

2) მიმდინარე პარტიულ ცხოვრების და პარტმშენებლობის მთავარი საკითხების დამუშავება, ყველა იმ საერთო პოლიტიკური ამოცანების განხილვა, რომელიც სდგას საბჭოთა ხელისუფლების წინაშე.

3) ბრძოლა პარტიულ ცხოვრებისაგან უჯრედის სხვადასხვა წევრთა ჩამოშორების წინააღმდეგ, დისციპლინის და აქტივობის აწევა უჯრედის წევრთა შორის. ამ მიზნით საჭიროა სისწორით იქნას განაწილებული პარტიული მოვალეობანი და გაეწიოს კანტროლი უჯრედის წევრთა მიერ როგორც პარტიულ ვალდებულებების, ისე ცალკე დავალებათა შესრულებას.

4) მუშაობის გაღრმავება და გაძლიერება უპარტიო მოსამსახურეთა და სპეცებს შორის, მათთვის ამხანაგური პირობების შექმნა და მათი ჩაბმა პრაქტიკულ საზოგადოებრივ მუშაობაში (ადგილკომები, ავიაქიმი, კულტურული მუშაობა და სხვა).

5) უჯრედის მონაწილეობა იმ გეგმების და ღონისძიებათა წინასწარ დამუშავებაში, რომლებიც ეხებიან დაწესებულებების მუშაობას.

6) დაწესებულების მეთაურისათვის დახმარება საერთო პარტიულ დირექტივების გატარების საქმეში.

7) დაწესებულების ან განყოფილებების მეთაურთა მოხსენებების მოსმენა.

8) იმ მიზნით, რათა პრაქტიკულ მუშაობაში ჩაბმული იქნას რაც შეიძლება მეტი პარტიის წევრი, საჭიროა საცდელათ დაწესებულებაში, სადაც კომუნისტების რიცხვი 40-ზე მეტია, გამოიყოს ორგანიზატორები განყოფილებებსა და სამმართველოებისათვის. ეს ხელს შეუწყობს აგრეთვე უპარტიო მოსამსახურეთშორის მუშაობის ფართოთ დაყენებას.

9) ეკონომიურ კომისიების მუშაობაში პარტიულების და უპარტიოების ჩაბმა ადგილკომების ფრაქციის საშუალებით და ფრაქციების მიერ ყველა საზოგადოებრივ ორგანიზაციების სწორი ხელმძღვანელობა.

8. უმაღლეს სასწავლებელთა უჯრედების მუშაობის შესახებ

1. უნდა განმტკიცდეს და ჩამოყალიბდეს უმაღლეს სასწავლებლებში საფაკულტეტო და საკურსო უჯრედები და სისწორით განისაზღვროს მათი ფუნქციები და ურთიერთ დამოკიდებულება კოლექტივების ბიუროებთან.

2. უმაღლეს სასწავლებლებში პარტ მუშაობის გაღრმავება და გაძლიერება უნდა სწარმოებდეს შემდეგი მიმართულებით:

ა) პრაქტიკულ მუშაობაში პარტიულების ჩაბმა და მათ შორის პარტმოვალეობათა თანასწორად განწესრიგება;

ბ) უჯრედთა სხდომებზე პარტიულ-საბჭოთა ცხოვრების მთავარ საკითხების განხილვა.

3. უპარტიო სტუდენტობას შორის მუშაობის საკითხს აქვს უდიდესი მნიშვნელობა. ამიტომ უჯრედებმა უნდა მიიღონ ზომები უმაღლეს სასწავლებელთა პროფესიონალურ და საზოგადოებრივ ორგანიზაციების გამოსაცოცხლებლად და მათი საშუალებით სტუდენტობის შორის მუშაობის ფართოთ დასაყენებლად.

4. პარტიულებს უნდა განემარტოთ პარტიის ხაზი სამეცნიერო დარგში მომუშავე სპეცების მიმართ და ამისდამიხ[illegible] განისაზღვროს მათდამი სათანადო დამოკიდებულება კულტურულ-საზოგადოებრივ მუშაობაში სამეცნიერო მუშაკთა ჩაბმა ხელს შეუწყობს უკეთეს ურთიერთობის დამყარებას მათსა და უჯრედებს შორის.

9. კომკავშირის ხელმძღვანელობის დარგში

1. საქ. ახალგ. ლენინურ კომკავშირის თბილისის ორგანიზაციის მნიშვნელოვანი ზრდა ავალებს პარტორგანოებს გააძლიერონ მისდამი თავისი ხელმძღვანელობა.

2. კომკავშირის ხელმძღვანელობის საკითხი არის უმთავრესად კომკავშირში პარტიული კადრის შექმნის საკითხი: პარტიული კადრის სიმცირე (დაახლოვებით 12 პროცენტი) თბილისის ორგანიზაციას უყენებს ამოცანას გააძლიეროს ეს კადრები პარტიაში კომკავშირის აქტივის საუკეთესო ნაწილის ჩაბმის საშუალებით.

3. კომკავშირში სტაჟ და ჰასაკგადაცილებულთა დიდი შემადგენლობა (16 პროც.) სრულიად დაუშვებლად უნდა ჩაითვალოს პარტიულ ორგანოებს ევალებათ მიიღონ ზომები, რომელიც უზრუნველყოფს პარტიაში ამ ელემენტების მიღებას.

4. საქ. ახალგ. ლენინურ კომკავშირის თბილისის ორგანიზაციის ზრდა უყენებს პარტორგანიზაციებს ამოცანას გააძლიერონ და გააფართოვონ მასში აღმზრდელობითი მუშაობა.

5. კომკავშირის მუშაობაში განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს საკითხს კომკავშირის აქტივის შესახებ. პარტიულმა ორგანოებმა დახმარება უნდა გაუწიონ კომკავშირს ამ აქტივის კვალიფიკაციის აწევის საქმეში; ამ მიზნით უნდა განთავისუფლდეს იგი ზედმეტად დატვირთვისაგან და სწავლისათვის დაეთმოს კვალიფიციურ ლექტორთა სათანადო კადრები.

6. ზრდის საკითხში კომკავშირის თბილისის ორგანიზაციის მორიგ ამოცანას შეადგენს მუშათა, ღარიბ, საშუალო შეძლების ახალგაზრდობის და მოსწავლეთა საუკეთესო ნაწილის ჩაბმა 100 პროცენტით.

10 არმიასთან კავშირის შესახებ

1. თბილისის ორგანიზაციის ერთერთ ამოცანას უნდა შეადგენდეს წითელ არმიასთან კავშირის განმტკიცება, რისთვისაც საჭიროა.

ა) თბილისის კომიტეტსა და არმიის სათანადო პოლიტორგანოებს შორის კავშირის გაუმჯობესება.

ბ) რაიკომებსა და ჯარის სხვადასხვა ნაწილებს შორის ურთიერთ წარმომადგენლობა და

გ) მუშაობის გაუმჯობესება სამხედრო და სამოქალაქო უჯრედებს შორის კავშირის დასამყარებლად.

შენიშვნა: პარტიულ მშენებლობის ამოცანები სოფლად მუშაობის მხრივ შეტანილია საერთო თეზისებში სოფლად მუშაობის შესახებ.

(დასასრული იქნება)

თბილისის პარტკონფერენციისათვის

პარტია და კომკავშირი

პარტიის კავშირი და ხელმძღვანელობა კომკავშირისადმი სავსებით ნორმალური იყო. პარტიის თბილისის კომიტეტის და აგრეთვე რაიკომების მიერ გამოყოფილი იყვნენ წარმომადგენლები კომკავშირში. გარდა ამისა თბილისის კომიტეტი და რაიკომები ამ ხნის განმავლობაში დიდ ყურადღებას აქცევდენ იმ მტკივნეულ მოვლენების აღმოფხვრას, რომელთაც ადგილი ჰქონდათ კომკავშირის ორგანიზაციაში. უნდა ითქვას, რომ თბილისის კომიტეტის მიერ მიღებულ ზომების შემწეობით ეს არა სალი მოვლენები უკვე აღმოფხვრილია.

თბილისის კომიტეტის აღმრიცხავ-განმანაწილებელი განყოფილება ყურადღებას აქცევდა აგრეთვე კომკავშირის თბილისის ორგანიზაციის ზრდის საკითხის მოგვარებას. კომკავშირს მიცემული ჰქონდა დირექტივა: მიეღო კომკავშირში რევოლიუციონურად განწყობილ მოსწავლე ახალგაზრდობის ნაწილი, თავისი გავლენა გაევრცელებია ახალგაზრდა შინამრეწველებზე, გაეძლიერებია ლ. ახ. კომკავშირში ქალიშვილების, უმთავრესად ქართველების, რაც შეიძლება მეტი რაოდენობით ჩაბმა.

თბილისის კომიტეტის საორგანიზაციო განყოფილება განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევდა აგრეთვე ჰასაკ გადაცილებულ კომკავშირელების პარტიაში მიღებას. უნდა ითქვას, რომ ეს ამოცანა სავსებით ვერ არის შესრულებული. მიუხედავათ იმისა, რომ რაიკომებს მიცემული ჰქონდათ დირექტივა კომკავშირელების პარტიაში მიღების დაჩქარების შესახებ, რაიკომებმა ვერ შეასრულეს ეს დირექტივა სავსებით. მაგალითად, საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში მიღებული იყო კანდიდატად 149 კომკავშირელი, წევრად კი გადაყვანილი იყო 104 კომკავშირელი. ეს, რასაკვირველია, არ კმარა. თბილისის კომიტეტმა მიაქცია ამას ყურადღება. და წინადადება მისცა რაიკომებს გამოარკვიონ კომკავშირელების რაოდენობა, რომელნიც შეიძლება ახლო მომავალში გადაყვანილი იქნენ პარტიაში.

თბილისის კომიტეტის საორგანიზაციო განყოფილება ყურადღებას აქცევდა აგრეთვე პარტიული კადრის როლს კომკავშირში. კომკავშირთა უჯრედების გამოკვლევიდან სჩანს, რომ კომკავშირის წევრებს, რომლებიც ამავე დროს ითვლებიან პარტიის წევრებათაც, არ ესმით თავისი ამოცანები კომკავშირში. პარტიაში შემოსულები მოწყვეტილი არიან კომკავშირისაგან და არავითარ მუშაობას იქ არ ეწევიან. საორგანიზაციო განყოფილებამ ასეთი მდგომარეობის გამოსასწორებლად მიიღო ზომები და დაუგზავნა კომკავშირის უჯრედებს წერილები, რომლებშიაც განმარტებულია პარტიული კადრის ამოცანები კომკავშირში.

კომკავშირელების უზრუნველყოფის მხრივ დიდი მნიშვნელობა აქვს იმას, რომ პარტიის თბილისის კომიტეტი გზავნის სამუშაოზე უმუშევარ კომკავშირელებს, აგრეთვე ურთიერთ დახმარების სალაროში შემოსული თანხის 20 პროცენტი ეძლევა კომკავშირს. კომკავშირს ეგზავნება წიგნები და ზოგჯერ დახმარებაც ფულით კულტურულ-განმანათლებელ მუშაობისათვის.

არა ნაკლებ ყურადღებას აქცევდა თბილისის კომიტეტი კულტურულ-განმანათლებელ მუშაობის საკითხებს, კერძოთ კომკავშირელების კლუბებს და ეკონომიურ მუშაობას.

რამოდენიმედ მოიკოჭლებს პარტიის ძირითად უჯრედების კავშირი კომკავშირის უჯრედებთან. კომკავშირის უჯრედების გამოკვლევამ გამოამჟღავნა შემდეგი ნაკლი: 1) პარტუჯრედების სხდომებზე სისტემატიურად არ იკითხებოდა კომკავშირის უჯრედების ანგარიშები; 2) ზოგიერთი უჯრედები სათანადოთ ვერ აფასებდენ ბავშვთა მოძრაობას; 3) სუსტად იყო დაყენებული კომკავშირელების გადაყვანა პარტიაში; 4) პარტუჯრედები პარტიულ კადრს სათანადოთ ვერ იყენებდენ როგორც პარტიულ, ისე კომკავშირის მუშაობაში.

მეორე მხრით ამ გამოკვლევამ ცხადჰყო ასეთი დეფექტებიც: 1) კომკავშირის უჯრედებს არ ესმოდათ პარტიული ხელმძღვანელობის აუცილებლობა; 2) არ ესმოდათ სათანადოთ პარტიის ხაზი მთავარ საკითხებში; 3) კომკავშირის უჯრედები არ აგებდენ პასუხს პარტუჯრედების წინაშე თავისი მუშაობისათვის წარმოებებში; 4) კომკავშირში სუსტი იყო პარტიული კადრის მუშაობა და ის მოწყვეტილი იყო კომკავშირის მუშაობისაგან.

ყველა ეს დეფექტები გაითვალისწინა თბილისის კომიტეტმა. ამჟამად როგორც პარტიულ, ისე კომკავშირის უჯრედებს მიცემული აქვთ დირექტივი, რომლის მიხედვით უნდა დამყარდეს სწორი ურთიერთობა პარტიულ და კომკავშირის უჯრედებ შორის. თანდათანობით ხდება წინად არსებულ დეფექტების გამოსწორება.

ასეთია მიღწევები და დეფექტები კომკავშირზე პარტიული ხელმძღვანელობის დარგში. შესაძლებელია, ჯერ კიდევ ყველაფერი არ არის გაკეთებული არსებულ ნაკლულოვანებათა გამოსასწორებლად, მაგრამ წინანდელთან შედარებით მაინც არის მთელი რიგი მიღწევებისა.

გ. გ—ძე.

ქალთა შორის მუშაობის გაცხოველებისათვის

ჩვენი პარტია ყოველთვის დიდ ყურადღებას აქცევდა ქალთა შორის მუშაობას.

მიუხ დავათ იმისა, რომ ამ საქმეს [illegible]პარტიის უმაღლესი ორგანოები დიდ [illegible]ურადღებას აქცევენ, ადგილებზე ქალთა შორის მუშაობა მაინც ვერა მოწესრიგებული. მართალია, ჩვენი ქალთა განყოფილებები შეძლებისდაგვარათ აწარმოებენ ამ მუშაობას, პარტკომებიც ხელს უწყობენ მათ ამ საქმეში, მაგრამ ეს არ კმარა. პარტიის თვითეული წევრი, თვითეული კომუნისტი ქალაქათ თუ სოფლათ დაინტერესებული უნდა იყვეს ქალთა შორის მუშაობით, რასაც სამწუხაროთ ჯერჯერობით ჩვენ ვერ ვხედავთ. არიან ისეთი კომუნისტები, რომლებიც სიცილსაც კი ვერ იკავებენ, როდესაც ქალთა შორის მუშაობაზე ეტყვით რამეს; ზოგიერთები იქამდისაც კი მიდიან, რომ ხელის აქნევით გეტყვიან: „ამ საქმეს ჩვენში არა აქვს ხიიდაგი". ზოგს სირცხვილიც კი ჰგონია ქალთა შორის მუშაობა და გაურბის მას.

ვერ ვიტყვით, რომ ჩვენი ამხანაგები ამას შეგნებულათ შვრებოდენ, მაგრამ მაინც აღსანიშნავია, რომ ამას ადგილი აქვს ჩვენს რიგებში. ამიტომ საჭიროა, რომ უჯრედებში, წრეებში, პარტსკოლებში და საერთოდ კულტურულ-განმანათლებელ მუშაობის [illegible] მიე[illegible]ს დროს ქალთა შორის [illegible]ის საკითხი ცალკე ისმებოდეს [illegible] ირჩეოდეს. ამ გზით უნდა შეიგნონ და შე[illegible]სწავლონ პარტიის ფართო წრეებმა, თუ რა მნიშვნელობას აძლევს კომუნისტური პარტია ქალთა შორის მუშაობას, რა მნიშვნელობა აქვს მუშა და გლეხ-ქალის რევოლიუციონურ მოძრაობაში ჩაბმას.

პარტიის ყოველმა წევრმა უნდა იცოდეს, თუ რა ხაზს ატარებს პარტია ქალთა შორის მუშაობის საქმეში, ამით ჩვენ დავძლევთ იმ გულგრილობას, რომელსაც იჩენენ პარტიის ზოგიერთი წევრები ამ საკითხში. პარტიამ თავისი წევრების საშუალებით უნდა შესძლოს მუშა და გლეხ-ქალთა ფართო წრეებში მუშაობის გაძლიერება, მათში კომუნისტური იდეების გატარება და საბჭოთა ხელისუფლების გავლენის ქვეშ დაყენება.

ე. ლ.

წერილები ადგილებიდან

ქვემო-გომი

ჩვენი უჯრედი იშლება, საჭიროა რაიკომის ყურადღება.

სოფ. ქვემო-გომში კომკავშირის უჯრედი დაარსდა 1924 წ. ამ უჯრედში 24 წევრია. პირველ ხანებში უჯრედში მუშაობა კარგად იყო დაყენებული. ამ მუშაობის ნაყოფი ის იყო, რომ წევრთა შორის წერა-კითხვის უცოდინარობა სავსებით იქნა აღმოფხვრილი. მოწყობილი იყო პოლიტწრეც, სადაც მეცადინეობა კვირაში ორჯერ სისტემატიურად მიმდინარეობდა. უჯრედის მიერ კოლექტიურად დამუშავებული იქნა აგრეთვე პატარა ნაჭერი მიწა. კრებებიც თავის დროზე იმართებოდა. უჯრედმა უპარტიო ახალგაზრდობაც შემოკრიბა თავის გარშემო.

სულ სხვა მდგომარეობაა ახლა. უჯრედის წევრები გულგრილად ეკიდებიან საქმეს. კრებაზე ნახევარიც კი არ ესწრება. ამის უმთავრესი მიზეზი ისაა, რომ ხელმძღვანელი ორგანო, თემკომი (მეტეხის თემი) ვერ სდგას თავის სიმაღლეზე. თემკომს არ ჰყავს მომზადებული ძალები. ეს ძალები იმდენად მოუმზადებელი არიან, რომ ისინი ვერ აკმაყოფილებენ უჯრედის უბრალო წევრთა მოთხოვნილებებს, მათ შეკითხვებს. ამას უნდა მიექცეს სასწრაფო ყურადღება. რაიკომმა უნდა მიიღოს ზომები. წინააღმდეგ შემთხვევაში უჯრედი დაიშლება.

სოფლელი.

ქ. ზუგდიდი

ორგანიზაციის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მუშაობა

ჩვენი მაზრის კავშირის ორგანიზაცია აერთიანებს 1888 წევრს და კანდიდატს. ამათში 243 ქალია. მაზრის მასშტაბით სულ არსებობს 86 უჯრედი: 6—ქალაქად და 80 სოფლად. უჯრედებში მეცადინეობა დამაკმაყოფილებლად მიმდინარეობს. პოლიტმეცადინეობა დღემდე სწარმოებდა საზაფხულო სისტემით. ეხლა ეს მეცადინეობა ტარდება ახალი წესით, რომლის მიხედვით თვითოეულ პოლიტწრეში უნდა ირიცხებოდეს არა უმეტეს 30 კომკავშირელისა, რაც გამოიღებს დიდ ნაყოფს.

ორგანიზაცია დიდ დახმარებას უწევს როგორც ქვრივ-ობლებს, ისე წითელ-არმიელების ოჯახებს. მრავალ ალაგას კავშირის წევრები გაყვანილი არიან თემალმასკომებში და გლეხკომებში. საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში კომკავშირელები 100 პროცენტით არიან ჩაბმული.

საანგარიშო პერიოდში სამაზრო კომის მიერ პარტიას გადაეცა 200 კომკავშირელი.

რაც შეეხება პიონერთა შორის მუშაობას, ამ მხრივ მდგომარეობა ასეთია: დღეს კომკავშირში ითვლება 3000-დე ბავშვი. ეს უდიდესი მიღწევაა.

ერემაძე.

ქ. ლიუქსემბურგი (ბორჩ. მაზრა)

უჯრედში მუშაობა გამოცხოველდება

ქ. ლიუქსემბურგის ა. ლ. კ. კ ცენტრალური უჯრედი უმ[illegible] აერთიანებ[illegible] მოჯამაგირეებს.

ზაფხულის პერიოდში ამ უჯრედის მუშაობა ძალზე მოისუსტებდა. მიზეზი ამისა ის იყო, რომ ამ ხანებში მოჯამაგირენი ჩაბმული იყვნენ სასოფლო-სამეურნეო მუშაობაში.

ახლახან არჩეულმა ბიურომ გამოიმუშავა მთელი რიგი პრაქტიკულ ღონისძიებებისა უჯრედში მუშაობის გამოსაცხოველებლად. განზრახულია უჯრედთან დაარსდენ სხვადასხვა წრეები. გამოყოფილი იქნა აგრეთვე ქალ. ორგანიზატორი, რომელსაც დაევალა ადგილობრივ ქალთა შორის მუშაობის წარმოება. კომუჯრედთან მჭიდრო კავშირის დასამყარებლად გამოყოფილია წარმომადგენელი.

დარწმუნებული უნდა ვიყვეთ, რომ დღეიდან, მუშაობის ასეთი წესის შემოღების შემდეგ—უჯრედი დადგება თავის სიმაღლეზე.

გ.

ქალთა შორის მუშაობა

ქ. გორი

დელეგატ-ქალების არჩევნები.

ა. | წ. 28 ოქტომბერს ქ. გორის მუშათა კლუბში მოხდა დელეგატ-ქალთა ხელახალი არჩევნები.

არჩევნებს აუარებელი ხალხი დაესწრო. გლეხ-ქალების გამოსვლამ და მათ სიტყვებმა განცვიფრებაში მოიყვანა დამსწრე საზოგადოება.

ადგილობრივი ქალთა ორგანიზაციის მუშაობაზე მოხსენება გააკეთა ამხ. მ. თოიძემ. მოხსენების შემდეგ მოხდა დელეგატ-ქალთა არჩევნები. სულ არჩეული იქნა 134 დელეგატ-ქალი. არჩევნების დამთავრებისას გამართული იყო სალამო-წარმოდგენა, რამაც დიდი შთაბეჭდილება დასტოვა.

დამსწრე.

დავეხმაროთ „წერკუმს“-ს

ლენინის „წერკუმს“-ის რაიბიურო დიდ მადლობას უძღვნის საშემოსავლო დარგის ადგილკომს, რომელმაც შემოსწირა 50 მანეთი „წერკუმს“-ის ფონდის გასაძლიერებლად.

—

წერა-კითხვის უცოდინართა მებრძოლ საზოგადოების სასარგებლოთ შემაქვს 5 მანეთი (ხუთი მანეთი) „წერკუმს“-ის ოზურგეთის სამაზრო გამგეობის სალაროში და ვიწვევ შემდეგ ამხანაგებს (რომელთაც თავის მხრივ ვთხოვ სხვა ამხანაგების გამოწვევასაც) 1. მარო ლომინაძეს, 2. გერმანე ქვაჭაძეს, 3. გიორგი რამიშვილს, 4. კოწია გურგენიძეს, 5. მამია კილაძეს 6. დათიკო ნიკოლაიშვილს, 7. სევერიანე მინდაძეს, 8. კოლია დოლიძეს, 9. პეტრე ჯალაღანიას, 10. ელიზბარ კალანდაძეს (თბილისიდან), 11. ბიძინა ტყემალაძეს (შორაპნის პოლიტგანი). 12. ბაქრაძეს (ქუთაისის პოლიტგანი), 13. ლადო ლამბაშიძეს (ჩოხატაურიდან), 15. სარდიონ ჯიბუტს (ხიდისთავის ალმ. თა—რეს), 16. ავთანდილ შარაშიძეს, 18. ევტიხი კაცაძეს (ლან. „ეპოდგან“), 19. კოლია კალანდაძეს (თბილისიდან).

გერმანე ლომთათიძე.

თბილისის და დუშეთის მაზრების იუსტიციის მუშაკთა თათბირი

თემალმასკომების თავმჯდომარეთა და მილიციის უფროსთა თანდასწრებით

გუშინ, 10 ნოემბერს, საღამოს 6 საათზე სასამართლოს შენობაში გაიხსნა თბილისის და დუშეთის მაზრების იუსტიციის მუშაკთა თათბირი, რომელსაც ესწრებიან აგრეთვე ამავე მაზრების თემალმასკომების თავმჯდომარეები და მილიციის უფროსნი თათბირი გახსნა აღმოსავლეთ საქართველოს საოლქო სასამართლოს თავმჯდომარემ ამხ. კაჭარავამ, რომელმაც თათბირის მონაწილეთ გააცნო თათბირის დანიშნულება და მიზნები, და აგრეთვე თათბირის დღის წესრიგი, რომელიც შეიცავს მოხსენებებს: 1) რევოლიუციონური კანონიერების, 2) სახალხო სასამართლოების, 3) პროკურატურის, 4) საგამომძიებლო აპარატის, სასამართლოს აღმასრულებელი აპარატის, 5) მილიციის 6) მცირეწლოვანთა კომისიის მუშაობათა შესახებ და აგრეთვე მოხსენებებს ხე-ტყის საკითხის და დამცველთა კოლეგიის მუშაობის შესახებ ადგილებზე.

ამხ. კაჭარავას შესავალი სიტყვის შემდეგ თათბირი ირჩევს პრეზიდიუმში შემდეგ ამხანაგებს: თ. დოლიძეს, ჩ ხინაშვილს, ლორთქიფანიძეს, ხმალაძეს, რცხილაძეს, კაჭარავას, მესხს, მესხიძეს და ზუკაკიშვილს.

თათბირის სამდივნოში არჩეულ იქნენ ამხანაგები: ჯლამაძე, ზაბარაშვილი და ლეჟავა.

სამანდატო კომისიის არჩევის შემდეგ თათბირი ისმენს პირველ მოხსენებას.

რევოლიუციონური კანონიერების შესახებ

(მომხსენებელი—ამხ. ნ. ოკუჯავა).

რევოლიუციის პირველ წლებში,—ამბობს მომხსენებელი,—საბჭოთა ხელისუფლება ხელმძღვანელობდა რევოლიუციონური შეგნებით ან სინიდისით. ამჟამად ჩვენ გვაქვს მუშათა და გლეხთა სახელმწიფო, რომლის სიმტკიცისათვის საჭიროა რომ ყოველი მოქალაქისათვის და მით უმეტეს თანამდებობის პირისათვის გარკვევით იქნეს განსაზღვრული უფლება-მოვალეობანი.

როგორც ყოველივე სახელმწიფო, ისე საბჭოთა სახელმწიფო საჭიროებს კანონებს და ამ კანონების ურყევლად ცხოვრებაში გატარებას.

ყოველ თანამდებობის პირს, განსაკუთრებით პარტიულ ამხანაგს, ნათლად უნდა ჰქონდეს შეგნებული, თუ რას აკისრებს მას, როგორც თანამდებობის პირს, საბჭოთა კანონმდებლობა; ნათლად უნდა ქონდეს გათვალისწინებული თავისი პასუხისმგებლობა საბჭოთა სახელმწიფოს მიერ შექმნილ კანონების წინაშე.

საჭიროა საბჭოთა კანონების პატივისცემა და მისი გვერდაუხვეველი გატარება თვით პარტიულ ამხანაგების მხრივ, თუ კი გვსურს საბჭოთა კანონმდებლობამ მეტი ნდობა და სიყვარული დაიმსახუროს ფართო უპარტიო მასებს შორის.

ამიერიდან საფუძვლიანად უნდა აღმოიფხვრას მმართველობის ის მეთოდები, რომელნიც ნაშთად დარჩენილან სამხედრო კომუნიზმის შემდეგ.

მრავალწლოვანმა პოლიტიკურმა ბრძოლამ, ხშირმა არჩევნებმა და ამ ჟამად წარმოებულმა საბჭოთა მშენებლობამ ჩვენი მშრომელი მასების პოლიტიკური შეგნების დონე აამაღლეს და მშრომელი მასსები დღეს ხელისუფლებას უყენებენ დიდ მოთხოვნილებებს და მრავალ საჭირბოროტო საკითხებს, რომელთა გადაჭრა მოითხოვს დაკვირვებულ და წინდახედულ მუშაობას, განსაკუთრებით რევოლიუციონური კანონიერების გატარების საქმეში. ფართე მშრომელი მასსების ხელისუფლებასთან დაახლოვება, მასსების და მშრომელი ინტელიგენციის საბჭოთა მუშაობაში ჩაბმა დამოკიდებულია მასზე, თუ როგორ მოიქცევიან, როგორ გაატარებენ ცხოვრებაში პასუხისმგებელი ამხანაგები იმ დავალებებს, რომელთაც მათ აკისრებს კომუნისტური პარტია და საბჭოთა ხელისუფლება.

მოხსენების შემდეგ ნაწილში ამხ. ნ. ოკუჯავა ახასიათებს მილიციის, სახალხო სასამართლოების, პროკურატურის და საგამომძიებლო აპარატის მუშაობას და აღნიშნავს მათ საქმიანობაში შემჩნეულ ნაკლულოვანებ'თ და დეფექტებს. „ის უწესრიგობანი და არა კანონიერი მოქმედებანი, რომელთაც ადგილი აქვთ ადმინისტრატიულ და სამოსამართლო ორგანოებში, მომხსენებლის აზრით, შედეგია იმ გარემოების, რომ ჩვენი ადმინისტრაციის და იუსტიციის მუშაკნი თვითონ ნაკლებათ იცნობენ ჩვენს კანონმდებლობას, არა აქვთ შესწავლილი ჩვენი კანონების ბუნება და შინაარსი, რის გამო მათ არ იციან მათი სათანადო გამოყენებაო“. სურვილი და ცდა, რომ გაეცნონ საბჭოთა კანონიერებას, მის ზნეს და ხასიათს, იუსტიციის მუშაკებს ნაკლებათ აქვთ. სამწუხაროთ ვერც ცენტრი აქცევდა დღემდე ამ გარემოებას სათანადო ყურადღებასო. დასასრულ მომხსენებელი კონკრეტულად მიუთითებს იმ ღონისძიებებზე, რომელნიც განამტკიცებენ და გაამაგრებენ საბჭოთა კანონიერებას ჩვენში. ამხ. ოკუჯავას მოხსენებით დამთავრდა თათბირის პირველი სხდომა.

პროფკავშირებში

კომუნალურ მეურნეობის მუშაკთა მეხუთე ყრილობა

გუშინ, 10 ნოემბერს, საღამოს 7 საათზე, ჩოდრიშვილის სახელობის კლუბში გაიხსნა კომუნალურ მეურნეობის მუშაკთა სრულიად საქართველოს მეხუთე ყრილობა.

ყრილობა გახსნა კომუნალურ მუშაკთა კავშირის მდივანმა ამხ. ლევშიცმა. მან ზოგადათ გადაავლო თვალი კომუნალურ მეურნეობის წარსულსა და აწმყო მდგომარეობას. მან აღნიშნა უდაო და თვალსაჩინო წარმატება კომუნალურ მეურნეობის ყოველ დარგში, განსაკუთრებით მიმდინარე 1925 წელში.

შემდეგ ყრილობას მიესალმენ კავშირის ძველი მუშაკები ამხ. იტრიევი და მარიამიძე.

მისალმებათა შემდეგ არჩეულ იქნა ყრილობის პრეზიდიუმი შემდეგი შემადგენლობით: ამხ. მარიამიძე, ლევშიცი, გედევანიძე, ახობაძე, ყოჩიშვილი, ახალბედაშვილი, გოგინაშვილი, ხალდასაროვი და ილდიჩენკო.

საპატიო თავმჯდომარეებათ არჩეულ იქნენ ამხ. ტელეშევი, ყურულაშვილი და იტრიევი.

სამდივნოში აირჩიეს სამი კაცი და სამანდატო კომისიაშიც 3 კაცი.

მიღებულ იქნა დღის წესრიგი და ყრილობის მუშაობის რეგლამენტი.

ეს პირველი სხდომა ატარებდა მხოლოდ საზეიმო ხასიათს. საქმიანი მუშაობა იწყება დღეიდან, სადაც პირველი მოხსენებით გამოვა ამხ. ყურულაშვილი საერთაშორისო პროფმოძრაობის შესახებ.

სხდომა გაიხსნება დილის 9 საათზე.

ადგილკომების გადარჩევის შედეგები

ადგილკომების გადარჩევის კამპანიების ჩატარებას კავშირის ც | გამგეობის პრეზიდიუმი შეუდგა ა. წ. 15 სექტემბრიდან და დაამთავრა 20 ოქტომბერს. სულ ამ ხნის განმავლობაში გადარჩენილ იქნა 20 ადგილკომი და ერთი პროფკომი.

ადგილკომში ასარჩევ კანდიდატებს საერთო კრებაზე ამხანაგები ასახელებდენ პერსონალურად და აი ეთები გადიოდენ ხმის უმრავლესობით. არჩევნებს ხელმძღვანელობდა ც | გ. პრეზიდიუმის ერთ-ერთი წევრი.

არჩევნების კამპანიების ჩატარების ახალი დემოკრატიული მეთოდები, კრების დრო, დღე, ადგილი და საათები, ც | გ. მიერ წინასწარ იყო გაცნობილი ადგილკომების კონფერენციაზე, რაც სხვათა შორის, ეცნობა როგორც უმაღლეს პროფორგანიზაციებს და თვით ადგილკომებს, რათა საშუალება მისცემოდა ყველა კავშირის წევრებს მომზადებულად შეხვედროდენ ადგილკომის არჩევნებს.

კავშირის 2975 წევრებისგან არჩევნებში მონაწილეობა მიიღო 2649 კაცმა, რაც უდრის კავშირის შემადგენლობის 96 პროცენტს. ადგილკომების ახალ შემადგენლობაში არჩევნების დროს გავიდენ: პარტიის წევრები 32 პროც. ახალგაზრდა კომკავშირელები,—9 პროც. და უპარტიო—59 პროც.

საერთოდ ქ. თბილისის მასშტაბით კავშირში ირიცხება კავშირის 3296 წევრი; მათ შორის 258 უმუშევარია 63 სტუდენტი (მუშფაკელები და სხვა). პარტიული შემადგენლობის მხრივ ჩვენი კავშირი წარმოადგენს შემდეგ სურათს: პარტიის წევრები გვყავს—386; ახალგაზრდა კომკავშირელები—261 და უპარტიონი 2348; პროცენტული შეფარდებით, პარტიის წევრთა რიცხვი უდრის 12 პროც.; ახალგაზრდა კომკავშირელების—9 პროც. უპარტიოები კი—79 პროც.

სულ ადგილკომებში არჩეულია 114 წევრი, 46 კანდიდატი. მათ შორის ძველი შემადგენლობიდან არჩეულ იქნენ ხელახლათ—56 ე. ი. 49 პროც. კანდიდატები—13 პროც., სრულებით ახლად არჩეულთა რიცხვი-კი უდრის 51 პროც. კანდიდატები—87 პროც.

ძველი ადგილკომების მუშაობა ყოველგან ცნობილი იქნა დამაკმაყოფილებლად, გარდა ამიერ-კავკასიის წითელ დროშოვან არმიის შტატგარეშე ტრანსპორტის მომუშავეთა ადგილკომისა. ეს უკანასკნელი წინეთ გაერთიანებული იყო მტვირთ-მატარებელ მუშების ადგილკომში, რომელიც ვერ უწევდა მას სათანადო ხელმძღვანელობას, რისთვისაც გამოყოფილ იქნა ცალკე ადგილკომად.

საკავშირო ფულის გაფლანგვისათვის

1924 წლის დეკემბრიდან 1925 წლის დეკემბრამდე საკავშირო ფულების გაფლანგვის ორ შემთხვევას ჰქონდა ადგილი „ზაკტპო“-სა და „ავიო-ბაზის“ ადგილკომების პ | მგ. მდივნების მიერ, რომლებიც კავშირის წევრობიდან გამორიცხვასთან ერთად, მიცემულნი არიან პასუხის გებაში.

პ | მგ. მდივანი ფრუიძე.

პროფმუშაობის ქრონიკა

კომუნალურ მეურნეობის მუშაკთა კავშირში

— **კლუბების გამგეობათა გადასარჩევი კამპანიები.** კომუნალურ მეურნეობის კავშირის ც.-გამგეობაში უკვე დაიწყო კლუბების გამგეობათა გადასარჩევი კამპანიები.

— **წერა-კითხვის უცოდინართათვის.** კავშირის წევრთა შორის წერა-კითხვის უცოდინართა და მცირე მცოდნეთა სრული ლიკვიდაციის მიზნით, კომუნალური მეურნეობის კავშირი ნოემბერ-დეკემბრის განმავლობაში გახსნის ოთხ სკოლას.

— **ელექტრო-ტექნიკური და საზეინკლო სკოლა.** კომუნალურ მეურნეობის კავშირი ხსნის ელექტრო-ტექნიკურ და საზეინკლო სკოლას კავშირის არა კვალიფიციურ წევრთა მოსამზადებლად.

აღმშენებელთა კავშირში

— **საალმშენებლო სკოლა.** აღმშენებელთა კავშირის ცენტრალურ გამგეობამ გახსნა საალმშენებლო სკოლა კვალიფიციური მუშების მოსამზადებლად.

სკოლის დირექტორად დაინიშნა ამხ. ივ. ქადეიშვილი.

მე-2 საგლეხო სესხი

სესხის გავრცელების ხელისშემწყობი კომიტეტი

გუშინ ფინსახკომის რწმუნებულის მოადგილის კაბინეტში შესდგა სხვადასხვა დაწესებულებების და სამეურნეო ორგანოების წარმომადგენელთა თათბირი, რომელზედაც განხილული იქნა საკითხი მეორე საგლეხო სესხზე ხელის მოწერის და სესხის ობლიგაციების რეალიზაციის დამხმარე რესპუბლიკანური კომიტეტის დაარსების შესახებ.

თათბირზე გამოირკვა, რომ 5 ნოემბრამდე ამიერ-კავკასიაში საგლეხო სესხის ობლიგაციებზე ხელის მოწერით შემოვიდა 320.000 მანეთი. აღსანიშნავია, რომ ეს თანხა დაფარულია მხოლოდ წვრილი ხელისმოწერით (100 მანეთამდე). ხელისმოწერა გაგრძელდება 15 ნოემბრამდე, ასე რომ უკანასკნელ ათ დღეებში ეს თანხა თვალსაჩინოთ გაიზრდება.

განზრახული იყო ობლიგაციებზე ხელის მოწერა ჩატარებული ყოფილიყო სოფლადაც, მაგრამ ვინაიდან ძნელია გლეხებს შორის ფულის შეგროვება ხელის მოწერით, ეს უკანასკნელი უარყოფილია და სესხის ობლიგაციების რეალიზაცია სოფლად ხდება მხოლოდ ნაღდ ფულზე.

ა | კ. ფინ-ხაკომის ვარაუდით, მთელს ამიერ-კავკასიაში გასაღებული იქნება 2.000.000 მანეთის ობლიგაციები, აქედან საქართველოზე მოდის ნახევარი მილიონი მან.

ცალკე ორგანიზაციებიდან საგლეხო სესხის ობლიგაციები შეიძინეს: თბილისის კომუნალურმა ბანკმა 20.000 მანეთის, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ბანკმა 10.000 მანეთის; ამას გარდა თათბირზე დამსწრე წარმომადგენლებმა თავიანთი ორგანიზაციების სახელით განაცხადეს, რომ ისინიც შეიძენენ ობლიგაციებს.

თათბირზე არჩეული იქნა საგლეხო სესხზე ხელის მოწერის და ობლიგაციების რეალიზაციის დამხმარე რესპუბლიკანური კომიტეტი, რომელშიაც შევიდენ მიწა-ტყის მუშაკთა კავშირის, სახალხო შეერთების მუშაკთა კავშირის, ფოსტა-ტელეგრაფის კომისარიატის, წარმოკავშირის, კომუნალური ბანკის, პრესის და სხვა ორგანოების წარმომადგენლები.

რესპუბლიკანური კომიტეტის გარდა დამხმარე კომიტეტები არსდება აგრეთვე მაზრებში და თემებში.

სესხის ქრონიკა

ა | კ. ფინსახკომი შეუდგა სესხის სააგიტაციო კინო-ლენტის ჩვენებას ქალაქის სხვადასხვა პუნქტებში: გუშინ სურათი ნაჩვენები იყო ვლაბარში და მაიდანზე, დღეს სურათს აჩვენებენ ლენინის რაიონში (პლეხანოვის თეატრთან) და კორკის ქუჩაზე, ხუთშაბათს—თავისუფლების მოედანზე და პარასკევს—ოლღის ქუჩის და ვერის დაღმართის კუთხეში და კარლ მარქსის მოედანზე.

სურათები ნაჩვენები იქნება ცის ქვეშ. ყველა აღნიშნულ პუნქტებში გამოვლენ აგრეთვე საერთაშორისო წითელი სტადიონის მოსკოვის საორგანიზაციო თეატრის მსახიობები.

ვანო სარაჯიშვილის ხსოვნას

ერთი წელი გავიდა მისი გარდაცვალებიდან. რანაირი გულისტკივილით იხსენებ, რომ ვანო სარაჯიშვილი აღარ არის, რომ ქართულ ხელოვნებაში დარჩა დიდი ცარიელი ადგილი, რომელიც კიდევ არავის დაუჭერია, დარჩა მხოლოდ მძიმე გრძნობა სიცარიელის.

დღეს ოპერის თეატრში გაიმართება საარტისტო პანაშვიდი ვანოს ხსოვნის აღსანიშნავად. კვლავ დაიდგმება ნაციონალური ოპერა „აბესალომ და ეთერი“, კვლავ აქვითინდება ვიოლონჩელი და სცენაზე შარავანდედი ცოცხლად მოგვაგონებს იმას, ვინც შექმნა აბესალომის პარტია, ვინც დაგვიტოვა თავისი მხატვრული ნიჭით წარუშლელი შთაბეჭდილება.

დღეს არ შეიძლება არ მოვიგონოთ ის მხატვრული სახეები, რომლებიც შექმნა ჩვენთვის სამუდამოდ დაკარგულმა მსახიობმა. განა შეიძლება მის მიერ ევროპიულ რეპერტუარის ოპერების მთავარ პარტიების შესრულების დავიწყება! მის მიერ შექმნილი სახეები კვლავ სცოცხლობენ ხელოვნების მოყვარულთა ხსოვნაში. მაგრამ მსახიობს კიდევ მეტი დამსახურება მიუძღვის ნაციონალური ხელოვნების წინაშე, რაც უმთავრესად გამოიხატა იმაში, რომ ვანო სარაჯიშვილმა ქართულ ოპერის რეპერტუარში პირველად შექმნა მთელი რიგი სახეებისა. გარდა ამისა ის იყო ქართულ რომანსების საუკეთესო, პირველი მხატვრულად შემსრულებელი. როცა ზაქარია ფალიაშვილის ოპერა ჯერ კიდევ პერსპექტივაში იყო, როცა ის გამოცემული იყო ხელთნაწერად (ისიც თითქმის ერთად ერთ ეგზემპლიარად), როცა ის ნაწყვეტებად დაიდგა ყოფ. თავად-აზნაურთა თეატრში,—აბესალომის პარტია შეასრულა ვანო სარაჯიშვილმა. ჯერ კიდევ მაშინ გამოირკვა მსახიობის ნიჭის განსაკუთრებული ემოციანალური მხარე,—მან რეჟისორის ყოველგვარი მითითების გარეშე, პირდაპირ ინტუიტიური შემოქმედების გზით შექმნა ოპერის გმირის დამთავრებული სახე. ჯერ კიდევ მაშინ ვანო სარაჯიშვილმა დაიპყრო აუდიტორია ამ პარტიის შესრულებით. მსახიობმა დაახლოვებით იმავე პერიოდში, შექმნა მეორე ქართულ ოპერის „ქრისტინე“-ს გმირის სახე. ამ ოპერაში მან შეასრულა რეალურ ტონებში თავადის პარტია. უკანასკნელ პერიოდში, როცა ამოვარდა რევოლიუციის ქარიშხალი და როცა მსახიობის ნიჭმა ფრთა გაშალა და გამონათა ელვასავით, მან შექმნა უკვე დამთავრებულ ფორმებში აბესალომის სახე, შოთა რუსთაველის სახე არაყიშვილის ოპერაში „თქმულება შოთა რუსთაველზე“. დიდი

ვანო სარაჯიშვილი

ხანი არ არის მას შემდეგ, რაც ვანომ აღტაცებაში მოიყვანა ნაციონალური ხელოვნების დამფასებლები მალხაზის პარტიის შესრულებით „დაისში“. თბილისის მუსიკალურ წრეებს გუშინდელ დღესავით ახსოვთ მის მიერ შესრულებული თეიმურაზის პარტია დოლიძის ოპერაში „ლეილა“. ვიგონოთ კიდევ იპოლიტოვ-ივანოვის ოპერა „ღალატი“, სადაც მსახიობმა პოეტური განცდით შეასრულა „ერეკლეს“ პარტია. განა შეიძლება ყველა ამის დავიწყება!

განსვენებულის ერთ-ერთი უდიდესი დადებითი მხარე მდგომარეობდა იმაში, რომ ის არასოდეს არ იმეორებდა სცენიურ ხერხებს. სხვანაირად არც შეიძლებოდა ყოფილიყო, რადგან ვანო სარაჯიშვილი პირდაპირ [illegible] განიცდიდა იმ ტიპად, რომელიც მას უნდა შეექმნა. მისი ვოკალური შესრულება იყო იმდენად განცდილი, რომ სცენიურ შესრულებასთან ერთად, ქმნიდა ერთ მთლიან მხატვრულ სახეს.

მსახიობის ხსოვნას აღსანიშნავ დღეს სცენის ერთ-ერთმა მუშაკმა იმედი გამოსთქვა, რომ ქართული ახალგაზრდა ნიჭიერი ძალები, რომელიც ვითარდებიან, შეავსებენ იმ ცარიელ ადგილს, რომელიც დარჩა ვანოს სიკვდილის შემდეგ. გვინდა დავიჯეროთ, რომ ეს წინასწარმეტყველება ასრულდება. ამის რეალური ნიშნებიც გვაქვს. რესპუბლიკის მთავრობა თავის კულტურულ მუშაობის ერთ-ერთ ამოცანად ისახავს ზრუნვას ხელოვნების ამ დარგზე. თბილისში მთავრობის დახმარებით შეიქმნა ქართული საოპერო სტუდია. სტუდიის მუშაობა ძლიერ ინტენსიურია. საქმე სერიოზულად არის დაყენებული: შერჩეულია მომღერალთა საუცხოვო შემადგენლობა, სტუდიის სათავეში მდგომი პირები განსაკუთრებულ მუყაითობას და სიყვარულს იჩენენ საქმისადმი. ვსთქვათ, რომ სტუდიის მომღერლები ჯერ კიდევ არ არიან მზად, ვსთქვათ, რომ მათი გამოსვლა საოპერო მუშაობის ასპარეზზე მომავალის საქმეა, მაგრამ ყველასათვის ცხადია ისიც, რომ სტუდიელების შემადგენლობაში არიან მართლაც განსაკუთრებული ლამაზი ხმები. მართალია ვანო სარაჯიშვილის ნიჭი სავსებით ინდივიდუალური იყო, მაგრამ ვინ იცის, იქნებ ქართული სტუდიის ამა თუ იმ მომღერალსაც აღმოაჩნდეს ინდივიდუალური ნიჭი. ამის თავდებია ქართული სტუდია, რომელიც ქმნის მომავალ კადრს ნაციონალური ოპერისათვის, რომელიც უსათუოდ წინ მიდის.

მთავრობამ დაავალა განსაკუთრებულ კომისიას დააჩქაროს ძეგლის აგება განსვენებულ მსახიობისათვის, წარმოდგენილია ძეგლის რამოდენიმე პროექტი, მაგრამ ძეგლის ამგებმა კომისიამ არც ერთი პროექტი არ მოიწონა. საჭიროა მართლაც მხატვრული ძეგლის აგება. ეს საკითხი ჯერ-ჯერობით ღიათ რჩება, მაგრამ მუშაობა ამ მიმართულებით არ შეჩერებულა.

პ. ბ.

სანიტარული ბიბლიოთეკები სკოლებში

თბ. აღმასკომის ჯანმრთელობის განყოფილებამ გადასწყვიტა ყველა სკოლებთან მოაწყოს სანიტარული პატარა ბიბლიოთეკები. სანბიბლიოთეკებით მომარაგებული იქნება 111 სკოლა თბილისში და 150 სკოლა მაზრაში.

სკოლის სანიტარულ ექიმებს დაევალათ სკოლებთან მოაწყონ სანიტარული კუთხეები და უხელმძღვანელონ პიონერების ყველა ორგანიზაციებს.

საქონლის ჭირი

ამჟამად წალკის რაიონში (თბ. მაზრა) სოფ. ბეშთაშენში, კირიაკში და ბაიბურთში მძვინვარებს საქონლის ჭირი აღნიშნულ ადგილებში. ყველა ჯანსაღ საქონელს აუცრეს კომბინაციური მეთოდით. ამავე მეთოდით აქვს აცრილი საქონელს ალგეთის რაიონში. აცრილი საქონელი იშვიათად ავადმყოფდება ჭირით, თუ გახდა, ადვილათ იხდის ავადმყოფობას.

საექიმო დახმარება მაზრებს

ჩვენში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე, ნაკლები ყურადღება ექცეოდა ჯანმრთელობის საქმეს არა თუ მაზრებში, არამედ ქალაქის იმ მცხოვრებთა შორის, რომლებსაც არ ქონდათ საშუალება ეზრუნათ თავიანთ დასუსტებულ ჯანის აღსადგენათ. ეხლა ყველა ჰხედავს, თუ რა დიდი ყურადღება იქცევა განსაკუთრებით ხალხის ჯანმრთელობის საქმეს და ამ მხრივ რა დიდ გულმოდგინეობას იჩენს საბჭოთა ხელისუფლება.

ჯანმრთელობის კომისარიატმა სხვათა შორის მიზნათ დაისახა უშუალო დახმარება გაეწია პროვინციებისათვის თვალის ექიმობის საქმეში. ამ განზრახვით ზაფხულის განმავლობაში მოწყობილი იქნა თვალის საექიმო 3 რაზმი, რომლებიც მუშაობას ეწეოდენ ლეჩხუმის, რაჭის, ზუგდიდის და ოზურგეთის მაზრებში და კახეთში. რაზმებმა საექიმო დახმარება ყველა აღნიშნულ ადგილებში, აღმოუჩინა 30.000 გლეხს, რომლებსაც სიღარიბის გამო არ ჰქონდათ საშუალება მიემართათ კერძო ექიმებისათვის, ან საექიმოთ წამოსულიყვნენ ქალაქში. ამ ჟამად ჯანსახლკომს განზრახვა აქვს გაადიდოს მოძრავი რაზმების რიცხვი, რომლებიც მუდმივად იმუშავებენ ყველა მაზრებში.

ამ რიგათ ღარიბეს გლეხობას საშუალება ეძლევა უფასოთ და დროის გაუცდენათ თითქმის საკუთარ სახლში განიკურნონ თვალის ავადმყოფობისაგან.

რ.

შინ. საქ. სახ. კომისარიატის მუშაობა 1925 წ.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საქმიანობაში 1925 წელი წარმოადგენს, ერთის მხრივ, საბჭოთა ქვედა აპარატის და მთელი შინა-მმართველობის საქმის რეორგანიზაციის და ამ აპარატის მოწყობაგანმტკიცების ხანას.

ცაკის მეორე მოწვევის მესამე სესიის 1924 წ. 8 ოქტომბრის დადგენილების გამო, საბჭოთა აპარატების რაიონულ სისტემის თემურ სისტემად შეცვლის შესახებ, კომისარიატმა შეაგროვა საჭირო მასალები ყველა მაზრებიდან და ავტონომიურ ერთეულებიდან, მოიყვანა სისტემაში და წ. წ., დეკემბრის დამლევს წარუდგინა მაზრაღმასკომების თავმჯდომარეთა თათბირს საბოლოოდ შესამოწმებლად და თემთა რიცხვის დასაწესებლად, რის შემდეგ საბოლოოდ ჩამოაყალიბა მაზრებში სათემო ერთეულები—მთელს რესპუბლიკაში (ავტონომიური ერთეულების გამოკლებით) 458 თემი, 68 სასოფლო საბჭო, აფხაზეთში 88 სასოფლო საბჭო, აჭარისტანში—19 თემი და სამხრეთ-ოსეთში 14 თემი.

საბოლოოდ დამუშავებულ მასალების და თემების ჩამოყალიბების შემდეგ კომისარიატმა გამოსცა ცალკე წიგნაკათ „ს.ს.ს.რ. ადმინისტრატიული დაყოფა“, სადაც მოცემულია ცნობები ცალ ცალკე მაზრების თემებათ, სასოფლო საბჭოებათ და სოფლებათ დანაწილების შესახებ მათი სახელწოდების აღნიშვნით, აგრეთვე თითეულ თემის ფართობის და რადიუსის შესახებ, ხოლო სოფლობრივ—კომლთა და მცხოვრებთა რიცხვი.

გარდა ამისა კომისარიატმა დაამზადა მაზრობრივი ატლასი ახალ ადმინისტრატიულ ერთეულების აღნიშვნით.

საჭირო იყო ახალ ადმინისტრატიულ ერთეულების—სათემო საბჭოების და აღმასკომების უფლებების ჩამოყალიბება მათი მუშაობის გამოცოცხლების მიზნით, მით უმეტეს დღეს, როდესაც ხელისუფლება და მისი ხელმძღვანელი—კომპარტია უდიდეს ყურადღებას აქცევს საბჭოების მუშაობის გამოცოცხლებას.

ამ მიზნით კომისარიატმა მიმდინარე წელში შეიმუშავა სათემო საბჭოებისა, სათემო აღმასკომების და მოქალაქეთა საზოგადო კრების დებულების პროექტი, რომელიც წინასწარ დაეგზავნა მაზრებს გასაცნობად და საჭირო ცვლილებების შესატანად. ადგილებიდან შენიშვნების მიღების შემდეგ პროექტი, საბოლოოდ შესწორებული, წარედგინა ცაკის მესამე მოწვევის მეორე სესიას და იგი დამტკიცებულ იქნა.

ამ გვარად საქართველოს გასაბჭოებიდან პირველად ამ წელში მიეცა ადგილებს საშუალება იმუშაონ უკვე ჩამოყალიბებულ დებულების მიხედვით.

კომისარიატმა აგრეთვე შეიმუშავა მიმდინარე წელში სამაზრო ქალაქის საბჭოს დებულება, რომელიც დამტკიცებულ იქნა იმავე სესიის მიერ.

აღნიშნულ დებულებების მიზანშეწონილად შესადგენად და საერთოდ საბჭოთა აღმშენებლობის საკითხების დასამუშავებლად კომისარიატმა დიდი მუშაობა ჩაატარა ცაკთან არსებულ (სესიის მოწვევამდე) საბჭოთა აღმშენებლობის თათბირის პრეზიდიუმთან ერთად.

თათბირის აპარატი იყო შინსახკომი და შეიძლება ითქვას, რომ თათბირის მთელი მუშაობა ფაქტიურად კომისარიატმა აწარმოვა.

მობილიზაციით გაწვეულ 19 პასუხისმგებელ ამხანაგის საშუალებით და უშუალოდ კომისარიატის მიერ გამოკვლეულ იქნა სულ 168 სათემო საბჭოს, 15 სამაზრო საბჭოს და 6 არა სამაზრო ქალაქის საბჭოს მუშაობა, აგრეთვე 9 სასოფლო საბჭოს მუშაობაც, კომისარიატის მიერ შემუშავებულ კითხვარის თანახმად.

აღნიშნულ მასალების მიხედვით კომისარიატმა შეიმუშავა ინსტრუქცია ხელისუფლების ცენტრალურსა და ძირითად ორგანოებს შორის ცოცხალი და წერილობითი კავშირის განმტკიცების შესახებ, რაც დაამტკიცა ცაკის მეორე სესიამ.

აღსანიშნავია კომისარიატის მუშაობა საბჭოთა მესამე ყრილობის ჯეროვნად ჩასატარებლად.

მეორე საბჭოთა არჩევნებისათვის არსებული მთელი საარჩევნო მასალები გამარტივებულ იქნა, მაზრებს მიეცა თავის დროზე საარჩევნო ინსტრუქცია და განმარტებანი.

არჩევნების ჩატარების შემდეგ მთელი მასალები და სტატისტიკური ცნობები დამუშავდა და გამოიცა ცალკე წიგნაკათ.

ძირითად აპარატების მუშაობის გაუმჯობესების მიზნით კომისარიატმა ზაფხულის პერიოდში მოაწყო თემაღმასკომების მდივნების გადასამზადებელი თვიური კურსები და გამოუშვა სამ რიგში 153 მდივანი.

ასეთი კურსები მოწყობილი იქნება მომავალ საბჭოთა არჩევნების ჩატარების შემდეგ და მათში გატარებული მთელ რესპუბლიკის ყველა თემაღმასკომების მდივნები, რაც დიდათ ხელს შეუწყობს ადგილობრივ საბჭოთა მუშაობის გამოცხლებას.

ამჟამად კომისარიატი აწარმოებს მოსამზადებელ მუშაობას მომავალ საბჭოთა არჩევნებისათვის, მის მიერ შემუშავებულია საარჩევნო ინსტრუქციის პროექტი, რაც უკვე წარედგინა ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას.

კომისარიატი იმუშავებს სამაზრო აღმასკომის დებულებას და ახალ სტრუქტურას, რომელიც წარედგინება ცაკის მორიგ სესიას.

გარდა აღნიშნულისა, კომისარიატის საქმიანობა საორგანიზაციოსაინსტრუქტორო დარგში ამ წელში საგრძნობლად გაფართოვებულია წარსულ წლებთან შედარებით; მოწყობილია საინსტრუქტორო აპარატი პ/მ. ამხანაგების ინსტრუქტორებათ მოწვევით, სათანადო დონეზე დაყენებულია სტატისტიკა და ინფორმაცია, რაც წინა წლებში მოისუსტებდა.

კომისარიატს უშუალოდ დაკისრებული აქვს რესპუბლიკაში წესიერების დაცვის საქმის მოწყობა და ხელმძღვანელობა, მილიციის უშუალო მართვა-გამგებლობა. ამ მხრივაც ბევრი მიღწევა გვაქვს ამ წელში. საუკეთესოდ შერჩეულია შინ. საქ. სახ. კომისარიატის ადმინისტრატიული განყოფილების პირადი შემადგენლობა ღირსეულ და საიმედო ხელმძღვანელობით.

დიდი ყურადღება ექცევა მაზრებში მილიციის პირადი შემადგენლობის შერჩევას და მის მომზადებას.

მიმდინარე წლის ზაფხულის პერიოდში კომისარიატმა მოაწყო მ | გ. მილიციის უფროსშემადგენლობის სამთვიანი კურსები, რომლებიც გაიარეს ყველა მაზრების 58 რაიონის უფროსებმა.

მიმდინარე წლის საბიუჯეტო წლიდან დაარსებულია კომისარიატთან მილიციის მუდმივი სკოლა, სადაც უკვე მეცადინეობა დაიწყო. სკოლა ექვსთვიანია და წელიწადში გამოუშვებს ორ ჯგუფს. ამ რიგათ რესპუბლიკის მილიციის მთელი უფროსშემადგენლობა გატარებულ იქნება 1926 წლ. განმავლობაში.

შემუშავებულია და ცაკის მიერ დამტკიცებული: მ | გ. წითელი მილიციის სადისციპლინო წესდება და სკოლის დებულება; შემუშავებულია და წარდგენილია დასამტკიცებლად საუწყებო მილიციის დებულება, დებულება მეეზოვეთა შესახებ და სისხლის სამართლის მილიციის შესახებ.

მიმდინარე საბიუჯეტო წლიდან კომისარიატთან დაარსებულია ცენტრალურ სისხლის სამართლის სამძებრო მილიციის სამმართველო.

საუკეთესოდ მოწყობილია მილიციის საინსპექტორო აპარატი პასუხისმგებელ ამხანაგების სამი ინსპექტორის გაწვევით, რომლის საშუალებით კომისარიატი სათანადო ხელმძღვანელობას და ინსტრუქტორობას უწევს მაზრის მილიციას.

კომისარიატმა მიმდინარე წელში სათანადო დონეზე დააყენა რესპუბლიკის მილიციის ხელმძღვანელობის და სწავლების საქმე.

კომისარიატმა დიდი ყურადღება მიაქცია რესპუბლიკის გამსახლების ძველ უსისტემო მართვა-გამგეობის და ხელმძღვანელობის საქმეს. საპატიმრო ადგილების მთავარ სამმართველოს პირადი შემადგენლობა მთლიანად გადახალისებულია და შერჩეულია ღირსეული ხელმძღვანელები.

საანგარიშო წელში თავის საშუალებით კომისარიატმა მოაწყო გარდამავალი გამასწორებელი შრომის სახლი.

საპატიმრო ადგილების სამმართველომ აიღო ნავთლუღში მანთაშევის ყოფილი მამული სივრცით 87 დესეტინა, რომელშიაც დაარსა სასოფლო-სამეურნეო კოლონია, სადაც სწარმოებს გამოცდილ აგრონომის ხელმძღვანელობით და პატიმართა ძალებით სხვადასხვა სამეურნეო მუშაობა.

საპატიმრო ადგილების სამმართველოსთან დაარსდა მიმდინარე წელში ამიერ-კავკასიის მცველ-მხლებელთა რაზმის ინსპექცია.

პატიმართა მდგომარეობა ისეთ სიმაღლეზე სდგას, რომელზედაც არას დროს არ მდგარა.

დიდი ყურადღება აქვს მიქცეული გამსახლებში სწავლა-აღზრდის საქმეს, რაც დღემდე ძლიერ ჩამორჩენილი იყო. ყველგან დაარსებულია წერა-კითხვის უცოდინარობის სალიკვიდაციო სკოლები.

მოხდენილია წერა-კითხვის უცოდინართა ლიკვიდაცია 2,921 პატიმართა შორის.

თბილისის და ქუთაისის გამსახლებში იმართება წარმოდგენები, სალიტერატურო დილა-საღამოები და სხვ.

მოწყობილ იქნა 524 ლექცია, 211 წარმოდგენა, წიგნთ-საცავიდან წიგნებით ისარგებლა 8.088 პატიმარმა.

სამკითხველოებში მიღებულ იყო ჟურნალ-გაზეთების 9.338 ცალი. მკითხველები იყო ყოველდღიურად 2.304.

დაარსებულია შემდეგი სექციები: დრამატიული, მუსიკალური, პოლიტიკური, ლიტერატურული. ტანვარჯიშობის, შახმატის, მომღერალთა გუნდის და იურიდიული.

კულტ. განმ. საქმის პატიმართა შორის თავის დონეზე დასაყენებლად საპატიმრო ადგილების სამმართველოსთან არსებობს კულტ. განათლების ნაწილი გამოცდილ პედაგოგის ხელმძღვანელობით.

შეკეთებულ იქნენ გამსახლები მაზრებში და კაპიტალური რემონტი გაუკეთდა თბილისის 1-ლ და მე-2 გამსახლებს.

დასახულია და საგრძნობლად განხორციელებულიც ფართე გეგმა გამსახლებში სახელოსნოების მოწყობისა.

დღემდე არსებულ სახელოსნოების ნამუშევარის თანხა უდრის 25.000 მან. და იგი ჩქარი ნაბიჯით წინ მიიწევს.

სამწუხაროდ უნდა აღინიშნოს, რომ კომისარიატის კომუნალური განყოფილების მუშაობა მეტად მოიკოჭლებს. ახალი საბიუჯეტო წლიდან საჭირო შტატის მიცემის შემდეგ კომისარიატს საშუალება ეძლევა გააფართოვოს კომუნალური განყოფილების მუშაობა, რომლის მოგვარება ორგანიზაციის პროცესშია და იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ კომისარიატის მუშაობა ამ დარგში გამოსწორებული იქნება.

მომავალ წლის მუშაობისათვის კომისარიატს აქვს შემუშავებული გეგმა.

რასაკვირველია: წინ დიდი მუშაობა გვიდგას, მაგრამ დარწმუნებული ვართ, რომ კომისარიატი, პარტიის დახმარებით პირნათლად შესძლებს დასახულ ამოცანების განხორციელებას.

დ. ქ.

ქრონიკა

საკრედიტო ამხანაგობების წლიური ხარჯთ-აღრიცხვა.

საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ბანკის მიერ მაზრებში დაგზავნილია საკრედიტო ამხანაგობათა ინსპექტორები ამხანაგობების წლიური ხარჯთაღრიცხვების შესადგენად და მათთვის სათანადო ინსტრუქციების მისაცემათ. მთელი ეს მუშაობა დამთავრებული იქნება იანვრის 1-ლ რიცხვებისათვის.

ჯანმრთელობის სახ. კომისარიატში

— **ექიმთა რიცხვი.** ამჟამად მთელ საქართველოში ითვლება 1434 ექიმი, ამათგან სახელმწიფო სამსახურში ითვლება 971 კაცი (439 თბილისში და 532 პროვინციაში).

— **ჯანმრთელობის საქმეზე** 1925 წელში დაიხარჯა 3254 ათასი მანეთი, აქედან მარტო თბილისსა და მის მაზრაში 1482 ათასი მან.

— **სამკურნალო დაწესებულებები.** ამჟამად საქართველოში ითვლება 86 საავადმყოფო 3771 საწოლით.

— **ავადმყოფების შენახვა.** ჯანმრთელობის კომისარიატის ხარჯთაღრიცხვით, მიმდინარე წელში თვითეულ ავადმყოფის გამოსაკვებათ დღეში კომისარიატი დახარჯავს 1 მან. 8 კაპ., გასულ წელს კი ხარჯავდა 72 ნახევარ კაპიკს.

— **მალარიასთან ბრძოლა.** ჯანსახკომის ცნობით, სახელმწიფო საგეგმო კომისიამ დაამტკიცა მალარიასთან ბრძოლის 5 წლის გეგმა.

მიწადმოქ. კომისარიატში.

— **ტყის დამუშავება.** მიწადმოქ. კომისარიატის სატყეო განყოფილებამ ხელშეკრულება დასდო რკინისგზის სამმართველოსთან თელავის მაზრაში 100 ათასი ცალი შპალების დამზადების შესახებ.

— **მაზრებისთვის აგრო-დახმარების** აღმოჩენის საქმეზე მიწადმოქ. კომისარიატმა 1924—25 წ ელს დახარჯა 49,306 მან. 24 კ.

სატყეო მრეწველობა

— **სატყეო მრეწველობის ტრესტ** მა გადასწყვიტა სურებში (გურია) შეუდგეს ტყეების დამუშავებას.

— **შეშის გაცემა.** გასული წლის განმავლობაში საქართველოს ტყეებიდან გაიცა 93.512 კუბიკური საჟენი შეშა.

სოც. დაზღვევის სამმართველოში

— **მთელ რესპუბლიკაში** არსებულ სალაროებმა გასულ წელს დაზღვეულებს სხვადასხვა სახის ავადმყოფობის გამო აუნაზღაურეს 786.441 გაცდენილი დღე.

— **სიკვდილიანობის შემთხვევა.** სოც. დაზღვევის სამმართველოს ცნობით, გასულ წელში მომკვდარა 3.94 დაზღვეული.

სხვადასხვა

— **გაცდენილი დღეები.** სოც. დაზღვევის სამმართველოს ცნობით გასულ წელში მთელ საქართველოში დროებით შრომის უნარდაკარგვის გამო დაზღვეულებმა გააცდინეს 786,441 დღე.

— **ჩაუბარებელი დეპეშები:** კიევიდან—მანუკიანს, ზაქათალიდან—იბრაგიმ-ორდუბატსკის, ორბელიდან—გელოვანს, ცხემლისხიდიდან—ზამთარაძეს, დერბენტიდან—ბაკურაძეს, ზაქათალიდან—ჩაპლინს, როსტოვიდან—ორიანტს, მუსუსლიდან—ბიცოძეს, საჯევახოდან—მგალობლიშვილს, ნოვოროსსისკიდან—ჯავახოვს, ჯუმათიდან—ავალიანს, ნუხიდან—სიდოროვს, ახალციხიდან—სუდგიანეს, წითელ ქალაქიდან—თარხნიშვილს, ლენინაკანიდან—ხოეციანს, გეორგიევსკიდან—იარალოვს, ხარკოვიდან—აზნაურიანს, ყაზახიდან—ვარიშიანცს, გამზაჩემანიდან—შაშიევს, ერევნიდან—აკოპოვისას. ბორჯომიდან—გაბისონია-ჩხიკვაძეს, ახალსოფლიდან—კოდი-ვახვახიშვილს, კავკავიდან—ხაჩატურიანცს, განჯიდან—სევრიან კუჰავას, მოსკოვიდან—ოგანოვს, აბაშიდან—ჩიჩავას, შილდიდან—ლაზარევს, ზუგდიდიდან—ჯაკონიას, ცხინვალიდან—ფუხაშვილს, ბანძიდან—დიღვაბის თემის მილიციონერს, ველისციხიდან—ბალოშვილს, განჯიდან—შამიკოვს, ფოთიდან—კონსტანტინე დანელიას, ეკატერინოსლავიდან—სუსკოვიჩს, ბაქოდან—ბეგიჯანოვისას, ბაქოდან—ბაგინიანცს.

ხელოვნება

ქართული ხელოვნება საფრანგეთში

(საუბარი მხატვარ ლადო გუდიაშვილთან)

გუშინ ჩვენს რედაქციას ესტუმრა პარიზიდან ეხლახან დაბრუნებული ქართველი მხატვარი **ლადო გუდიაშვილი**, რომელმაც რედაქციის თანამშრომელთან საუბრის დროს უცხოეთში მყოფ ქართველ ხელოვანთა შესახებ განაცხადა შემდეგი:

— ქართველ ხელოვანთა უდიდესი ნაწილი თავმოყრილია პარიზში. აქ არიან, სხვათა შორის, მხატვარი **დავით კაკაბაძე, ელენე ახვლედიანი და ქეთო მაღალაშვილი**. დავით კაკაბაძე მუშაობს თავის სახელოსნოში. მან რამოდენიმეჯერ გამოფინა თავისი სურათები ფრანგ მხატვართა გამოფენებზე. კაკაბაძე თავისი შემოქმედებით ქმნის სრულიად ახალ მიმართულებას მხატვრობაში. ეს მიმართულება აქამდი არსებულ მიმდინარეობათა შორის ყველაზე უფრო უახლოვდება უკიდურეს დადაისტებს.

კაკაბაძემ ამას წინათ გამოფინა საინტერესო სურათი, რომელიც დახატულია ელექტრონის შუქით. სურათი დახატულია ხეზე, შიგ ჩართულია მავთულები, შუშები, კრისტალები და ელექტრონის ლამფა, რომელიც აშუქებს სურათს. ამ გზით დ. კაკაბაძემ აღმოაჩინა ისეთი ფორმები და ფერები, რომლებიც აქამდე უცნობი იყო. ამ სურათმა ფრანგ კრიტიკოსების დიდი ყურადღება [illegible]

[illegible] კომპოზიტორი ირაკლი ჯაბადარი, რომელსაც დაწერილი აქვს ახალი ქართული ოპერა „გულნარა“. ეს ოპერა უნდა დადგმულიყო პარიზის „გრანდ-ოპერაში“, მაგრამ თეატრის დირექცია ჯერ-ჯერობით ვერ ბედავს მის დადგმას, რადგან ის მეტათ ძვირი ჯდება. ოპერისთვის დეკორაციების ესკიზები დავხატე მე. სხვათა შორის, ირაკლი ჯაბადარს ამ ოპერის დადგმას პარიზის თეატრში დაპირდა გამოჩენილი მომღერალი შალიაპინი.

პარიზშივე სცხოვრობს ახალგაზრდა ქართველი პიანისტი **ირაკლი ორბელიანი**, რომელმაც უკვე სამი კონცერტი გამართა პარიზში. მის კონცერტებს აუარებელი ხალხი ესწრება. ფრანგულმა პრესამ კარგათ მიიღო ორბელიანი, მას დიდ მომავალს უწინასწარმეტყველებენ.

ზემო აღნიშნულ ხელოვანთა გარდა პარიზში მუშაობს ქართველი რეჟისორი **ვასო ქუშიტაშვილი**. ის მუშაობს ერთ-ერთ საინტერესო თეატრში—„თეატრი ატელიე“. მან სახელი გაითქვა კლასიკური იტალიანური პიესების დადგმით უკანასკნელ ხანებში მან დასდგა რამოდენიმე იტალიური პიესა, რომლებიც აღტაცებით მიიღო საფრანგეთის საზოგადოებამ.

საერთოდ ქუშიტაშვილი ერთ-ერთ უნიჭიერეს რეჟისორათ ითვლება პარიზში. მის სასცენო მუშაობას სპეციალური წერილი უძღვნა გამო-

მხატვარი ლ. გუდიაშვილი

ჩენილმა ფრანგმა რეჟისორმა **ანტუანმა**.

პარიზშია აგრეთვე ცნობილი ქარ- [illegible]

[illegible] ლიელებმა და ფრანგებმა.

პარიზში ცნობილმა ფრანგმა კრიტიკოსმა **მორის რეინალმა** ჩემ შესახებ გამოუშვა მონოგრაფია, რომელშიაც დახასიათებულია ჩემი ცხოვრება პარიზში და შემოქმედება.

საქართველოში მე ჩამოვიტანე 40-დე სურათი, რომლებსაც გამოვფენ უახლოეს ორ თვეში.

ჩემთან ერთად საქართველოში ჩამოვიდა ფრანგი მწერალი ქალი ჟანა გუდიაშვილი (ჟანა ჟოფრი—ჩემი მეუღლე), რომელიც ეხლა სწავლობს ქართულ ენას, რის შემდეგაც შეუდგება ქართული ლიტერატურული ნაწარმოებების თარგმნას ფრანგულ ენაზე.

საქართველოში მე განზრახული მაქვს ვიმუშაო ჩემს სახელოსნოში, რადგან ვგრძნობ, რომ ამით უფრო მეტი სარგებლობის მოტანა შემიძლია. სურვილი მაქვს აგრეთვე ვიმუშაო თეატრში. ვიფიქრობ საკუთარი მიზანსცენებით დავდგა ქართული ბალეტი, თუ პირობებმა ხელი შემიწყო.

ბ.

სომხეთის პროლეტარულ მწერალთა პირველი ყრილობა

მიმდინარე წლის 4 ნოემბერს ერევანში გაიხსნა სომხეთის პროლეტარულ მწერალთა პირველი ყრილობა.

ყრილობის გახსნას დაესწრო 50-მდე წევრი ადგილებიდან, რამოდენიმე სტუმარი და აუარებელი საზოგადოება. გარდა ამისა იყო წარმომადგენელი საქართველოს პროლეტმწერალთა ასოციაციისა, პროლეტმწერალთა საერთაშორისო ბიუროს რწმუნებული და პროლეტარულ მწერალთა სრულიად საკავშირო ასოციაციის გამგეობის წევრი.

ყრილობას მიესალმენ პოლიტიკურ, ლიტერატურულ და საზოგადო ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

ოვაციები და სიხარული გამოიწვია ქართველ და თურქ პროლეტმწერალთა ასოციაციების წარმომადგენელთა ტრიბუნაზე გამოჩენამ.

საზეიმო კრება ჩატარდა განსაკუთრებული ენტუზიაზმით.

მეორე დღიდან დაიწყო ყრილობის საქმიანი სხდომები.

დამსწრე.

—

სომეხ ხელოვანთა სახლში

კვირას, 8 ნოემბერს, სომეხ ხელოვანთა სახლში ოქტომბრის რევოლიუციის 8 წლის თავის აღსანიშნავათ გაიმართა საღამო-კონცერტი.

დღესასწაულის მნიშვნელობის შესახებ სიტყვა წარმოსთქვა სომეხ მწერალმა—მ. დარბინიანმა.

შემდეგ დაიწყო საკონცერტო განყოფილება.

შემთხვევები

— **თავდასხმა.** 9 ნოემ. დილის 9 ს. ვაკეში მცხოვრებ ბაბაევს თავს დაესხენ რამდენიმე შეიარაღებული პირი გაძარცვის მიზნით, მაგრამ ატეხილ ხმაურობის გამო განზრახვა სისრულეში ვერ მოიყვანეს.

— **მოტოციკლეტის ქვეშ.** 9 ნოემ. დღით განათლების კომისარიატის წინ მოტოციკლეტი, რომელსაც მმართავდა სერგო გოცირიძე, დაეჯახა ინვალიდ აკოფიანცს.

— **შეპყრობა.** 9 ნოემბ. დღის 12 ს. შეიპყრეს ვლადიმერ ვესტსიბროვსკი ქურდობისათვის.

— **უბედური შემთხვევა.** 9 ნოემბ. დღით პარკოვის ქუჩაზე რუბენ მაზნიაშვილს (10 წ). ხელში თამაშის დროს გაუსკდა ვაზნა და საგრძნობლად დაშავდა.

— **მკვლელობა.** 9 ნოემბ. საღამოს 7 საათზე სადგურის და პლეხანოვის ქუჩების კუთხეში მოგუშაგე მილიციელის ადამოვის მიერ მოკლული იქნა უცნობი მოქალაქე, რომელიც თავს დაცემია მილიციელს იარაღის წართმევის მიზნით.

— **თავდასხმა.** 9 ნოემბ. სოფ. ჯიხის მახლობლად თბილისიდან მომავალ მგზავრებს თავს დაეცენ ბოროტმოქმედნი და გაძარცვეს.

— ამავე დღეს სოფ. ჯიხეთში (თიანეთის თემი) თავს დაესხენ 10 შეიარაღებული ბოროტმოქმედი ქიტესა ცალღველაშვილი და დასჭრეს სასიკვდილოთ. მიღებული ზომებით შეიპყრეს: ლევან ფოლაური, გიორგი, ლუკა და ლაზარე სულხანიშვილები, გიორგი და ივანე მოკვერაშვილები, შალვა ხუპრიშვილი, იანვერ დრანჯული, კოკია და დომენტი ცალღვეტაშვილები.

— **ქურდობა.** 6 ნოემ. ბებუთოვის ქ. № 11, გაქურდეს არუთინ არუთინიანცის ბინა.

— ამავე დღეს ველიამინოვის ქ. № 12, იპოლიტე ცენიეშვილის ბინიდან მოიპარეს რევოლვერი ნაგანის სისტემის.

— 9 ნოემ. ვაჩინის ქ. № 6, არაქელ მარქარიანცის ბინიდან მოიპარეს 320 მან. ფულად.

— **ჯიბგირობა.** 6 ნოემ. იასკნისკის ჯიბიდან ამოაცალეს 100 მან.

— **შეპყრობა.** 9 ნოემ. სინდიკატში რიგში დგომის დროს აიკანუშ ლალაიაშვილს ამოაცალეს 75 მან. ჯიბგირი გუსეინ ალი საჯიქ-ოღლი შეიპყრეს.

მუშათა ცხოვრება

აქაც ერთი ნაკლი გვაქვს

შრომის კანონთა კოდექსის მუხ. 67-ის თანახმად, მუშა-მოსამსახურეთათვის შრომის ხელფასის გაცემა უნდა ხდებოდეს სამუშაო დღის განმავლობაში და იმ ადგილას, სადაც თვით მუშაობა სწარმოებს.

რას ვხედავთ სინამდვილეში? ჯერ ერთი რომ შრომის ხელფასი ძალიან იშვიათათ ურიგდებათ მუშა-მოსამსახურეთ დანიშნულ (კოლხელშეკრულებაში აღნიშნულ) დროზე. ხშირად ჩვენი წამოწყება-დაწესებულებები ხელფასის გაცემას აგვიანებენ 5 დღიდან—ერთ თვემდე და მეტ ხნის განმავლობაში. ადმინისტრაცია, რომელიც შრომის კანონთა კოდექსის მუხ. 93-ის თანახმად, ვალდებულია გასცეს პირველ რიგში შრომის ხელფასი, ხშირად მოფიქრებით ისტუმრებს სხვა ვალებს და შრომის ხელფასის დროზე გაცემის საკითხს ნაკლებ ყურადღებას აქცევს და აგვიანებს რამოდენიმე კვირით და თვეობითაც. ასეთი მოვლენამ კი ყოვლად დაუშვებელი და შეუწყნარებელია.

ამას გარდა ხელფასის გაცემა ხდება დაწესებულების სალაროში სამუშაო დღის ბოლოს. რიგში ჩამწკრივებულ დღიური შრომისაგან დაღლილ-დაქანცულ მუშებს ხელფასის მიღება უხდებათ რამდენიმე საათების განმავლობაში, რაც იწვევს ჩვენ მუშებში სამართლიან უკმაყოფილებას. თვით მოლარე ხელფასის დარიგების დღეებში პირდაპირ დატანჯულია. ვინ იცის, თუ რამდენ ზედმეტ საათებში ამ დღეებში მას უხდება მუშაობა და რამდენ დაუმსახურებელ შენიშვნას, ლანძღვა-გინებას და სხ. შეურაცყოფას ითმენს იგი უკმაყოფილო მუშა-მოსამსახურეთაგან. სალაროს ამგვარ უთავბოლო და არასასიამოვნო მუშაობას ხშირად თან სდევს სალაროს ფულების დაკლება, რაც საზიანოა სალაროსათვის და მოლარესათვისაც კი.

აუცილებლათ საჭიროა შრომის ხელფასის გაცემაში მტკიცედ დაცულ იქნეს შრ. კანონთა კოდექსის სათანადო მუხლებში გათვალისწინებული წესრიგი და სისტემა, რათა ერთხელ და სამუდამოდ ბოლო მოეღოს ამ ნიადაგზე მუშა-მოსამსახურეთა და ადმინისტრაციის შორის აღმოცენებულ ყოველგვარ გაუგებრობებს და და უსიამოვნებებს.

იურისტი.

—

მოგვეცით, რაც კანონით გვეკუთვნის

(მიწათმოქმედების სახკომატის საყურადღებოდ)

ჩაქვის სახალხო მამულის მუშებსა და მიწათმოქმედების სახ. კომისარიატს შორის, ამა წლის პირველ აპრილიდან პირველ ოქტომბრამდე დადებული იყო კოლექტიური ხელშეკრულება, რომელშიაც ხელფასის მინიმუმი განისაზღვრებოდა 10—50 მანეთით 1:8-თან შეფარდებით, პირველ თანრიგისათვის. მუშები ასეთ მცირე ხელფასით არ იყვნენ კმაყოფილი, მაგრამ ამაზე ლაპარაკი უკვე გვიან იყო.

ჩაქვის მუშათა კომიტეტის შეკითხვაზე ა/წ. 29 სექტემბერს თბილისის მიწა-ტყის კავშირის ცენტრალურ გამგეობამ ასე გვიპასუხა: 1-ლ აპრილიდან ა/წ. 1-ლ ოქტომბრამდე—დარჩა ძველი პირობები, გარდა ხელფასისა. ეს კი განისაზღვრება 11 მანეთით, პირველი თანრიგისათვის 1:8-თან შეფარდებითო.

— ჩაქვის მუშათა კომიტეტმა თანახმად თბილისის მიწა-ტყის კავშირის ცენტრალურ გამგეობის მოწერილობისა № 5958, 13 ოქტომრის თარიღით, მისწერა ჩაქვის მამულის სამმართველოს, რომ მუშა-მოსამსახურეებისთვის გამოეწერათ განვლილ 6 თვის განმავლობაში განსხვავება 10—50 კ. და 11 მანეთს შორის, რაიც საშუალოთ თითოეულ მუშა-მოსამსახურეზე შეადგენდა 8—9 მანეთს. მამულის სამმართველოს ამის საწინააღმდეგო არაფერი ჰქონდა. მუშებმა ეს ყველაფერი გაიგეს (აქ დასამალავი რა იყო?) და სრულიად დარწმუნებული იყვნენ, რომ ისინი მიიღებდენ ამ განსხვავებას. მაგრამ მუშებს განსხვავება დღესაც მიღებული არა აქვთ, რაც მათში უკმაყოფილებას იწვევს.

მუშკორი—ცხუნკურელი.

—

გაუგებრობას ბოლო მოუღეთ!

(წევის დარგის უფროსის საყურადღებოთ)

თბილის-ნავთლუღს შორის დაიარება მუშათა და მოწაფეთა მატარებელი. მუშათა მატარებელი ჩერდება ყოველ განსაზღვრულ ადგილას. მოწაფეთა მატარებელი კი—ჩერდება მემანქანის სურვილის თანახმად, სადაც კი მოესურვება მას. ამიტომ ხშირად ხდება გაუგებრობა. მგზავრები, უმეტესად მუშა-მოსამსახურეები და მოწაფეები უცდიან დანიშნულ ალაგს, მოწაფეთა მატარებელს, მაგრამ მემანქანის სურვილის თანახმად მატარებელი იქ აღარ ჩერდება. ეს კი იწვევს ხალხში უკმაყოფილებას.

გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლად ერთხელ და სამუდამოდ აუხსენით მოწაფეთა მატარებლის მემანქანეებს, თუ სად არის გასაჩერებელი ადგილი და გააჩერონ იქ.

მუშკორი—ელპერწკი.

დაიცავით მშრომელი გლეხობა

(თბ. აღმასკომის საყურადღებოდ)

კოჯორი წარმოადგენს საგარაკო ადგილს. მისი სახლების მცველად ყოველთვის დაქირავებული იყვნენ დარაჯები, რომლებიც მიწის ნაკლებობის და საერთოდ ხელმოკლეობის გამო მხოლოდ თავისი ჯამაგირებით ირჩენდენ თავს. ცხადია, რომ დამქირავებლები საშინელ ექსპლოატაციას უშვებოდენ მათ შრომას.

გასაბჭოების შემდეგ ხელისუფლებამ დიდი დახმარება გაუწია ამ ღარიბ გლეხობას და ზოგიერთი აგარაკები, სადაც ისინი წინედ მსახურებდენ—გადასცა მათ მთელი ინვენტარით. ამის შემდეგ გლეხდარაჯებმა სული მოითქვეს, მაგრამ ეხლა მათ გადაემტერენ აგარაკების ზოგიერთი მცხოვრებლები და მოსვენებას არ აძლევენ. თუ კი გამოვიდა გლეხობის საქონელი გარეთ—მაშინვე უკლავენ ასეთებს. სულ დიდი ხანი არ არის, რაც წავხელ გლეხს მოუკლეს დასაყრელი ღორი. ეს გლეხი იყო ინვალიდი, ცალფეხი, მეტად ღარიბი და ამ ღორის მეტი თითქმის არაფერი გააჩნდა.

საჭიროა ამას თავის დროზე მიექცეს ჯეროვანი ყურადღება და მშრომელი გლეხკაცობა დაცული იქნას ზარალისაგან.

ლენინელი.

—

თავს იგდებს, თუ მუშებს გვიგდებს ეს „ექიმი“

ამ ზაფხულს სიღნაღის მაზრას ეწვია ერთი ახალგაზრდა „ექიმი“. მოსვლისთანავე ის გამოცხადდა აღმასრულებელ კომიტეტში, რის შემდეგ ყველა საექიმო პუნქტზე დაგზავნილ იქნა ტელეფონოგრამა: „ესა და ეს ექიმი მოხსენებებს წაიკითხავს, ეცადეთ ხალხი ბლომად დაესწროს“. ადგილობრივი ექიმები მეტად დაინტერესებული იყვნენ ქალაქიდან ჩამოსულ ექიმის მოხსენების მოსმენით: თვითონაც მიდიოდენ და ხალხსაც ეპატიჟებოდენ.

რა აღმოჩნდა სინამდვილეში?

აღნიშნული „ექიმი“ ექიმი კი არა საექიმო ფაკულტეტის სტუდენტი გიორგი მათეშვილი ბრძანებულა.

რად დასჭირდა ამ მოქალაქეს თავის ექიმად გასაღება?

პროვინციაში ყოფნის დროს ის ეწეოდა პრაქტიკას და რეცეპტებზე ხელს აწერდა: „ექიმი მათეშვილი“-ო.

რა ჰქვია ამას, არ ცოდნა თუ ბოროტება? ამისთანა კაცი დღე მუდამ თბილისის აღმასკომის ჯანმრთელობის კარებზეა ასუსული და აქაც საზოგადო „მოღვაწეობას“ ეწევა.

ასეთ მატყუარა მოქალაქეს მშრომელ ხალხთან საერთო არა აქვს რა და ამიტომ ის უნდა იქნეს გაძევებული ჩვენი რიგებიდან.

განა ექიმები ცოტა გვყავს თბილისში, რომ სტუდენტს ანდობენ მუშებისათვის მოხსენებების გაკეთებას?

ჯანმრთელობის განყოფილებავ, რკინის ცოცხი ხალხის მატყუარას...

ქიზიყელი განო.

—

აი სად იფლანგება ხაზინის ფული

საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისთანავე იქნა ყურადღება მიქცეული ყველა დაწესებულებებში მანქანების გაუმჯობესებაზე და ამ მიზნით ბევრმა სპეცებმა გადააკეთეს მანქანები, რაზედაც იხარჯებოდა აუარებელი თანხები. მაგრამ ჩვენდა საუბედუროდ, ამ სპეცების მოგონილი მანქანები რამოდენიმე წლობით იდგა უსარგებლოდ და უმიზნოთ: ბოლოს კი როცა დარწმუნდებოდენ, რომ მათი გამოგონილი „ეკონომიური მანქანა“ უვარგისია, იგდებდენ მას ვაგრანკაში დასადნობად. ამისთანა შემთხვევას ჰქონდა ადგილი სახარატო საამქროში (მთავარი სახელოსნო), სადაც იქნა გადაკეთებული სახარატო დაზგა ისევე ძველებურად და ორი წლის შემდეგ კი მისცეს ცეცხლში დასადნობად. ამავე დროს თუ მუშა ხელოსანმა რაიმე მანქანა გამოიგონა და იგი მისაღებია თავისი ყოველივე თვისებით და ხელსაყრელიცაა დაწესებულებისათვის, ინიშნება რამდენჯერმე კომისია და მანქანის სინჯვას უნდებიან წლობით და ბოლოს იმ ზომამდე მიიყვანენ საქმეს, რომ ან თვითონ სპეცები მიითვისებენ, გამოგონებას ან და დაბრაკავენ, რითაც მუშა-ხელოსნებს გულს უტეხენ რაიმეს გამოგონებაზე და თვითონ კი ასასობით ხარჯავენ სულ ტყუილა უბრალოთ ფულებს. ამისთანა უსამართლობას უნდა მიექცეს ჯეროვანი ყურადღება და ერთხელ და სამუდამოდ აიკრძალოთ წინდაუწინვე ფულების უთავბოლო ფლანგვა გაუთვალწინებულ საგანზე.

მუშკორი ლიაპისი.

რას გავს ეს?

ქიათურის ხაზზე მატარებლით მგზავრობის დროს ხშირათ აქვს ხოლმე გაუგებრობას ადგილი და სწორეთ ასეთ გაუგებრობას ხელს უწყობენ სახალხო მატარებლის მოსამსახურენიც.

არის ხშირი შემთხვევა, რომ მგზავრი ღებულობს მაგარ რონოდის სამგზავრო ბილეთს, და შემთხვევით შედის რბილ რონოდაში. მას არავითარ წინასწარ გაფრთხილებას არ აძლევენ, მოუსწრებს მას მატარებლის რევიზორი და აჯარიმებს, როგორც უბილეთოს.

სწორეთ ასეთი შემთხვევა იყო ამა წ. 10 ოქტომბერს მატარებელ № 4 (ჭიათ. ხაზზე). წარმოდგენილი იქნა ერთი ვინმე გლეხის ქალი მარიამ გაჩეჩილაძე.

მე შევეკითხე სახ. მატარებლის უფროს კონდუქტორს ნ. გურულს, ევალება თუ არა კანდუქტორს სამგზავრო ბილეთების გასინჯვა, მგზავრის რონოდაში შესვლის დროს. იგი მიპასუხებს: „მგზავრმა თვითონ უნდა მოსძებნოს რონოდის კონდუქტორი და აჩვენოს მას სამგზავრო ბილეთიო“. ნუ თუ ეს მართალია?, არასოდეს არ ყოფილა ასეთი შემთხვევა და არც იქნება, რომ მგზავრებს ეძებნოს კონდუქტორი. პირიქით, რომელიც თავის სამსახურის პირნათლად ამსრულებელია, ის ყოველთვის სდგას რონოდის კარებთან და აფრთხილებს მგზავრებს ასეთი შემთხვევების ასაცილებლად. ამათ კი ეზარებათ ახსნა-განმარტების მიცემა გლეხებისათვის.

ბ. თავზერა.

—

გამოგზავნილი წერილებიდან

— **რატომ არ აქცევთ ყურადღებას?** მე-6-ე უბანში მნაცაკანოვის ხიდის გვერდზე წებოს ქარხნის (კერძო პირისაა) ეზოში ისეთი მყრალი ნივთებია გამოფენილი წებოს დასამზადებლად, რომ იმ ქუჩაზე ხალხს თავისუფლად სიარული ვერ შეუძლია. მიაქციეთ ყურადღება.

მუშკორი ელი.

—

— **ამდენ ლოდინში დავილალეთ.** რამდენი ხანია აპირებენ ქ. სამტრედიაში სადგურის კედლის გაზეთის გამოშვებას, მასალასაც აგროვებდენ თითქოს და რაღად დაიძინეს?! საჭიროა გამოფხიზლება.

ლელისპირელი.

—

— **რკინის ცოცხი აამუშავეთ.** მარნის თემის (სენაკის მაზრა) ხეტყის სახერხი ქარხნის ბუღალტერი მოქ. კაკულია და მისი მარჯვენა მოქ. მიხა კორძაია განთქმული არიან, როგორც მუშებისადმი უხეში მოპყრობით, ისე ყალბი საქმეების და საბუთების შედგენით, რასაც საჭიროა სასტიკი ყურადღება მიექცეს.

პარტკორი დ—თია.

—

— **მოვითხოვთ სათანადო მსჯავრის დადებას.** საზ-ბა „კახეთი“-ს მუშების ზედამხედველ ამაშუკელს და მის ორ ამხანაგს პ. ქურხულს და ალ. მელვინეს სპირტის ქურდობა აუდენიათ. ესენი არამც თუ დასაჯეს, არამედ მათთვის მოითხოვდენ ჯამაგირის ზევით დასაჩუქრებსაც. მოვითხოვთ კანონიერ მსჯავრს, როგორც ქურდებზე, ისე მათ დამცველებზე.

წითელარმიელი.

—

— **ავარებისაგან გვიხსენით.** ლაზარევის ქ. № 56, სახლთან ვაჭარ არაბას დუქნის წინ თავს იყრის უსაქმო ავარა ხალხი, რომელთა საზიზღარ ყოფა-ქცევის გამო მუშა-მოსამსახურეთ, იქით თავისუფლად ვერ გაუვლიათ.

მუშკორი გაჭელელი.

—

— **ასე რად უნდა ხდებოდეს.** (თბ. წყალსადენის გამგეობის საყურადღებოდ). მე-7 სამ. უბანში, პრეობრაჟენსკის ქ. № 15 არუთინოვის სახლში თუმცა წყლის მილი გაყვანილია, მაგრამ ექვსი თვეა, რაც წყალი დაკეტილია. სახლის პატრონი მდგმურებს კი წესიერად ახდევინებს წყლის ფულს და სადაც საჭიროა იქ არ შეაქვს. მოითხოვთ გონზე.

გ. ლომიძე.

—

— **სიბინძურემ შეგვაწუხა.** ავჭალის მოედანზე № 6-ს სახლის მოიჯარადრეს, ქალ. ტრამვ. ვატმანს მიხეილ გასპაროვს ეზო მეტად ბინძურად აქვს შენახული. სანიტკომისიავ, ფხიზლად!

ფერფლი—ლასი.

—

— **ყურები აუწიეთ.** მე-9-ე უბანში, რკ. გზ. გაღმა მცხოვრები ვარამაშვილი მეტად აუტანელი პიროვნებაა. თავის გერს, ქალიშვილს ცემა-ტყეპით და ლანძღვით იკლებს, სახლიდან აგდებს. ასეთ დედინაცვალს ლაგამი უნდა ამოსდოთ.

შაქრო მატიკი.

წერილები სოფლიდან

ასეთი საღამოები დაუშვებელია

[illegible]

და შეგირდები. ადვილი წარმოსადგენია, რა შთაბეჭდილებას ახდენდა ეს საღამოები მცხოვრებლებზე და თვით მონაწილეთა ზნეობრივ აღმზრდელობის საქმეზე, მით უფრო, თუ ქეიფი ზოგჯერ „დაკა-დაკამდიც“ კი მიდიოდა.

ყოველივე ეს ხდებოდა სამოსწავლო წლის დასასრულს და ავად თუ კარგათ მას კიდევ ურიგდებოდით.

[illegible] ლებში ამის შესახებ ფარულ უკმაყოფილებას ადგილი მაინც ჰქონდა.

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ განათლების ინსპექცია მიიღებს ზომებს მომავალში ასეთი არანორმალობის ბოლოსაკვეთად და გამოთხოვების ან სხვა სახის საღამოებს ისეთ კულტურულ სახეს მისცემს, როგორც ეს სკოლის სახელს და მდგომარეობას შეშვენის.

მოსე ქყონია.

[illegible]

თი ან ორი დარაჯი ჰყავს. ამ ტყეების შემოვლა შეუძლებელია ერთ კვირის განმავლობაშიც კი და ასეთ პირობებში ტყის დაცვა ყოვლად წარმოუდგენელია.

მაგალითად ლანჩხუთ[illegible] რეზოსადაც საუკეთესო ხა[illegible]ქემია, ხალხი შეესია და უმოწ[illegible]ს არა დგურებს მას. აღსანიშნა[illegible] არიან ტყით უმეტეს შემთხვევაში[illegible]ა მთაბლობენ მდიდარი გლეხები[illegible]ვერებ[illegible] საც ჰყავთ ხარ-კამეჩი. ღარი[illegible] გლეხობა კი უშეშოთ რჩება.

აქედან გამოსავალი ერთია. რადგან ზოგიერთმა ტყეებმა დაკარგე[illegible] სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობ[illegible] ისინი უნდა გადაეცეს მახლობე[illegible] თემებს სარგებლობისათვის და მოს[illegible] ვლელთ. ასეთი ზომით ვფიქრო[illegible] ტყე უფრო დაიცვება და კი[illegible] მოშენდება.

პარმენ ცინცაძე.

—

წყლით დამშეული სამურზაყანო

სამურზაყანოს სოფლები: კუმურხინჯი, თაგილონი, ქვემოგალი, ნაბაკი და ბარღები უკიდურეს მდგომარეობაში არიან უწყლობის გამო.

აქ ხშირად, როგორც საქონელი და მცენარე, ისე ადამიანიც წყლის სიმშილს განიცდის. დასახელებულ სოფლებში მთელი წლის კი არა ნახევარი წლის საყოფი საზრდოც არ მოდის.

უწყლობის გამო მთელი მოსავალი ხმება და გლეხი უკიდურეს მდგომარეობაში ვარდება. სოფლისათვის აუცილებელ საჭიროებას წარმოადგენს წისქვილი: ვინაიდან პატარა პატარა ღელეები ყველგან ამომშრალნი არიან, გლეხს უხდება სიმინდის, ენგურის წისქვილებში წაღება. ეს უკანასკნელი კი სოფლებიდან დაშორებულია ათი-თუთხმეტი ვერსით. ვისაც ცხენი ან ურემი ყავს, კიდევ არაფერი. მაგრამ ზოგს არც ერთი ყავს და არც მეორე. მას უხდება საფქვავი სიმინდის ასეთ დიდ მანძილზე ზურგით თრევა.

ამ მდგომარეობიდან თავის დაღწევა შეიძლება მდინარე ენგურიდან არხის გაყვანით. ადვილი მოსახერხებელია არხის გაყვანა იქიდან, სადაც ზუგდიდიდან მიმავალი გზატკეცილი და ენგური ერთმანეთს ხვდებიან, ე. ი. ოცარცესთან. აღნიშნული ადგილიდან მოზრდილი არხის გაყვანას შეიძლება დასჭირდეს სამი-ოთხი ვერსის მანძილი. შემდეგ კი შეიძლება არხი შეუერთოთ ახლო-მახლო მყოფ პატარა მდინარებს.

მდინარე ენგური მორწყავს ირგვლივ მიდამოს და ღარიბი გლეხობა თავისუფლათ ამოისუნთქებს. გლეხობას არ დასჭირდება ათი-თუთხმეტი ვერსის მანძილზე სიმინდის თრევა და თავისი ნაოფლარის მეათედის მეწისქვილეებთან დატოვება. ამდროს ის მოახმაროს ყანის მუშაობას და დასაფქვავი ქირაც მასვე დარჩება. რამდენიმეჯერ მოინდომეს გლეხებმა ამ არხის საკუთარი ძალით გაყვანა, მაგრამ ვერაფერი გააწყეს. არ ჰყავდათ ტეხნიკური ძალები და არ ჰქონდათ სათანადო იარაღები. თოხებით და ბარებით, ხომ ვერაფერს გახდებოდენ?!

სამურზაყანოს გლეხებმა იციან, რომ საბჭოთა ხელისუფლება დიდი ყურადღებით ეპყრობა სოფლის კეთილმოწყობის საქმეს და ისინი დარწმუნებული არიან რომ საქართველოს და ამიერ-კავკასიის ცაკი აფხაზეთის ცენტრალურ ხელისუფლებასთან ერთად დახმარებას აღმოუჩენენ წყალით დამშეულ სამურზაყანოს გლეხებს.

რომანოზ შონია.

ერთი წლის მუშაობის შედეგი

(ახალ სენაკის საკრედიტო ამხანაგობა)

ამხანაგების მოქმედების დაწყების დღეთ ითვლება 1924 წლის 30 ოქტომბერი, როდესაც ჩვენ სასოფლო-სამეურნეო ბანკიდან მივიღეთ გრძელვადიანი სესხი 4.000 მან. მაშინ ამხანაგობა შესდგებოდა 34 წევრისაგან. საანგარიშო წლის ბოლომდის ამხანაგობის წევრთა რიცხვი გაიზარდა 610 კაცამდე—48.855—მან. კრედიტით.

წევრთა რიცხვი დღითი დღე იზრდებოდა, სესხის მოთხოვნილება დიდი იყო. საკმარის თანხას კი ვერ ვღებულობდით. ნაწილობრივ სესხით მიღებული თანხა ზღვაში წვეთი იყო და ამის გამო წევრთა შორის ადგილი ჰქონდა უსიამოვნობას. ამის მიზეზი იყო ერთი მხრივ საქართველოში ერთბაშათ 120 საკრედიტო ამხანაგობამდე დაარსება. ამ ამხანაგობებს საგრძნობი თანხა სჭირდებოდა. ამ თანხის ბანკიდან მიღებას დრო და ხანი უნდებოდა. მეორე მხრივ ხელს გვიშლიდა საპაიო გადასახადის სიმცირე. მიუხედავათ ამისა მაინც შევძელით წევრების ნახევარი კრედიტით დაკმაყოფილება.

პირველ ორ თვეს გამგეობას არ ჰქონდა უფლება ემოქმედნა წესდებით გათვალისწინებულ საფუძვლებით და ეწარმოებინა საშუამავლო ოპერაცია. მხოლოდ საზოგადო კრების მიერ დადგენილების საფუძვლით ამოქმედდა და მიჰყო ხელი საშუამავლო ოპერაციის წარმოებას. მოკლევადიანი სესხებით ამხანაგობას ურჩებოდა მოგებად მხოლოდ 1 პროცენტი, ხოლო დანარჩენი გადიოდა ნასესხი ფულის პროცენტებზე და მასთან დაკავშირებულ ხარჯებზე. ამნაირად წაგების გარდა არაფერი რჩებოდა.

მხოლოდ შველას და ხსნას გამგეობა გამოელოდა საშუამავლო ოპერაციაში; ეს იმედი სავსებით გამართლებულ იქნა.

გამგეობას საანგარიშო წლის განმავლობაში, სხვადასხვა ამხანაგობის საკითხებზე ჰქონდა 28 სხდომა, ხოლო საბჭოსთან ერთად 19. ყოველ თვის ბოლოს საბჭო ახდენდა რევიზიას, ადარებდა გასავალს საბუთებთან. მათ მიერ შემოწმებულ-დატასტურებული ანგარიში ჩვენ მიერ ეგზავნებოდა ბანკს. ბანკის ინსპექტორმა წლის განმავლობაში ორჯერ მოახდინა რევიზია.

სიმინდის, მატყლის და კრამიტის ოპერაციით მიღებულ მოგებამ და სხვა უმნიშვნელო შემოსავალმა დაფარა წლიური ხარჯები. მოგება სიმინდის მომტან წევრებსაც გაუნაწილდა და ამხანაგობასაც დარჩა სარგებელი.

საანგარიშო წლის განმავლობაში გამგეობამ ამხანაგობისათვის შეიძინა „ფორდზონის“ ტრაქტორი, პურის სათესი, სათიბი, სიმინდის საფშვენელი, ჩალის დასაჭერი და ხეების სახერხავი იარაღ-მანქანები. გარდა ამისა გამგეობამ მოიმარაგა 1000 ფუთი სათესლე ხორბალი.

გამგეობამ აღძრა შუამდგომლობა 70 ათასი მანეთის სესხის მიღებაზე, დაიკვეთა მანდარინის, ლიმონის, ფორთახლის 20 ათასი ძირი, დამყნილი ვენახის ნერგები და სხვადასხვა თესლები. განზრახულია მოძრავი სახერხის ამუშავება, გლეხების საყანე მიწის დახვნა, დათესვა და გამარგვლა.

ამჟამად გარდა საწევრო, საპაიო და სხვა თანხებისა, გამგეობას რჩება წმინდა მოგებათ 845 მანეთი.

ბ. უჩანეიშვილი.

საქონლის ჭირი დილომში

(თბილ. მაზ.)

საქონლის ჭირმა დილომშიაც იჩინა თავი. 3 ნოემბერს სამ კომლ გლეხებს გაუხდა ავად ხუთი სული საქონელი. აღმასკომმა იმავე დღეს სასწრაფოთ გამოიძახა თბილისიდან ბიეთალი. გამოირკვა, რომ საქონლები დაავადებულნი არიან ჭირით. იმავე დღესვე დაარსდა კარანტინი და შეკრულია თემის საზღვრები. საჭიროა აგრეთვე პირველ კომისარიატმა სასტიკი ზომები მიიღოს და დაავალოს სადარაჯო თბილისის მისავალს ლენინის სახელობის თამბაქოს ქარხანასთან, რომ ქალაქისაკენ არ გაატარონ დილომიდან ჩუმად გაპარული საქონელი.

ადგილობრივი ჩარჩები ჩუმად მიდენიან დაავადებულ საქონელს თბილისში და ჰყიდიან მეყასბეებთან. ყოველივე ამის ასაცილებლად ადგილობრივ ხელისუფლებას მიღებული აქვს სასტიკი ზომები. საჭიროა ქალაქის განაპირა ადმინისტრაციის დახმარებაც.

ი. ლლონტი.

წერილ[illegible]

საგარეჯო (გარე კახეთი).

ალტაცებით შეგვეგება. გლეხებს დიდი ხანია გვეგოთ, რომ საგარეჯოში მივ[illegible] დით მოძრავ კინოს გასამართავად. [illegible] სას მრავალი გლეხები შემოგვერტყენ და ცნობისმოყვარეობით გვეკითხებო[illegible] „რა სურათები მოგვიტანეთ“, „რამდენ[illegible] დარჩებით აქ?“ და სხვა. ადგილობრი[illegible] განიზაციებიც აღტაცებით შეგვხვდა [illegible] ლი შეგვიწყო სურათების ჩატარებაში.

ნორ[illegible]

—

[illegible] (სიღ. მ.)

გაცრუებული იმედი. მაზრი[illegible] უფლება გვპირდებოდა ადგილობრი[illegible] ლებულ ორსართულიან სკოლის [illegible] დანგრევას და მის ხელახალ აშენებას. [illegible] წელიწადია ამ შენობაში მეცადინეობა [illegible] სწარმოებს. მაგრამ დაპირება ვერ გაგვიმართლა, სოფელს კი ძალა არ შესწევს სკოლა საკუთარი ხარჯით ააშენოს. სდგას უძ[illegible] მათ ორსართულიანი შენობა.

ხო[illegible]

—

კოჯორი

დაიკეტა კოოპერატივები. [illegible] ნებისა და საქმის უხეიროთ წარმოებ[illegible] მა ჩვენს რაიონში დაიკეტ[illegible] ბლოკ[illegible] კოოპერატიულ დუქნების. [illegible] მოქმედებს კოოპერატიულ[illegible] დუქნები სოფელ: წალკვისში, წყნეთში, [illegible] და ქვემო კოჯორში. გლეხო[illegible] ქვეს მ[illegible] რეობით შევიწროებულია.

[illegible]

—

ს. ბზვანი (ქუთ. მ. [illegible])

თავხედი გიორგაძე. აქაურ [illegible] რები ბართლომე გიორგაძე [illegible] მაღარა ციხეში ქურდობი[illegible] ავკაცობისათვის. ეს ერთ[illegible]ების მეკიდეც გაძევა თავის საზღვრებიდან, როგორც მავნე ელემენტი. მიუხედავათ ამის გიორგაძის მოჭკვიანებას არაფერი ეშველა: ამას წინად ის უმიზეზოთ მიუხტა ივ. გიორგაძის ობლებს და მთელი ოჯახი ააწიოკა. ერთ 15 წლის ვაჟს ამ ოჯახიდან ცხვირპირში სისხლი ადინა. თემის თავმჯდომარე რატომღაც წაყრუებულია. საჭიროა მაზრის ხელი.

ბზვანელი.

—

სოფლის ქრონიკა

— **ლენინის ძეგლი.** ქობულეთის აღმასკომმა გადასწყვიტა, ააგოს ლენინის ძეგლი.

— **სოფ. გონიის** (აჭარაში) სააგადმყოფოს შენობის ასაგებად აჭარის ჯანსახკომმა გადასდო 7.000 მან.

— **თელავის მაზრის წ.-კ. სალიკვიდაციო** სკოლებში ამჟამად სწავლობს 900 წ.-კ. უცოდინარი გლეხი.

— **ინვალიდების არტელი.** სანსურეში გაიხსნა ინვალიდთა არტელი „გლეხის იმედი“, რომელიც გლეხებს მიაწოდებს იაფ ფასებში ფართლეულობას.

— **სას.-სამ. სკოლები.** თელავის აღმასკომს განზრახული აქვს სოფ. ყვარელში და რუისპირში გახსნას სას.-სამ. სკოლები.

— **გლეხთა სახლი სენაკში.** სენაკში შესდგა განსაკუთრებული კომიტეტი გლეხთა სახლის ასაგებათ.

— **აფთიაქი სოფლად.** სენაკის აღმასკომი სოფ. ზემო-ჭალადიდში ხსნის აფთიაქს, თანახმათ გლეხების თხოვნისა.

— **გორის აღმასკომმა** დაადგინა ჩაატაროს მაზრაში კამპანია სას.-სამეურნეო გადასახადის შეკრების დასაჩქარებლად.

—

შეცდომის გასწორება

— ჩვენი გაზეთის გუშინდელ ნომერში სოფლის ცხოვრების განყოფილებაში წავიდა წერილი შემდეგი სათაურით: „სოფელს ცეცხლისაგან დაზღვევა უნდა“. კორესპონდენციას აწერია: „წერილი რ უ ი ს ი დ ა ნ“, უნდა იყოს, „წერილი ს უ ფ ს ი დ ა ნ“.

...ლი რედაქციის მიმართ

დავეხმ...

...ი"-ს № 254 მო- ...ლენინის „წერკუმს" ...ლეტკულტის სტუ- ...დიდ მცდლობას უძღვ... მამუკაშვილის და ...ლო დარგის ადგილკო... ...ილი „დავიწყებუ- ...შემოსწირა 50 მანეთი ...სათაურით. ეს წე- ...ფონდის გასაძლიერ... ...ება პროლეტკულ- — ...ფაქტიურ სინამდვი- ...წერა-კითხვის უცოდ... ...ძოლ საზოგადოების ...მიხედვით ტეხ- ...შემაქვს 5 მანეთი (ხუთი) ...უდიათ იმ თა- ...„წერკუმს"-ის ოზურგეთის ...ული სტუ- ...გამგეობის სალაროში და ...აწარმოებს ...შემდეგ ამხანაგებს (რომელ... ...ს. ლიტერა- ...ვის მხრივ ვთხოვ... ...სტუდიები უნდა ...გამოწვევასაც) 1. ...ქესაძლებლობის ...2. გერმანე კვაჭაძ...

თბილი... ...უსტ...

...ა წერილის ავტორების ...კანდელაკის მიმართ, ...ულგრილათ ეკიდებოდა ...საქმეებს, არც ეს ბრალ- ...მალყება სინამდვილეს, რად-

...გან ტეხნიკუმის გამგეთ იყო ამხ. იგნატოვი, სერგო კანდელაკი ასრულებდა მის მოადგილის თანამდებობის და მხოლოდ მიმდინარე წლის მაისში დაიჭირა გამგის ბინა.

მეცადინეობა ტეხნიკუმში ჩვენგან დამოუკიდებელ მიზეზებით ისევ გვიანდება და ლიტერ. სტუდია კი სრულიათ გაუქმებულია, რის შესახებ სათანადო ორგანოებმა უკვე იციან.

პროლეტკულტის რეორგანიზაცია უკვე ჩატარებულ იქნა ცეკას უშუალო ხელმძღვანელობით 1925 წ. მაისში და თუ ეს წერილის ავტორებმა არ იციან, ეს ზედმეტად მოწმობს იმას, რომ მათ ამოძრავებს არა პროლეტკულტის საქმიანობა და კეთილდღეობა, არამედ პირადი მატერიალური მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის ზრუნვა, რაშიც მათ განსაკუთრებული ბეჯითობა გამოიჩინეს.

პრეზიდიუმი.

...ირიდული რჩევა-დარიგება

...მქვს თუ არა უფლება ჩე... ქმრის გარდაცვალების შემდეგ მემკვიდრედ ვიყო მე?

...კითხვა

...ინ სოფელ საგარეჯო... ...რავამ, რომელმაც... ...გარდაიცვალა. ოჯახში ...ვცხოვრობ მარტო. ჩემ ...ლება და მიზნე... ორი ოთახი და სავე... ...ბირის დღის ...ზომით 150 კვად. საჭ. ...შეიცავს მოხსენ... ...მყოფი, არ მინდა გვა... ...ციონ... ...ხსენებული ოთახით და ...სასამართლ... ...სარგებლობ. სხვა სალსა... ...რის, ...ცხოვრების მე არ გამაჩნია.

...ტის, ...ეს ერთი თვეა, რაც ჩემი მული მე... ...ბელი ...ვება და მეუბნება: შენ შვილი არა ...6) ...მღვს გათხოვდი და აგრეთვე, რაც ...ზამბაქთვის სახით მოგიტანია წაიღე ...სენებ... ...წადით. ...ცველთ... ...უნდა წამართვას ჩემი ქმრის ...ხებ ...ალე დატოვებული ლუკმა და ეს 150 კვად. საჭ. მამული გასცეს იჯარით სხვაზე.

გთხოვთ ახსნა-განმარტებას, აქვს თუ არა ამის უფლება ჩემ მულს; ვის მივმართო ჩემი ინტერესების დასაცავად.

ქვრივი ბარბარე ქვლივიძისა.

პასუხი

თანახმად სამოქალაქო კოდექსის მუხ. 418 და 416-ისა თქვენ უდავოდ ითვლებით თქვენი გარდაცვალებული მეუღლის მემკვიდრეთ და გაქვთ სრული უფლება დაეუფლოთ მის სიკვდილის შემდეგ დარჩენილ ქონებას. თქვენი მული სრულებით არ ითვლება თქვენი ქმრის მემკვიდრედ და თუ იგი ხელს შეგიშლით თქვენ აღნიშნული ქონების პატრონობა-სარგებლობაში, მაშინ, თანახმად მიწის კოდექსის მუხ. 24-სა, თქვენ გირჩევთ მიმართოთ სახალხო სასამართლოს სათანადო განცხადებით.

...მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

...ცნობა ...ინლება

...ცენტრალური აღ... ...მასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმისა.

...თათრ-კავკასიის ცენტრალური აღ... ...ხენებას. ...ებელი კომიტეტის პრეზი... ...ადგენს:

...წარმოგზავნაც ა | კ. ს.ფ.ს.რ. შინა-... ...სახალხო კომისარი ამხ. ...რევოლ... ...შვილი დანიშნულია ა-კ. ...ფინანსთა სახალხო კომისრის ...ლისუფლებულად საქართველოს სოც. ...რესპუბლიკაში, განთავისუფ... ...ქნეს იგი ა | კ. ს.ფ.ს.რ. შინა ვაჭრობის სახალხო კომისარის მოვალეობისაგან.

2. ა | კ. ს.ფ.ს.რ. შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისრად დანიშნულ იქნეს ამხ. ალექსანდრე მიხეილის ძე ერქომაიშვილი.

ამიერ-კავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე—**მ. ცხაკაია.**

ამიერ-კავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი—**ა. შავერდოვი.**

1925 წ. ნოემბრის 9.

თბილისი—სასახლე.

...ტიული და საბჭოთა ქალენდარი

პ ა რ ტ ი უ ლ ი

ს. კ. პ. ლ ე ნ ი ნ რ ა ი კ ო მ ი ს საგ. საპრ. განყოფილება იუწყება, რომ ...ლეს, 11 ნოემბერს, საღამოს 5 საათზე შესდგება ნორმალური პოლიტ-სკოლების კრე... ...რისთვისაც ვალდებულია ყველა ქვემოთ ჩამოთვლილი ხელმძღვანელები გამოცხადდენ შემდეგ პუნქტებში: 1. რკ. გზ. მე-6-ე შრომის სკოლაში (ჩერქეზიშვილის ქ. № 130) ამხ. სალარეიშვილი, გუსევი, როზენგაუსი, აზრუმანოვი და ბახტაძე; 2. რკ. ...ის დამცველ რაზმში (სადგურის მეორე სართულში) ამხ. გაჩეჩილაძე; 3. სტამბაში ...ანდრეევის ქ. № 50) ამხ. რეუნოვი.

ს. კ. პ. ლენრაიკომის საგ.-საპრ. განყ. გამგის მოადგილე: **საყვარელიძე.**

— თ ბ. კ ო მ. აღმრიცხ.-გამნაწ. განყ. სთხოვს ამხ. მ ა ზ მ ა ნ ი დ ი ს, ...ის განმავლობაში გამოცხადდეს თბ. კომ. საქმეთა მმართ. ამხ. ბაიბუხა-...

...ქ ა ლ ა ქ ი ს რ ა ი კ ო მ ი წინადადებას აძლევს ქვემოჩამოთვლილ ...ხადდენ რაიკომის აღმრიცხ.-სტატ. ქვე-განყოფილებაში, ამხ. ეჭელ... 12 საათამდის: ...ძე, ან. კვაჭანტირაძე, ბესარ. კაკოევი, დავით ნერსესოვი, გ. ხოსაშვი... ...ევი, გერ. ლეონოსოვი, ალ. მირზოევი, სერგო მდივნიშვილი, სვ. წულუ... ...ანი, დავით კობახიძე.

მდივანი—**გობეჯიშვილი.**

ქ ა ლ ა ქ ი ს რ ა ი კ ო მ ი იუწყება: დღეს, 11 ნოემბერს, საღამოს ...რაიკომის საორგ. განყოფილებაში შესდგება მიმღებ კომისიის სხდომა. ...ება სავალდებულოა კომისიის შემდეგი წევრებისათვის: ამხ. ჩოდრიშვილი, ...ჩიჩილაძე, კორი, მიროტაძე.

მდივანი—**გობეჯიშვილი.**

...ავში რის არს... ...იკომი იუწყება: დღეს, 11 ნოემ... ...საათზე, რაიონის ...კლუბში შესდგება უჯრედების მდივანთა თათბირი ...რაიკომის წევრებსა და კანდიდატებთან ერთად.

დასწრება სავალდებულოა ყველასთვის.

— კ ო მ კ ა ვ შ ი რ ი ს თ ბ ი ლ. კ ო მ ი ტ ე ტ ი იუწყება: დღეს, 11 ნოემბერს, დღის 3 საათზე, მოწვეულია თბილ. კომ. საორგ. კოლეგიის თათბირი.

დასწრება სავალდებულოა საორგ. კოლეგიის ყველა წევრებისთვის და შემდეგი ამხანაგებისათვის:

მანუკიანი, ჯულუხაძე, ნიკურაძე, სემიონოვი, თავდიშვილი ბეგაძე, ემუქიძე, კოტიკოვი, კალინინი, ბერკოვიჩი, ოგანეზოვი, ლეონტიევი, ობდიანი, ვოლკოვი, წადაძეიშვილი.

— ქ ა ლ ა ქ ი ს რ ა ი კ ო მ ი ს აღმრიცხ.-გამნაწ. განყ. იუწყება: დღეს, 11 ნოემბერს, საღამოს 6 საათზე, საორგ. განყოფილებაში შესდგება მიმღებ კომისიის სხდომა, რომელზედაც სავალდებულოა გამოცხადდენ შემდეგი ამხანაგები:

უჯრედი 3—ივ. სვიატოგორსკი, აშ. ტერ-სტეფანიანი, თამარა ბაღდასაროვი, ქრისტ. მანიევი, ისაკ გეგეჭკორი, გალუსტ აივაზოვი, შაბო გარეიანი. უჯრ. 4—სამ. დოვლათიანი; უჯრ. 5—სოფიო ცაცოლაშვილი; უჯრ. 6—ევგ. ზარიევა, კონსტ. მჭედლიშვილი, გ. ჯინჭველაშვილი; უჯრ. 10—ევგ კედია; უჯრ. 11—გ. ბერძენიშვილი; უჯრ. 12—ვას როკუტოვი, იაგორ არაქელოვი; უჯრ. 15—ანდრია ნიკოლაევი, ალ. ლექსაკოვი, ივან მოსტოვი, არმენუი ბაღდასაროვი, ვას. ლუკიანოვი; უჯრ. 16—მალ. კობერიძე, სოფ. მელიქსედოვა, ილია კობახიძე; უჯრ. 17—ელ. ხოზავა-სარქისოვა, ოლგა ხანიკაევა, გ. ოსკანოვი, ბორის პოდგორსკი, პ. ცომაია, სოფიო ყამარაული, პ. პერვუშინი; უჯრ. 18—დ ჩერნიკოვი, პეტ. ადიაში, არ. სერგეევი; უჯრ. 20—სურ. სტეფანიანი, იონ ლეონოვი, ნიკ. ფეოდოსიევი, კოსტ. გურკალოვი, ანნა მუსიევა, მოსია სორიევა; უჯრ. 23—ვას. მჭედლოვი; უჯრ. 24—ს. დრუჟინინი, შლემ ვეინგერი, დ. თვალჭრელიძე, ნ. ბეჟანოვი; უჯრ. 26—ე. დურიხანოვი, ს. ნეკრასოვი, უჯრ. 29—სერგო ბასილაძე, ანდ. კორობოვი, ანდ. ბეგლაური, მიხ. პოჩიაშვილი, აკაკი შევარდნაძე, სალ. გოზალოვა, გ. არზაია; უჯრ. 31—ემმა თარხნიშვილი; უჯრ. 32—ბარ. მიქაია, იოს. ნასყიდაშვილი, ალ. ნასიბოვი, ტ. ხოშტარია, ნიკ. საყვარელიძე, დ. ჭუმბურიძე, მათიკო მიქაძე; უჯრ. 33—მიხ. სოსელია; უჯრ. 34—გ. ღლონტი, ნინა სოსელია, ვლ. ძლიერიშვილი, ი. ელიაძე, პანტ. ბაკურაძე, ნიკ. ავლათამოვი, ივ. ჯამუთაშვილი, სევ. მაღულარია; უჯრ. 36—დავით მილოვი; უჯრ. 40—კ. კარტაშია, იაკ. ვერბოვსკი, ს. აკოფოვი; უჯრ. 43—ანდ. ბექანოვი; უჯრ. 48—ვ. ბორჯაძე, შ. კანკავა, მარია გველესიანი, ალ. ოვანესოვი, ნიკ. კიკნაძე, ვ. მასხარაშვილი, დ. იდამაშვილი, ვას. ბერიძე, ვალ. ჭიჭინაძე; უჯრ. 49—ქიარიმ ბადიმშინი; უჯრ. 52—შ. ასიტოვი, ი. ერევანცევი, კ. გაგუა, ილია კუნტა, ილია ჭათამიძე, გ. ბესიკაშვილი, ფ. კალანტარიშვილი, ნიკ. სუპაძე; უჯრ. 53—გარ. ვოსკანიანი; უჯრ. 54—ნიკ. ზაუტაშვილი, ლ. ტანიაშოვი, გ. ვერმიშიანი, ბ. ავაქოვი.

მდივანი— **გობეჯიშვილი.**

ღრმად დამწუხრებულნი: გაბრიელ პავლეს ძე ჯიქია და შვილები: აპოლონ, ვლადიმერ, ვალიკო, რძალი—ცუცა ბესარიონის ასული, ქალიშვილები: ქსენია, ლიდია და პრისკილლა ბოლქვაძისა აუწყებენ ნათესავებს, მეგობართ და ნაცნობთ, რომ ორშაბათს, 9 ნოემბერს, დილის 4 საათზე უდროოდ გარდაიცვალა პირველის ძვირფასი შვილი, უკანასკნელთა ძმა

ვიაჩესლავ (ვეჩე) გაბრიელის ძე ჯიქია

1—1 დაკრძალვის დღე ცალკე იქნება გამოცხადებული № 461

სახელმწიფო ოპერა

დღეს 11 ნოემბერს

ვანო სარაჯიშვილის ხსოვნის აღსანიშნავად

აბესალომ და ეთერი

აბესალომის პარტიას შესრულებს ვიოლონჩელი (კაპელნიცკი)

2—2 ნ. 208

რუსთაველის თეატრი

ხუთშაბათს 12 ნოემბერს

სეზონის გახსნა

უ. შექსპირი **„ჰამლეტ"**

დადგმა კ. მარჯანიშვილის და ალ. ახმეტელისა. მუს. ჩაიკოვსკისა. მხატვარი ირ. გამრეკელი. ორკესტრი ახალ. მუს. საზ-ბის. დირიჟორი გველესიანი. რეჟისორი ივ. პატარიძე.

ნ. 209 3—2.

ა. წ. პირველ დეკემბრიდან გაზ. „ს პ ა რ ტ ა კ ი ს" ნაცვლად იწყებს გამოსვლას ს.ა.ლ.კ.კ. ცენტრალურ და თბილისის კომიტეტის

ყოველდღიური გაზეთი

„ახალგაზრდა კომუნისტი"

(გადიდებული ფორმატით)

გაზეთს ექნება შემდეგი მუდმივი განყოფილებები:

1. სახელმძღვანელო ხასიათის წერილები კომკავშირის მუშაობის ყველა დარგიდან;
2. წერილები საბჭოთა-პარტიულ ამოცანებზე, საერთაშორისო მდგომარეობაზე, მუშათა საერთაშორისო მოძრაობაზე;
3. ახალგაზრდათა საერთაშორისო მოძრაობა (კომუნისტური ახალგაზრდობის მოძრაობა და ჩვენი მტრები საზღვარ-გარეთ);
4. ჩვენი კავშირის ცხოვრება;
5. ახალგაზრდობის ყოფა-ცხოვრება;
6. პიონერთა შორის;
7. საქართველოს სამეურნეო აღმშენებლობა;
8. მეცნიერება და ტეხნიკა, კრიტიკა და ბიბლიოგრაფია, ახალგაზრდობა და ხელოვნება, და სხვ.

თვითეული კომკავშირელი, ყოველი ახალგაზ. მუშა. და გლეხი, მოსწავლე, ახალგაზ. წითელ-არმიელი

უნდა იწერდეს და კითხულობდეს თავის გაზეთს

„ახალგაზრდა კომუნისტ"-ს

თვითეულმა ადგილკომმა, კლუბმა, ქოხ-სამკითხველომ და სკოლამ უნდა გამოიწეროს

„ახალგაზრდა კომუნისტი"

ხელის მოწერის პირობები: გაზეთი ღირს ქალაქად:	1 თვით . . . . — 70 კ. 3 „ . . . . 2 მან. „ „ 6 „ . . . . 4 „ „ „ 1 წლით . . . . 8 „ „ „	გაზ. ღირს ქალაქ-გარეთ:	1 თვით . . . . — 75 კაპ. 3 „ . . . . 2 მან. 10 „ 6 „ . . . . 4 „ 20 „ 1 წლით . . . . 8 „ 40 „

რედაქციის და კანტორის მისამართი: რუსთ. პრ., № 20, საქ. ახალგ. ლენინელთა კომკავშირის ცეკა—„ახალგაზრდა კომუნისტისათვის".

გაზეთზე ხელის მოწერა დაიწყება 10 ნოემბრიდან

პასუხისმგებელი რედაქტორი ვალ. ბახტაძე

ნ. № 202—4—

„მეჟრაბპომ-რუს"-ის გამოცემა

დღეს და ყოველ დღე

ერთსა და იმავე დღეს კინო-თეატრებში „არფასტო"-ში და „სოლეი"-ში

პ რ ე მ ი ე რ ა

„ЗАКРОЙЩИК ИЗ ТОРЖКА"

რეჟისორი ი. ი. პროტაზანოვი

მთავარ როლში—იგორ ილინსკი

გაძლიერებული სიმებიანი ორკესტრები: „სოლეი"-ში—რეიზნერის ხელმძღვანელობით, სოლისტი—რეიზნერი; „არფასტო"-ში—ბელსკის ხელმძღვანელობით, სოლისტი იაკობ ბროდსკი.

1—1 ნ. 211

აპოლო ართისტო სოლეი

სეზონის საუკეთესო სურათი

„დიადი—მარადიული"

ხარინა გრიფიტის მონაწილეობით

პირველ სეანსის დაწყებამდის: პარტერი—35 კ. ამფითეატრი—25 კ. მეოთხე ადგილები—20 კ.

ერთდაიმავე დროს 2 კინოში

„ЗАКРОЙЩИК ИЗ ТОРЖКА"

ი. ი. პროტაზანოვის დადგმა. მთავარ როლში: ი. ილინსკი გაძლიერებული სიმებიანი ორკესტრები ბელსკის და რეიზნერის მონაწილეობით.

0—10 ნ. 115

ფოთის სახელმწიფო ქართული დრამა მწუხარებით აუწყებს საზოგადოებას ძვირფას ამხანაგის და მეგობრის

ვეჩე ჯიქიას

გარდაცვალებას

458—1—1

საქართველოს ხელოვნების მუშაკთა პროფკავშირის ცენტრალური გამგეობა ღრმა მწუხარებით აუწყებს კავშირის ყველა წევრებს და მეგობრებს სახელმწიფო ქართული დრამის მსახიობ

ვეჩე ჯიქიას

უდროოთ გარდაცვალებას.

ნ. 212 1—1

დამწუხრებული აკაკი სირაძე ცოლშვილით აუწყებს ნათესავთ და მეგობართ, რომ ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა მათი ძვირფასი ბიძა

ნიკოლოზ კაციტაძე

დასაფლავება სოფ. ხოტევში (რაჭა). 203—2—2

მოწაფეთა საყურადღებოთ

გამოვიდა და იყიდება

ფ. ი. მიხალევსკის

„პოლიტიკური ეკონომიის დაწყებითი კურსი" (ქართულ ენაზე).

მოწაფეებს მიეცემათ შეღავათი, თუ ხსენებული სახელმძღვანელო დაკვეთილი იქნება 10 ცალზე მეტი

მ ი ს ა მ ა რ თ ი: გაზ. „კომუნისტი"-ს მთავარი კანტორა, რუსთაველის პროსპექტი, № 24, მეორე სართული.

0—15

თბილისის ქალაქის ლომბარდი

(ლორის-მელიქოვის ქ. № 8) ამით სცხადებს, რომ კვირას 15 ნოემბერს, დილის 11 საათზე დანიშნულია

საჯარო ვაჭრობა

ვადაგასულ გი...აოებისა. გასასყიდი გირაოების ნომრები გამოცხადებულია ლომბარდის დარბაზში.

Судебный исполнитель пригородного района Тифуезда, К. Одишария

сим об'являет, что 14-го ноября с. г. в сел. Косало им будет продаваться с публичных торгов движимое имущество: ковры, буйволы, быки, коровы, лошади, хлопок, серебряный пояс, телеги и проче принадлежащее Абдула-Али-Бек-оглы, Вали-Гаджи Искандер-оглы, Вали-Кясум-оглы, Кярим-Коджа-оглы, Биниат-Али-Гаджи-оглы, И...хан-Иса-оглы, Гусеин-Гаджи-оглы, Исмаил-Ахмед-оглы, Иман-Омар-оглы, Багир-Омар-оглы, Еюб-Баба-оглы, Али-Гаджи-Мамед-оглы, Машади Искандер-оглы для удовлетворения Рубена Симоняна и других. Продажа начнется с оценки 1.900 рублей. 1-1 4

თბილისის დიდუბის ღვთისმშობლის ეკლესიის სამრევლო საბჭო

პატივისცემით ატყობინებს მათ, რომელთა ნათესავები დასაფლავებულ არიან ხსენებულ ეკლესიის გალავანში, რომ კრება, რომელიც დანიშნული იყო 1 ნოემბრისათვის საჭირო და გადაუდებელ ზომების გამოსამუშავებლად მდებარე სასაფლაოს შესაფერის მოვლისათვის, ძლიერ ნაკლები რიცხვის გამოცხადების გამო, გადაიდო და ხელმეორედ დაინიშნა კვირას, ნოემბ... (ხუთმეტს) 15-ს დილ. 12 საათზე. 463—1—

გარე-უბნის სასამართ. აღმასრულებ. კ. ოდიშარია

აცხადებს, რომ ის 17 ნოემბ. 1925 წ. ს. წყნეთში საჯარო ვაჭრობით ...ყიდის გოლა ელიზბარაშვილის მოძრავ ქონებას 50 ცხვარს, მაგიდას, ...ლიჩას, ხანჯალს, „გარდერობს", უნაგირს და სხ. შეფასებულს 352 მან. ...საკმაყოფილებლად ბაქრაძეებისა ვაჭრობა დაიწყება შეფასებიდან. № 460—1—1

თბილისის მე-3 უბნის სახალხო სასამართლოს და... გენილებათა აღმასრულებელი კ. ძამოევი

აცხადებს, რომ 1925 წლის 14 ნოემბერს, მე-7 უბანში, ზორაბაშის ქუჩ... № 9 მოხდება საჯაროთ ვაჭრობა ოჯახურ ნივთებისა, აწერილის მოქალაქე ოსიპ ქრისტეფორის ძე ოსიფოვის ვალში 1772 მანეთის ჯამისა, თანახმად აღმოსავლეთ საქართველოს ოლქის სასამართლოს აღმასრულებ... ფურცლისა, გაცემულით 17 ოქტომბერს, 1925 წელს № 23531. ვაჭრობა მოხდება დღის 1 საათზე № 459—1—1

ელექტრონით და სინათლით

ს ა მ კ უ რ ნ ა ლ ო

საწოლებით რენტგენი დ'არსონვალი

მიხეილ გედევანიშვილის სახელობის

ნერვიულ დაავადებით ავადმყოფთათვის, რომელნიც ფიზიკურ მეთოდებ... ექიმობას საჭიროებენ

მიღება 2—3 და 6—8 სათ. თბილისი, ყორღანოვის ქ. № 20.

9205 2 5—1

დაბრუნდა **ექიმი ზანდუკელი**

შინაგან და ნერვიულ ავადმყ. ელექტრონის კაბინეთი.

ავადმყ. მიღება სად. 6—7 საათ. ლენინის (ოლღას ქ. № 49) ტელ. 4—82

361 25—1

ექიმი ი. ი. ბერიშვილ...

ვენერიული, საშარდე—სასქესო ო... განოების, სიფილისი და კანის ა... ...დმყოფობა. დილით 9—12 საათ. საღამოთი 5—8 საათ. ქალებისთვის 12—1 საათ. ასტუმრო „ნოე"-ს პირდაპირ მიხე... შესახვევი №8.

25—23

დოქტორი გ. მეგრაბიანი

ფილტვების, გულის და ციების წამლობა ხელოვნური მთის მზით, სპნეიმოტორაკსით და ტუბერკულინით, რ ე ნ ტ გ ე ნ ი ს, და სინათლის, ელექტრონის სამკურნალო კაბინეთში—იღებს 9—1 საათ. დილ, 5—8 საღ. ბებუთოვის ქუჩა, № 23.

ექიმი ნ. ა. ჯანდიერ...

შინაგანი, ბავშვთა და ქალთა სნეულებანი.

მიღება ავადმყოფ. დილით 8 ნახ.—9 ... საათამდის, საღამოთი 4—7 საათამდის ... მეღდღე.

სომხის ბაზარი, № 3. ერევნის მოედნი... მეორე სახლი. 25—1

კბილის ექიმი **ფ. ო. რატიან თუხარელისა**

კბილის და ღრძილის ავადმყოფობა ხელოვნური კბილები. მიღება 12—4 საათამდე და 5—7 საათ. ბარიატინის ქუჩა № 18 (ალექსანდროვის ბაღის პირდაპირ).

კბილის ექიმი **ა. გ. სოლოლაშვილი**

დაბრუნდა და განახლა ავადმყოფების მიღება, 9—2 საათ. და 4—6 საათ. რუსთველის პროსპ. № 12.

ექიმი კ. გ. ვართანნოვი

სიფილისი, კანის და ვენერიული ავადმყოფობანი.

მიღება დილით 8—9 საათამდე საღამოს 5—7 საათამდე.

სურამის ქუჩა № 9, სადგურის ქუჩის კუთხე, რკინის გზის სამმართველოს მახლობლად.

ექიმი ი. დ. თოფურია...

...ლინინის ქუჩა (ყოფილი ნიკოლოზ.) № 3... იღებს ავადმყოფებს ...სიფილისი და ვენერიული (მწვავე და ქრონიკული ტრიპერი და აგრეთვე სასქესო ორგანოს ყველა გართულებები) ...დილის 8—9 საათამდის, საღამოს 4—8 საათამდის.

მედიცინის დოქტორი **ა. ა. მონსე**

დაბრუნდა და განახლა მიღება. მოზ... დილთა და ბავშვთა შინაგანი ... ნერვიულ სისტემის ავადმყოფ... მიღება დილის 10—12 საათამდე, საღამ... 5—7 საათამდე, გარდა კვირა დღის... კამოს ქ. № 17, ზემო ს... ...თული (ყოფ... დიდი მთავრის ქ., ...ონცოვის ხიდ... 25—1

ექ. პ. მ. მძინარიშვილი

სიფილისი, ვენერიული და კანის სნეულებანი

დაბრუნდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება. დღე 1—2 ს. და სადამო 6—8 ს. ქალებს და ბავშვებს 5—6 ს. რუსთაველის ...№ 18 (შესავალი კრუზენშტერნის ქუჩიდან).

ექიმი გ. ნ. მამაკიანი

შინაგანი და ბავშვთა სნეულებანი

კუჭის და ნაწლავების ავადმყოფობის სპეციალური ექიმობა.

მიღებს ხსდამოს 5—7 საათამდი. ბებუთოვის ქ № 38.

ექიმი ზ. ა. თარუმოვი

დაბრუნდა აბასთუმნიდან.

ტრიბუნალის ქუჩა № 12.

ექიმი ი. ი. ჭეიშვილი

სიფილისი, ვენერიული და კანის სნეულ. დაბრუნდა და განაახლა ავადმყოფ. მიღება დილის 8—9 საათ. და საღ. 9—7 ს. კამოს ქუჩ. № 72 (ყოფილი დიდი მთავრის).

ექიმი ე. ი. კალანდაძე

ღებულობს ავადმყოფებს: საღამოობით 5—7 ს. შინაგან ავადმყოფობით შეპყრობილთ, დილით—7—8 ს. ვენერიულით, საშარდე და სასქესო ორგან. და სიფილისით

მისამართი: ბარნოვის (ყოფ. გუნიბის ქუჩა № 6, მოსკოვის ქუჩიდან მარჯვნივ (1 უბანი). 25—1

პროფესორი **მ. წინამძღვრიშვილი**

დაბრუნდა ტფილისში

და კვლავ განაგრძობს შინაგან ავადმყ... თა მიღებას დილის 9 საათიდან სრულ ... ს-მდე და საღამოს 6—8 ს-მდე. ყ. ვ... საბედის ქუჩა № 7. ტელეფ. 14—5...

2675 25—1

ექიმი ა. დ. კეკელია

სიფილისი, ვენერიული და კანის სნეულება.

პლეხ. პროსპ. № 116 „ნოეს" პირდაპირ. მიღება 8—11 დილ., 6—8 საღ.

დაიკარგა პირადობის მოწმობა, № 2... პავლე მიხეილის ძე ჭიქაშვას სახელზე. ჩ... 462 1—

ექიმი შუხმანი

ვენერიული და შარდ-სასქესო ორგანოების ავადმყოფობანი.

მიღება ქალებისათვის 2—3 საათამდე, მამაკაცებისათვის—საღამოს 5—7 საათამდე. ელისაბედის ქ. 89. (ქსენიევის ქუჩის პირდაპირ).

დაიკარგა პირადობის მოწმობა, № 41... გაცემული ვალერიან ბოკუჩავას სახელ... საქართველოს გზატკეცილების სამმართველოს მიერ. ჩაითვალოს გაუქმებულად. 457 1—

დაიკარგა ბილეთი ა | კავკასიის ... უნივერსიტეტის სტუდენტობის № 127 მონ სილინაძის სახელზე. ჩ. გ. 439 1—

ექიმი ნ. გ. ახვერდოვი

დაბრუნდა გერმანიიდან და განაახლა ავადმყოფების მიღება ქალურ ავადმყოფობასა და მეანობაში, სინათლით მკურნალობა.

ავადმყოფების მიღება დილით 9—11 საათამდე, საღამოთი 4—7 საათამდე. ყოველ-დღე. ვერის დაღმართი № 15.

დაიკარგა საჩხერის უმაღლესი პირ... დაწყებითი სასწავლებლის კურსის დამთ... რების მოწმობა 19 ივნისიდან 1920 წ. 223. ალექსანდრე გიორგის ძე გუდაძის ხელზე. ჩ. გ. ნ. 210 1—1

დაიკარგა მეტრიკული მოწმობა ვახტ... უგულავას სახელზე. ჩ. გ. 453 1—1

ექიმი ვ. ს. არგუტინსკი

ელისაბედის ქუჩა, 53.

ყურის, ყელის და ცხვირის ავადმყოფობა.

მიღება საღამოს 5—7 საათამდე, გარდა კვირა დღეებისა. 25—1

დაიკარგა საწევრო წიგნაკი, გაცემუ... სახალხო კვების პროფკავშირის მიერ ... 2520. შუშანიკა ზახაროვას სახელზე. ჩ. ... 454 1—

დაიკარგა მოწმობა, გაცემული ქ. თ... ლისის საეპარქიო სასწავლებლის მიერ 6... ყულაშვილის სახელზე. ჩ. გ. 452 1—

ექიმი გ. ა. ლუკოვსკი

ვენერიული და კანის ავადმყოფობანი.

მიღება დილის 9 საათიდან 11 საათამდე და საღამოს 4—6 საათამდე, ქალები—დღის 1—2 საათამდე.

საპიორის ქ. № 35 (ყოფ. კადეტთა კორპუსის უკან). 25—1

დაიკარგა პირადობის მოწმობა, 1 სამ... უბნიდან № 1768, გაცემული ალექსანდ... რომანოზის ძე ივანისელის სახელზე. ჩ. ... 456 1—

დაიკარგა ლომბარდის ქვითარი № 23... პელაგია ფარსადანის ასული ყლენტის ხელზე. ჩ. გ. 451 1—4

ტირაჟი—2.200

სტამბა „ზარია ვოსტოკა"-ს სამა წულუკიძის ქუჩა № 4